

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

ANNUAL REPORT 2023

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

สารจาก

นายชวลิต ชูขจร

ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

สวพส. ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้วยหลักการพัฒนาทางเลือกแบบโครงการหลวง และนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศ เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมุ่งมั่นพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้อยู่ดีมีสุข ทั้งนี้ ในปี 2566 สวพส. ประสบผลสำเร็จในการขยายผลงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง และได้สนับสนุนศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชนกาธิเบศรดำริอย่างดียิ่ง ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ และยังสามารถส่งเสริมพัฒนาอาชีพ รวมถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมให้ชุมชนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน ที่สำคัญได้ผลักดันให้เกิดแผนการวิจัยพื้นที่สูงระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) สำหรับใช้เป็นกรอบการดำเนินงานวิจัยบนพื้นที่สูงของประเทศ สามารถตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็น และได้สานพลังทุกภาคส่วนให้เกิดการพัฒนาและต่อยอดความร่วมมือ (MOU) จนเกิดผล โดยเฉพาะการเร่งแก้ไขปัญหาลำไย เช่น ปัญหาฝุ่นควัน PM 2.5 ปัญหาลำไยแล้ง ปัญหาความยากจนในกลุ่มเปราะบาง รวมถึงมีการขยายเป้าหมายการดำเนินงานไปสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนในพื้นที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อขยายผลไปยังชุมชนบนพื้นที่สูงอื่น ๆ

จากการดำเนินงานจนเกิดความเชี่ยวชาญ ทำให้ สวพส. สามารถยกระดับการให้บริการภาครัฐที่มีมาตรฐาน และเกิดแนวทางปฏิบัติที่ดีอันจะเป็นต้นแบบของการพัฒนาทางเลือกของประเทศ ส่งผลให้ได้รับรางวัลเลิศรัฐ จำนวน

6 รางวัล จากสำนักงาน ก.พ.ร. โดยสามารถคว้ารางวัลเกียรติยศ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Best of the Best) จากการเป็นต้นแบบในการเปิดระบบราชการให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมจนประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน จากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และรางวัลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยได้รับพระราชทานรางวัล Thailand Tourism Awards ครั้งที่ 14 ประเภทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย จากทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี (รางวัลเกียรติยศ Hall of Fame รางวัลยอดเยี่ยม Thailand Tourism Gold Awards สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และรางวัลดีเด่น Thailand Tourism Silver Awards ประเภทการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อความยั่งยืน) ผลสำเร็จดังกล่าวล้วนเป็นความภาคภูมิใจและสร้างกำลังใจให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สวพส. ที่จะทุ่มเทสรรพกำลังในการเพิ่มขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการสร้างนวัตกรรม และปฏิบัติงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนบนพื้นที่สูงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก

ผมขอขอบคุณบุคลากรของ สวพส. ทุกท่านที่ทำงานอย่างมืออาชีพ ขอบคุณหน่วยงานพันธมิตรทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือในการขยายผลความสำเร็จของโครงการหลวง และร่วมขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ขอกราบขอบคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะผู้กำกับดูแล สวพส. ท้ายนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในโอกาสต่อไป

นายชวลิต ชูขจร

ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

สารจาก

นายวิรัตน์ ปราบูรณ์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนบนพื้นที่สูงที่ห่างไกล และทุรกันดาร ควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นภารกิจสำคัญของ สวพส. ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา สวพส. มุ่งมั่นดำเนินงานสนับสนุนและขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวงอย่างครบวงจร ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตามปัญหาความต้องการ และภูมิสังคมของชุมชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน จากการทำงานอย่างเข้มแข็ง ทั้งการวิจัย พัฒนา และส่งเสริมการเรียนรู้ โดยอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ภายใต้การยกระดับการบริหารจัดการองค์กร การปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ และภาคประชาชน ทำให้สามารถสร้างประโยชน์และการเปลี่ยนแปลงที่ดีแก่ชุมชนบนพื้นที่สูงได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะการพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน และการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เป็นผลให้ สวพส. ได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) ระดับก้าวหน้า และรางวัลเกียรติยศ เลิศรัฐสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2566 “Best of the Best” ภายใต้ชื่อผลงาน “คู่มือชุมชนอยู่ร่วมกับป่าสมบูรณ์ ตอบโจทย์พื้นที่สูง” ซึ่งเป็นรูปแบบของแก้ไขปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ คือการแยกพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตรออกจากกัน แล้วยกระดับ

การประกอบอาชีพด้วยการปรับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการเกษตรแบบประณีตที่ให้ผลตอบแทนสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับส่งเสริมชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่ง สวพส. ได้เริ่มขยายผลสำเร็จข้างต้น ไปแก้ไขปัญหาสำคัญบนพื้นที่สูง ที่สร้างผลกระทบต่อความเสียหายต่อประเทศ เช่น ปัญหาความยากจน และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สำคัญ ๆ เช่น พื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ บ้านหนองเขียว จังหวัดแม่ฮ่องสอน และบ้านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน เป็นต้น

สวพส. ยังคงมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานสนองพระราชปณิธาน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา และต่อยอดงานโครงการหลวงต่อไป เพื่อบุกเบิกและสร้างผลงานวิจัยและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่สูง ขยายพื้นที่พัฒนาให้ทั่วถึงและทันต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน และยกระดับการพัฒนาของแต่ละชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันอย่างดียิ่งโดยตลอด และขอขอบคุณบุคลากรของ สวพส. ทุกระดับที่อุทิศตนปฏิบัติและมุ่งมั่นพัฒนางานตามภารกิจให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นายวิรัตน์ ปราบูรณ์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

บทสรุปผู้บริหาร

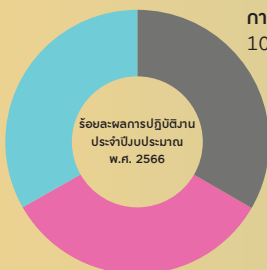
HRDI HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สวพส. ดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการ จำนวน 4 ฉบับ แบ่งเป็น แผนสำหรับเป็นกรอบการดำเนินงานภายใน ได้แก่ แผนปฏิบัติการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และแผนสำหรับเป็นเครื่องมือเพื่อการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานบูรณาการต่าง ๆ ตามลักษณะของพื้นที่อย่างครอบคลุมทุกมิติ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ (1) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) (2) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) (3) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล จำนวน 454.6524 ล้านบาท สำหรับ

ดำเนินงานตามภารกิจและเป้าหมายที่กำหนด และได้รับการสนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จำนวน 42.4630 ล้านบาท สำหรับดำเนินงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เหมาะสมบนพื้นที่สูงรวมเป็นกรอบงบประมาณทั้งสิ้น 497.1154 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณรวมผูกพันสัญญาเป็นเงิน 483.9660 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 97.35 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 100 ของแผนปฏิบัติการประจำปี มีผลงานสำคัญตามพันธกิจสอดคล้องตามแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และนโยบายที่สำคัญต่าง ๆ โดยบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 3
การพัฒนาและบริหารองค์กร
100

กลยุทธ์ที่ 1
การสนับสนุนการวิจัยและ
การเรียนรู้ฐานโครงการหลวง
100

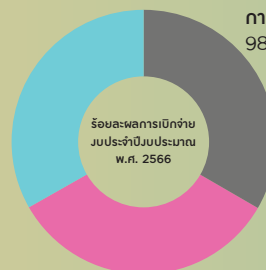

กลยุทธ์ที่ 2
การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง
เพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง
100

ผลการดำเนินงานรายกลยุทธ์ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2566

กลยุทธ์ที่ 3
การพัฒนาและบริหารองค์กร
99.18

กลยุทธ์ที่ 1
การสนับสนุนการวิจัยและ
การเรียนรู้ฐานโครงการหลวง
98.39

กลยุทธ์ที่ 2
การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง
เพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง
94.82

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายกลยุทธ์ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2566

1. การสนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้จากโครงการหลวง

วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูงและภาคเกษตรของประเทศไทย ที่เน้นการวิจัยแบบองค์รวมเชิงระบบเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะบนพื้นที่สูง สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงและเครือข่ายงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง อนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบนพื้นที่สูง รวมจำนวน 29 โครงการหลัก 33 โครงการย่อย มีการพัฒนาพันธุ์พืชเทคโนโลยีจากงานวิจัยที่สำคัญ เช่น พันธุ์ข้าวเจ้าและพันธุ์ข้าวดำที่มีคุณสมบัติต้องการน้ำน้อย สามารถปลูกในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากภาวะฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ลดความเสี่ยงการขาดแคลนข้าวบริโภคได้ สายพันธุ์กาแฟอาราบิก้าหมายเลข B1 B2 และ B13 ที่อยู่ในระดับ Specialty Coffee ตามมาตรฐานของ Specialty Coffee Association (SCA) พันธุ์เจียที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ได้แก่ พันธุ์เจียเมล็ดดำ-ดอกม่วง เจียเมล็ดขาว-ดอกขาว และเจียเมล็ดขาว-ดอกม่วง เป็นต้น มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อช่วยแก้ไข

ปัญหาด้านการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของเกษตรกรบนพื้นที่สูง เช่น เทคโนโลยีการปลูกข้าวไร่ด้วยเครื่องหยอดเมล็ดข้าว การแปรรูปข้าวพันธุ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าและพัฒนาเป็น Functional food เป็นต้น ได้ยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญาจากผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาพันธุ์และสัตว์/ผลิตภัณฑ์ใหม่ จำนวน 11 รายการ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัย Research HRDI Portal เพื่อนำเข้าข้อมูลงานวิจัย เผยแพร่ผลงานวิจัย และเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายให้เหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ รวมถึงนำผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญา นวัตกรรม 25 เรื่อง สู่การใช้ประโยชน์แก่เกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานของ สวพส. และมูลนิธิโครงการหลวง 52 แห่ง จำนวน 2,640 ราย สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร จำนวน 7.14 ล้านบาท ที่สำคัญได้ดำเนินงานพื้นที่ต้นแบบการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ลุ่มน้ำแจ่ม โดยนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่โดยประชาชนในอำเภอแม่แจ่ม 8 หมู่บ้าน 2 ตำบล จะได้รับความรู้และมีอาชีพใหม่ที่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนก่อให้เกิดรายได้ที่สูงขึ้นโดยไม่ต้องเผา ลดการใช้สารเคมี

เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาหมอกควันในพื้นที่แม่แจ่ม และเป็นต้นแบบของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป ขณะเดียวกันได้จัดทำ (ร่าง) แผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) สำหรับเป็นกรอบการดำเนินงานแบบบูรณาการ การวิจัยพื้นที่สูงของประเทศให้มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการงบประมาณ และการบริหารจัดการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถตอบโจทย์ และแก้ไขปัญหาของพื้นที่สูงได้อย่างตรงประเด็น โดยมีศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวงชนกาธิเบศรดำริ เป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ซึ่ง**แนวปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนงานบนพื้นที่สูงด้วยองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ทำให้ สวพส. ได้รับรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 (Human Rights Awards 2023)** ประเภทราชการส่วนกลาง ระดับดี จากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม จากการเสนอผลงาน เรื่อง **“การขับเคลื่อนงานบนพื้นที่สูงด้วยองค์ความรู้จากงานวิจัย กรณีศึกษาบ้านปางแดงใน”**

สนับสนุนงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับเป็นต้นแบบและเป็นแหล่งเรียนรู้ ในสถานีและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 39 แห่ง ร่วมกับการสนับสนุนการเรียนรู้องค์ความรู้โครงการหลวง ทั้งด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชน และการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ 28 หน่วยงาน งบประมาณรวม 665.54 ล้านบาท โดยดำเนินการสนับสนุนการพัฒนาและยกระดับโครงการหลวงสู่สถาบันการเรียนรู้โครงการหลวง สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอและแม่แฮเป็นต้นแบบการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่งานโครงการหลวงด้วยการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ 3 หลักสูตร ได้แก่ (1) หลักสูตรนักพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง หรือ นพส. สำหรับบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง (2) หลักสูตรเรียนรู้ชุมชนคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน และ (3) หลักสูตร International Workshop Programme 2023-2024 ร่วมกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้งานโครงการหลวงในกลุ่มเป้าหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 125,047 ราย

เผยแพร่แนวทางการพัฒนาของโครงการหลวง (Royal Project Model) และผลสำเร็จของงานโครงการหลวงในระดับประเทศและนานาชาติ โดยร่วมจัด Workshop หัวข้อ “Royal Project Specialty Quality Coffee” ในงาน The SCAJ World Specialty Coffee Conference and Exhibition 2022 สนับสนุนโครงการความร่วมมือทางวิชาการ

ไทย-ภูฏาน ณ ประเทศภูฏาน สนับสนุนงานตลาด มูลนิธิโครงการหลวง ในงาน International Green Week 2023 ณ Messe Berlin กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี พร้อมทั้งจัดนิทรรศการเผยแพร่โครงการหลวงด้านการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทยเข้าสู่ความเป็นสากลตามแนวทางการพัฒนาทางเลือกของโครงการหลวงโมเดล ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (UN-SDGs) และเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการนิทรรศการเอเชียใต้ สมัยที่ 66 (CND66) โดยจัดกิจกรรมคู่ขนานในรูปแบบ Panel Discussion หัวข้อ “HATS ON HILLS: The Inclusive Pathway on Alternative Development for Sustainability” (สวมหมวกให้ตอย: เส้นทางที่ครอบคลุมในการพัฒนาทางเลือกเพื่อความยั่งยืน)

ส่งเสริมการเรียนรู้โครงการตามแนวพระราชดำริโครงการหลวง ความหลากหลายทางชีวภาพ การเกษตร และศิลปวัฒนธรรมโดยอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยยกระดับการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในรูปแบบที่เข้ามาท่องเที่ยวเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองหรือเข้าร่วมกิจกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์จัดขึ้น และเชื่อมโยงการเรียนรู้กับโครงการหลวง รวมถึงยกระดับการส่งเสริมการเรียนรู้เข้าสู่ระดับนานาชาติ ทั้งในรูปแบบ On-Site On-Line และ On-Air โดยมี**ผู้เข้าเรียนรู้ตลอดปี รวม 864,749 ราย สร้างรายได้ 39.49 ล้านบาท** ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อบริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.55 จากการเป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ 3 ด้านหลัก ใน 58 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ (1) ด้านพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ โครงการตามแนวพระราชดำริโครงการหลวง และการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (2) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งปัจจุบัน**รวบรวมพรรณไม้ได้มากถึง 21,331 รายการ** และ (3) ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมสุขภาพและเชื่อมความสัมพันธ์ในครอบครัว ได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ปรับปรุงภูมิทัศน์ของพื้นที่ให้สวยงามด้วยพรรณไม้กลุ่มต่าง ๆ นอกจากนี้ยังพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานสวนพฤกษศาสตร์ในระดับสากล (Botanical Garden Conservation International) และขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบ่มงูสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutral) และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ในปี 2570

2. การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง

ดำเนินงานพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนบนพื้นที่สูง จำนวน 2,332 กลุ่มบ้าน ในพื้นที่ 18 จังหวัด ตามแนวทางโครงการหลวง ด้วยการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ภายใต้ “โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง” 44 แห่ง จำนวน 616 กลุ่มบ้าน และการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงและพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง ภายใต้ “โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” และ “โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง” จำนวน 914 กลุ่มบ้าน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้ความสำคัญกับการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area based) เพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญบนพื้นที่สูง และการส่งเสริมพัฒนาอาชีพควบคู่กับการดูแลสิ่งแวดล้อมโดยใช้หลักการจัดการที่ดิน และมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามหลักวิชาการ โดยกลุ่มบ้านในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง สามารถยกระดับการพัฒนาเป็นกลุ่มบ้านที่เข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้ (ระดับ A) จำนวน 101 กลุ่มบ้าน กลุ่มบ้านที่มีส่วนร่วมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา (ระดับ B) จำนวน 235 กลุ่มบ้าน

และกลุ่มบ้านที่เริ่มขับเคลื่อนการพัฒนา (ระดับ C) จำนวน 280 กลุ่มบ้าน โดยมีผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ คือ **ประชาชนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกภาคเกษตรให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน** จำนวน 7,296 ครัวเรือน มูลค่า 476.59 ล้านบาท คิดเป็นรายได้เฉลี่ย 80,271 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี เป็นรายได้จากสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP และเกษตรอินทรีย์) คิดเป็นมูลค่า 184.59 ล้านบาท พัฒนาและส่งเสริมอาชีพเกษตรแก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน 1,585 ราย คิดเป็นร้อยละ 105.67 ของเป้าหมาย 1,500 ราย สร้างรายได้ 10.32 ล้านบาท **เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งพาตนเองและขับเคลื่อนการพัฒนาได้ เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในระดับเศรษฐกิจฐานราก** ด้วยการเชื่อมโยงสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ในการกระจายสินค้าเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้เกษตรกรเพื่อการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมของสถาบันเกษตรกร มีสถาบันเกษตรกร 103 แห่ง สมาชิก 4,246 ราย เงินทุนดำเนินงาน 33.66 ล้านบาท และสนับสนุนให้ชุมชน 32 แห่ง ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเป็นพื้นที่ต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ชุมชนคาร์บอนต่ำ การปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรียน

เป็นต้น **พัฒนาผู้นำชุมชนและยกระดับผู้นำเกษตรกร (Smart Farmer)** จำนวน 1,044 ราย ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และขับเคลื่อนการพัฒนา ร่วมกับ สวพส. และหน่วยงานต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และพัฒนาแปลงผู้นำเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 333 แปลง **เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร เสริมสร้างศักยภาพและสนับสนุนชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ** โดยกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) และจัดทำแผนที่ดินรายแปลงของเกษตรกรในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง สะสมถึงสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แล้วเสร็จ 485 กลุ่มบ้าน ทำให้สามารถแยกพื้นที่ป่าและพื้นที่ทำกิน ตลอดจนกำหนดแนวทางและมาตรการในการใช้ประโยชน์ที่ดินและการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ ได้บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบนพื้นที่สูงให้สามารถแก้ไขปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำภาคการเกษตร น้ำอุปโภคบริโภค โดยพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก 228 แห่ง 116 ชุมชน ผู้ได้รับประโยชน์ 6,886 ราย 1,942 ครัวเรือน พื้นที่

3. การพัฒนาและบริหารองค์กร

ยกระดับ สวพส. สู่องค์กรธรรมาภิบาลที่มีสมรรถนะสูงและทันสมัย มุ่งผลลัพธ์ที่สร้างคุณค่าและสร้างความไว้วางใจจากประชาชน ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 ด้วยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง พัฒนาความร่วมมือในการดำเนินงานกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ส่งผลให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของ สวพส. ร้อยละ 91.90 ผ่านการประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ด้วยตนเองที่ 477.49 คะแนน และได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA 4.0 “ระดับก้าวหน้า” (Advance) ยกระดับการบริหารจัดการองค์การสู่สำนักงานสีเขียว (Green Office) เพื่อให้บุคลากรและผู้รับบริการได้ดูแลสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

608 แปลง 12,241.47 ไร่ เป็นการช่วยเหลือป่าต้นน้ำครอบคลุมพื้นที่ 24,633.86 ไร่ แก้ไขปัญหาฝุ่นควันในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศ ด้วยการปรับระบบการเกษตรจากแบบดั้งเดิมที่มีการเผาเป็นการเกษตรที่ประณีตตามแนวทางโครงการหลวง ควบคู่กับการส่งเสริมชุมชนในการป้องกันไฟป่าในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงทั้ง 44 แห่ง

ผลสำเร็จจากการพัฒนาพื้นที่สูงตามแบบโครงการหลวง สวพส. ได้รับรางวัลแห่งเกียรติยศ “เลิศรัฐ” (Public Sector Excellence Awards: PSEA) จากคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้แก่ รางวัลเลิศรัฐสาขา Best of the Best การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม จากผลงาน “คู่มือชุมชนอยู่ร่วมกับป่าสมบูรณ์ ตอบโจทย์พื้นที่สูง” รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทร่วมใจแก้จนระดับดีเด่น จากผลงาน “เกษตรอินทรีย์ แก้จน คนต้นน้ำ” และ “บ้านสว่าง ทางไกล ร่วมใจ ไม่จน” รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วมระดับดี จากผลงาน “ป่างายปรับวิถี คีนผืนป่า ลดปัญหาความขัดแย้ง” และรางวัลบริการภาครัฐ ประเภทพัฒนาการบริการ ระดับดี จากผลงาน “ระบบตลาดน่าน: สร้างคุณค่าสู่สังคมคุณภาพด้วยเศรษฐกิจสีเขียว”

และต่อต้านการทุจริต ทำให้ สวพส. ได้รับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ 89.46 คะแนน ระดับ “ผ่าน” และได้รับการประเมินองค์กรคุณธรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในระดับองค์กรคุณธรรมต้นแบบ นอกจากนี้ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ยังได้รับมาตรฐานการให้บริการต่าง ๆ ที่สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการ ได้แก่ มาตรฐานห้องน้ำสาธารณะอาเซียน (ASEAN Public Toilet Standard) ปี 2566 และมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว ปี 2566 จากกรมการท่องเที่ยว มาตรฐานสถานที่จัดงานอาเซียน (ASEAN MICE Venue Standard: AMVS) มาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย (Thailand MICE Venue Standard: TMVS) รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (รางวัลกินรี) ครั้งที่ 14 ประจำปี 2566 ได้แก่ รางวัล Hall of Fame

รางวัลยอดเยี่ยม Thailand Tourism Gold Awards สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และรางวัลดีเด่น Thailand Tourism Silver Awards ประเภทการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อความยั่งยืน

พัฒนาศักยภาพบุคลากร ตามแผนพัฒนาบุคลากรระยะ 8 ปี (พ.ศ. 2563-2570) เพื่อขับเคลื่อนภารกิจสำคัญของแผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 8 ปี (พ.ศ. 2563-2570) เน้นพัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัลให้บุคลากร โดยมีบุคลากรที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาระดับความรู้และทักษะด้านดิจิทัลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3 บุคลากรที่มีบทบาทหลักได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้วยวิธีการมอบหมายงานเป็นหลักตามองค์ความรู้หลักและกลยุทธ์ที่บุคลากรแต่ละรายได้รับมอบหมายผ่านการประเมิน ร้อยละ 94 ของผู้ได้รับการประเมินทั้งหมด

สามารถสร้างองค์ความรู้จากการพัฒนาตนเองได้มากถึง 203 เรื่อง มีการปรับปรุงค่านิยมองค์กร วัฒนธรรมองค์กร รวมถึงเตรียมความพร้อมบุคลากรเพื่อทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ (Succession Plan)

พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการข้อมูล “องค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลและเทคโนโลยีที่เหมาะสม” ภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) โดยยกระดับการบริหารจัดการและการบริการขององค์กร บูรณาการข้อมูลและระบบงานเพื่อรองรับการเชื่อมโยงการทำงานอย่างเป็นระบบทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน ขยายโอกาสให้ชุมชนบนพื้นที่สูงและประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ทั่วถึง เท่าเทียม ง่ายและรวดเร็ว

กิจกรรมสำคัญ 2566

สวพส. สืบสานการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

HRDI

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

1. การประชุมวิชาการผลงานวิจัย ประจำปี 2565 เพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (พ.ศ. 2566-2570)

มูลนิธิโครงการหลวง และ สวพส. เปิดงานประชุมวิชาการ ผลงานวิจัย ประจำปี 2565 เพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (พ.ศ. 2566-2570) เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องราชพฤกษ์ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรีและประธานกรรมการมูลนิธิโครงการหลวง ให้เกียรติกล่าวเปิดการประชุมวิชาการ ผลงานวิจัย ประจำปี 2565 และเปิดโดย ศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ อังสิทธิ์ ประธานคณะทำงานวิจัยมูลนิธิโครงการหลวง กล่าวรายงาน พร้อมด้วย พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรีและประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง ร่วมบรรยายพิเศษ “การขับเคลื่อนศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ชนกาธิเบศรดำริเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้บนพื้นที่สูง” ดร.พงษ์วิภา หล่อสมบูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญระดับสูง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) บรรยายพิเศษ “ทิศทางการวิจัยของประเทศ และแนวทางการสนับสนุนงานวิจัยบนพื้นที่สูง” นายวิรัตน์ ปราสาทฤกษ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง บรรยายพิเศษ “การขับเคลื่อนงานวิจัยบนพื้นที่สูงภายใต้แผนปฏิบัติการด้านพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)” ตามแนวทางของมูลนิธิโครงการหลวง (Royal Project Model)

ภายในงานมีนิทรรศการผลงานวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวง สวพส. และหน่วยงานภาคีเครือข่าย มีการแสดงผลงานนิทรรศการตัวอย่างของความสำเร็จจากเกษตรกรในพื้นที่สูงมาสู่ระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาทิ หมวดองค์ความรู้ใหม่และเทคโนโลยี ได้แก่ ผลงานการวิจัย การปรับปรุงคุณภาพผลผลิตมะม่วงโดยใช้ปุ๋ยแคลเซียมและโบรอน ผลของพื้นที่การผลิตและช่วงระยะเวลาการผลิตที่มีผลต่อคุณภาพพริกฮาลาล 2 สายพันธุ์ในพื้นที่โครงการหลวง การวิจัยและพัฒนาการปลูกเมลอนบนพื้นที่สูงในระบบ Smart Farming การวิจัยการจัดการธาตุอาหารแบบแม่นยำสำหรับพืชเศรษฐกิจของพื้นที่สูง การศึกษาและพัฒนารูปแบบการเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานที่เหมาะสมกับบริบทบนพื้นที่สูง การพัฒนาแผนกลยุทธ์การตลาดสำหรับร้านกาแฟของมูลนิธิโครงการหลวง การศึกษาและทดสอบต้นแบบตลาดออนไลน์สินค้าเกษตรสำหรับกลุ่มเกษตรกรบนพื้นที่สูง โดยผู้เข้าร่วมงานจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานจริงของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ สวพส. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์ความรู้ เทคนิคประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ไปปรับใช้ในการพัฒนางานในส่วนที่เกี่ยวข้อง และต่อยอดไปสู่การพัฒนาพื้นที่สูงอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่สูง อย่างยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวง

นายวิรัตน์ ปราบทุกข์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง พร้อมด้วยคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สวพส. ให้การต้อนรับคณะจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำโดย นายครองศักดิ์ สงรักษา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อร่วมกันหารือแนวทางสร้างเสริมความร่วมมือ การบูรณาการการทำงานร่วมกัน และการศึกษาดูงานด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระหว่างวันที่ 15-17 กุมภาพันธ์ 2566 ณ พื้นที่ดำเนินงานของมูลนิธิโครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จังหวัดเชียงใหม่

สวพส. ใช้รูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของโครงการหลวง ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ วางแผนการพัฒนาให้ตรงตามปัญหา ความต้องการ และภูมิสังคมของแต่ละชุมชน แก้ไขปัญหาความยากจนภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดและไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานกว่า 33 หน่วยงานในการ

พัฒนาพื้นที่สูง ขยายองค์ความรู้ไปสู่ 44 พื้นที่ 616 หมู่บ้าน และโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน โดยเน้นการพัฒนาจากฐานราก แก้ปัญหาความยากจน การปรับระบบเกษตร ปรับวิถีคิด เปลี่ยนวิธีทำ ส่งเสริมการทำเกษตรที่ใช้พื้นที่น้อย แต่ได้รายได้ที่เพียงพอ โดยยึดหลักความเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามรูปแบบโครงการหลวง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ สวพส. ได้นำเยี่ยมชมการดำเนินงานในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่แฮหลวง โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า จากการลงพื้นที่ทำให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ดำเนินการติดตาม กำกับ ดูแล และสนับสนุนเกษตรกรบนพื้นที่สูงให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น รวมถึงการเชื่อมโยงการตลาดและสร้างเครือข่ายในพื้นที่โครงการหลวง และพื้นที่ดำเนินงานของ สวพส. สู่ระดับนานาชาติ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (ร่าง) แผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) มุ่งหวังพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนบนพื้นที่สูง

เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2566 พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง เป็นประธานเปิดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) ของมูลนิธิโครงการหลวง และ สวพส. ณ อุทยานหลวงพอกขี้ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหารมูลนิธิโครงการหลวง สวพส. คณะอนุกรรมการวิจัยและพัฒนา นักวิจัย หน่วยบริหารทุนวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการศึกษา หน่วยงานท้องถิ่น และตัวแทนเกษตรกร รวม 281 คน และผู้ร่วมประชุมในระบบออนไลน์อีก 70 คน

ทั้งนี้ การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้ทันต่อปัญหาต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยนำโมเดลโครงการหลวง ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม มาเป็นแนวทางในการทำงานยกระดับการดำเนินงานเชิงพื้นที่ที่มุ่งวิจัยสิ่งใหม่ ต่อยอดจากงานวิจัยของโครงการหลวงซึ่งมี

ศูนย์วิจัยและพัฒนากเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ เป็นศูนย์กลาง ใช้เทคโนโลยี องค์ความรู้ รวมทั้งวิธีดำเนินงานสมัยใหม่ขับเคลื่อนการพัฒนา โดยแผนการวิจัยพื้นที่สูงประกอบด้วย 4 แผนย่อย คือ (1) การวิจัยเพื่อพัฒนาอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (2) การวิจัยเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความหลากหลายทางชีวภาพ (3) การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบนพื้นที่สูง และ (4) การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานวิจัยบนพื้นที่สูง โดยแผนงานวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) นี้จะนำไปใช้เป็นกรอบการดำเนินงานสนับสนุนพื้นที่สูงสำหรับหน่วยงานและนักวิจัย รวมถึงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันต่อไป

สารบัญ

HRDI

HIGHLAND RESEARCH AND DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

สารจากประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	2
สารจากผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	3
บทสรุปผู้บริหาร	4
กิจกรรมสำคัญ 2566 สวพส. สืบสานการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน	10
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	15
• ความเป็นมาสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	16
• แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทต่าง ๆ	17
• วิสัยทัศน์ พันธกิจ	18
• กลยุทธ์การดำเนินงาน	19
• ค่านิยมองค์กร HRDI Core Value	19
• โครงสร้างการแบ่งส่วนงาน สวพส.	20
• บุคลากร สวพส. ตามโครงสร้างและอัตรากำลัง	21
ผลการดำเนินงานด้านการสนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้งานโครงการหลวง	23
1. การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง	24
1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	26
1.2 เทคโนโลยีการปลูกพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญของพื้นที่สูง	29
1.3 การวิจัยและพัฒนาเชิงบูรณาการเพื่อฟื้นฟูและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง	30
1.4 การวิจัยเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มจากพืชท้องถิ่นบนพื้นที่สูง	32
1.5 การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมบนพื้นที่สูง	34
1.6 การยื่นขอจดทะเบียน จัดแจ้งทรัพย์สินทางปัญญา	35
1.7 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูง	35
1.8 การดำเนินงานพื้นที่ต้นแบบการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ลุ่มน้ำแจ่ม SANDBOX	36
1.9 การขับเคลื่อนงานวิจัยภายใต้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ชนกาธิเบศรดำริ	37
1.10 รางวัลองค์กรต้นแบบ Human Rights Awards 2023 แนวปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนงานบนพื้นที่สูง ด้วยองค์ความรู้จากงานวิจัย	37
1.11 การเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับประเทศ	38
2. การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาโครงการหลวงเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน	39
แบบโครงการหลวง	
2.1 สนับสนุนการพัฒนาโครงการหลวงเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาอย่างยั่งยืน	39
2.2 ส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่งานโครงการหลวงในระดับประเทศและนานาชาติ	41
2.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัย พัฒนา และเรียนรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง	45
3. การบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการเรียนรู้	47
3.1 การปรับปรุงแหล่งเรียนรู้และจัดตั้งจุดใหม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการท่องเที่ยว	48
3.2 กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้	50

3.3 การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์สู่ Net Zero GHG Emissions	51
3.4 การพัฒนางานด้านบริหารจัดการสวนพฤกษศาสตร์ เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนสวนพฤกษศาสตร์สากล	52
3.5 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศและนานาชาติ ด้านการเรียนรู้ และการบริหารจัดการสวน	54
3.6 การสร้างรายได้เพื่อความยั่งยืน	55
3.7 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์สู่แหล่งเรียนรู้มาตรฐาน	55

ผลการดำเนินงานด้านการขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง 57

ผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์	60
1. การยกระดับการพัฒนาชุมชนเป้าหมายและการกระจายการพัฒนา	60
2. การพัฒนาอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรแก่เกษตรกรให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน	63
3. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชนในการพึ่งตนเอง และพัฒนาศักยภาพของผู้นำเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	66
4. การบริหารจัดการพื้นที่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มพื้นที่ป่า	68
5. การพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาพื้นที่สูงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	69

ผลสัมฤทธิ์เชิงโครงการ	71
1. การสนับสนุนโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”	71
2. โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง	72

ผลสัมฤทธิ์เชิงนโยบาย	73
1. การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้แก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน	73
2. การดำเนินงานและให้บริการประชาชนบนพื้นที่สูงเพื่อรองรับผลกระทบจากภัยแล้ง	75
3. การแก้ไขปัญหาฝุ่นควันบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน	76
4. Best Practice การพัฒนาเชิงพื้นที่ สร้างอาชีพ สร้างรายได้จากการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	77

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาและบริหารองค์กร 79

1. การดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายสำคัญเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง	80
2. การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาบุคลากร	83
3. การปรับปรุงกระบวนการทำงานตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0	84
4. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร	86

การกำกับกิจการที่ดี การดำเนินงานสนับสนุนการกำกับกิจการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน 89

ภาคผนวก 93

• ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสำนักงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	94
• ผลคะแนนการประเมินสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	96
• งบแสดงฐานะการเงิน	98
• หมายเหตุประกอบงบการเงิน	102
• ผลการวิเคราะห์รายงานการเงินสำหรับปีงบประมาณ 2566	121
• รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	125
• การกำกับดูแลองค์กร	127

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
(องค์การมหาชน)

ความเป็นมา

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

“ชุมชนบนพื้นที่สูงมีความอยู่ดีมีสุข ด้วยการวิจัยและพัฒนา ลีบसान รักษา
ต่อ ยอดงานโครงการหลวง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

2512

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ทรงก่อตั้งโครงการหลวง

2535

จัดตั้ง “กองพัฒนาเกษตรที่สูง”
เพื่อให้การสนับสนุนการดำเนินงาน
โครงการหลวง และขยายผลการพัฒนา

2548

จัดตั้ง “สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
(องค์การมหาชน) หรือ สวทส.” เพื่อวิจัย
และพัฒนา สนับสนุนโครงการหลวง และ
ขยายผลสำเร็จไปพัฒนาพื้นที่สูงอื่น ๆ

2552

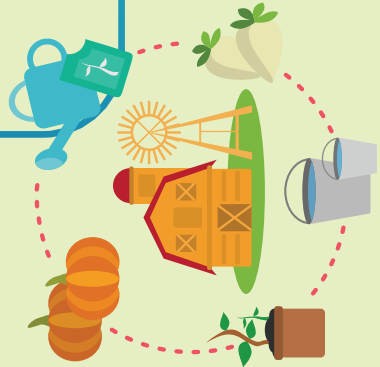
- เพิ่มเติม พ.ร.ฎ. จัดตั้งของ สวทส. (ฉบับที่ 2)
ขยายวัตถุประสงค์ให้สามารถบริหารจัดการ
สวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549
และเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2553
ได้รับพระราชทานนามสวนแห่งนี้ว่า
“อุทยานหลวงราชพฤกษ์”

2563

น้อมนำพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแนวทาง
ที่ทรงสืบสาน รักษา ต่อยอด พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ที่ทรงพระราชทานไว้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อให้ชุมชนบนพื้นที่สูงมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต สังคมมีความเข้มแข็ง
รักษาวินัยวัฒนธรรมท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ
เข้ามาช่วยในการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างมีอาชีพ

2566

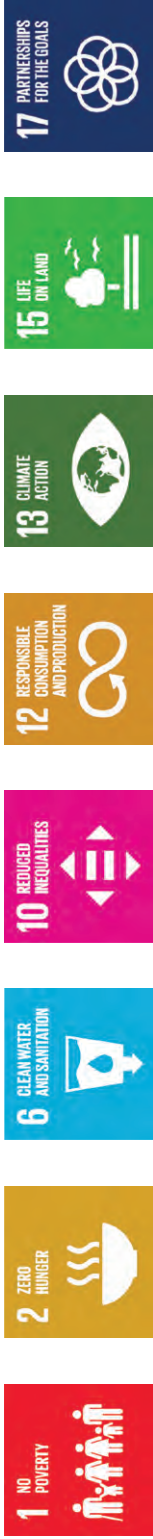
- ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาพื้นที่และกระจายการพัฒนาให้ทั่วถึง เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย แก้ไขปัญหาความยากจนบนพื้นที่สูง
ลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบประณีตซึ่งเป็นทางเลือกได้เพื่อเกษตรกรเกิดรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ
ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- บริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ สู่แหล่งเรียนรู้ที่สวทส. ได้มาตรฐาน ยั่งยืน และเชื่อมโยงกับหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา
และเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และตั้งเป้าหมายเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutral) และลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ในปี 2570

แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

- ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทต่าง ๆ

นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนระดับ 1

(1) ด้านความมั่นคง

(2) ด้านการสร้างโอกาสในการแข่งขัน

(4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

(5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนระดับ 2

1. ด้านความมั่นคง

3. การเกษตร

23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

15. พลังการสังคม

16. เศรษฐกิจฐานราก

18. การเติบโตอย่างยั่งยืน

19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

1. เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็มิตรกับสิ่งแวดล้อม

8. พื้นที่และเมืองที่มีความเจริญ ก้นสมัย และน่าอยู่

9. ความยากจนข้ามรุ่นลดลงและความคุ้มครองทางสังคม

10. เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

11. การลดความเสี่ยงและผลกระทบจากธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

12. กำลัลดที่มีสมรรถนะสูง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งชาติ

13. ภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง

BCG Model

แผนระดับ 3

1. สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลาย

2. การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง

3. ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ยั่งยืน สภาเกษตร

แผนปฏิบัติการตามมติ ครม.

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการโครงการ "รักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

แผนปฏิบัติการ สอวส.

แผนปฏิบัติการวิจัยของสถาบันวิจัยพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

แผนกลยุทธ์การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ภายใต้แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 8 ปี (พ.ศ. 2563-2570)

แผนกลยุทธ์การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ภายใต้แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 8 ปี (พ.ศ. 2563-2570)

แผนกลยุทธ์การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ภายใต้แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 8 ปี (พ.ศ. 2563-2570)

แผนปฏิบัติการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2565-2567)

นโยบาย สอวส.

คณะกรรมการสถาบัน

คณะกรรมการสถาบัน

คณะกรรมการสถาบัน

คณะกรรมการสถาบัน

คณะกรรมการสถาบัน

แผนปฏิบัติการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

1. สนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้ฐานโครงการหลวง

2. การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง

3. การพัฒนาและบริหารจัดการ

วิสัยทัศน์

“ชุมชนบนพื้นที่สูงมีความอยู่ดีมีสุข ด้วยการวิจัยและพัฒนา สืบสาน รักษา ต่อยอดงานโครงการหลวงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อสืบสานพระราชประสงค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระปฐมบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชนบนพื้นที่สูง ด้วยการรักษาและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยและการเรียนรู้ของโครงการหลวง ในการเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน และต่อยอด การขยายผลสำเร็จของโครงการหลวงไปสู่พื้นที่สูงอื่น โดย

- ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนางานโครงการหลวง ในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ เพื่อให้โครงการหลวงเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือและแลกเปลี่ยนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นศูนย์กลางการวิจัย พัฒนา และการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาและการพัฒนาพื้นที่สูง
- การขยายผลความสำเร็จงานโครงการหลวง โดยการพัฒนาและยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูงที่อยู่ห่างไกล ทุรกันดาร ตามแนวทางโครงการหลวง เพื่อให้ชุมชนมีความอยู่ดีมีสุข มีความเข้มแข็ง และมีความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม บนพื้นที่สูง เป็นชุมชนต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง สำหรับชุมชนอื่น ๆ ต่อไป
- พัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเผยแพร่และเรียนรู้ทางการเกษตร พระราชกรณียกิจ ศาสตร์พระราชา งานโครงการหลวง การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม และการให้บริการสังคม
- พัฒนาสถาบันให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง ทันสมัย ด้วยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อรองรับการบริหารจัดการขององค์กรให้มีประสิทธิภาพสูง และรองรับการเป็นเครือข่ายของสังคมการเรียนรู้บนพื้นที่สูง ตลอดจนปรับโครงสร้างองค์กรและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีสมรรถนะและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุพันธกิจด้วยหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1

สนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้ งานโครงการหลวง

วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สำหรับใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงานของโครงการหลวงและการพัฒนาพื้นที่สูงในทุกมิติ ที่ตรงตามปัญหาและความต้องการของประชาชน และรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้และใช้ประโยชน์องค์ความรู้จากผลงานวิจัยและการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง บริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์เพื่อเผยแพร่และเรียนรู้พระราชกรณียกิจงานโครงการหลวง การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง การเกษตร ความหลากหลายทางชีวภาพ ศิลปวัฒนธรรม และให้บริการสังคมและพัฒนาเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนทั้งภายในประเทศและนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 2

การขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง เพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชน บนพื้นที่สูง

พัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงที่เป็นเป้าหมายในลักษณะการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตามปัญหาและความต้องการของประชาชน ด้วยการใช้องค์ความรู้และวิธีการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง ภายใต้การบูรณาการของทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับการพัฒนาของชุมชน ชูชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง รวมทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงสู่ชุมชนบนพื้นที่สูงต่าง ๆ

กลยุทธ์ที่ 3

การพัฒนาและบริหารองค์กร

พัฒนาคุณภาพบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง ทันสมัย และธรรมาภิบาล ด้วยการเสริมสร้างความรู้และทักษะของบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาระบบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ระบบการบริหารจัดการข้อมูล และเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยและเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน รวมทั้งเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และนำสู่การเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

ค่านิยมองค์กร HRDI Core Value

1

ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง
(People Centric)

2

มุ่งผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ส่วนรวม
(Achievement Motivation & Common Interest)

3

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(Sufficiency Economy Philosophy)

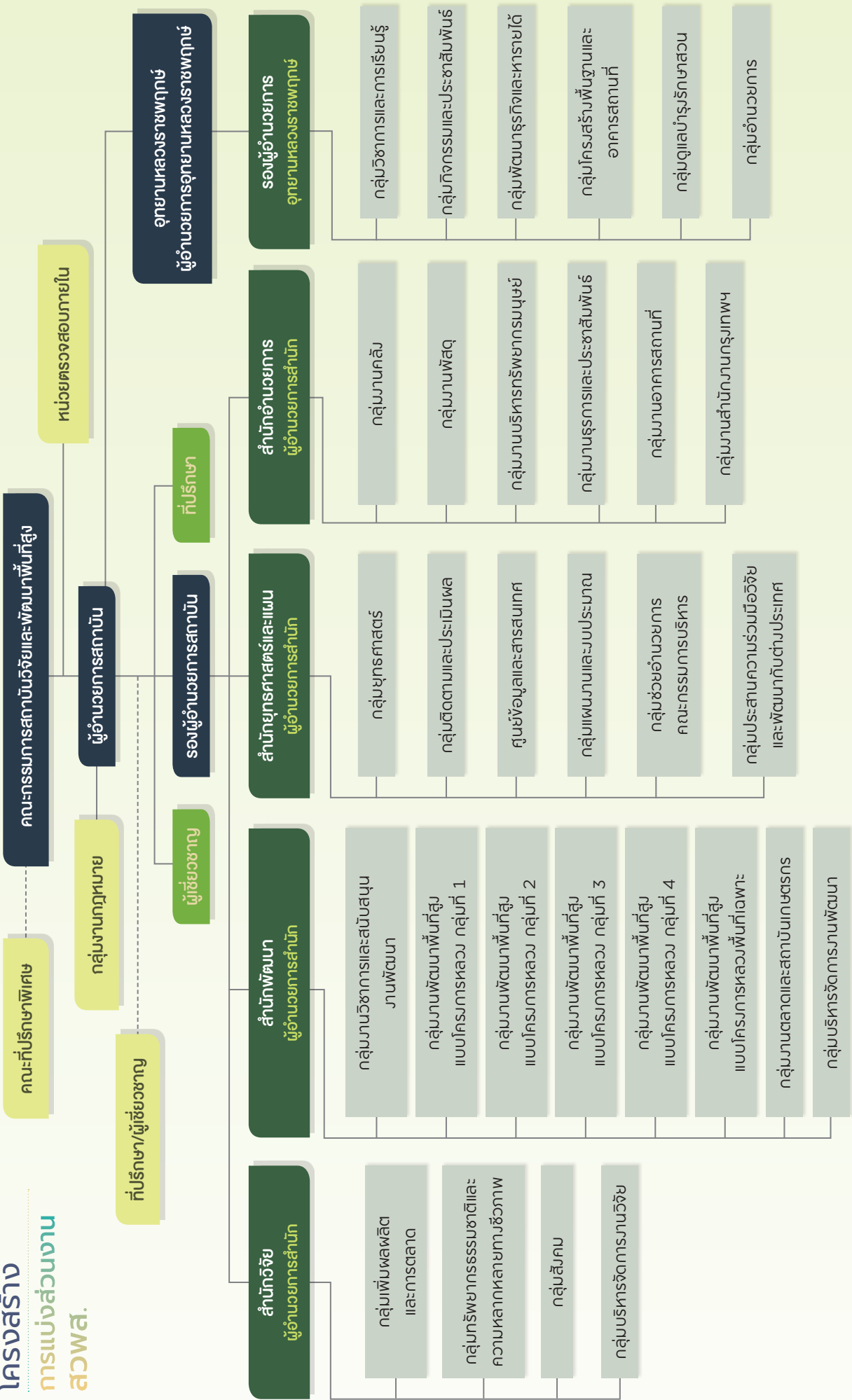
4

คุณธรรมและความโปร่งใส
(Integrity & Transparency)

5

เน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการ
(Participation & Integration)

โครงสร้าง
การแบ่งส่วนงาน
สวพส.

หมายเหตุ: พังโครงการสร้างการจัดแบ่งส่วนงานสถาบัน และหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานตามข้อบังคับ คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานและขอบเขตหน้าที่ของส่วนงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2565 เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2565

บุคลากร สวพส. ตามโครงสร้างและอัตรากำลัง

อายุ

• Baby Boomer	1.45%
• Gen X	31.40%
• Gen Y	67.15%

ระดับการศึกษา

• ปริญญาเอก	5.80%
• ปริญญาโท	45.89%
• ปริญญาตรี	44.45%
• ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.86%

การศึกษา

เกษตรศาสตร์ 40.10%

เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ 23.19%

ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
การท่องเที่ยวและการโรงแรม 13.05%

วิทยาศาสตร์ สารสนเทศ อุตสาหกรรม 8.21%

วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ 6.76%

รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ 6.76%

ต่ำกว่าปริญญาตรี 1.93%

HRDI

ANNUAL REPORT 2023

HIGHLAND RESEARCH AND
DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

ผลการดำเนินงาน
ด้านการสนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้
งานโครงการหลวง

ผลการดำเนินงาน

ด้านการสนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้
งานโครงการหลวง

สวพส. ดำเนินงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม พันธุ์พืชและสัตว์ หรือองค์ความรู้ใหม่ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดำเนินงานของมูลนิธิโครงการหลวงและพื้นที่สูงอื่นอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ “ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาเบศรดำริ” เป็นศูนย์กลางงานวิจัยบนพื้นที่สูงของประเทศ เป็นต้นแบบการพัฒนาพื้นที่สูงที่มีความสมดุลทุกมิติและพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยร่วมบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไปสู่การสร้างรายได้ให้ชุมชน สร้างเครือข่าย พร้อมทั้งสร้างชุมชนต้นแบบด้านการพัฒนาพื้นที่สูง ตลอดจนการพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยมีผลผลิตและผลลัพธ์จากการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

**การวิจัยและพัฒนา
องค์ความรู้และ
นวัตกรรมเพื่อการ
พัฒนาพื้นที่สูง**

**การพัฒนาและยก
ระดับโครงการหลวงสู่
สถาบันการเรียนรู้
โครงการหลวง การ
เผยแพร่องค์ความรู้
และผลสำเร็จของงาน
โครงการหลวง**

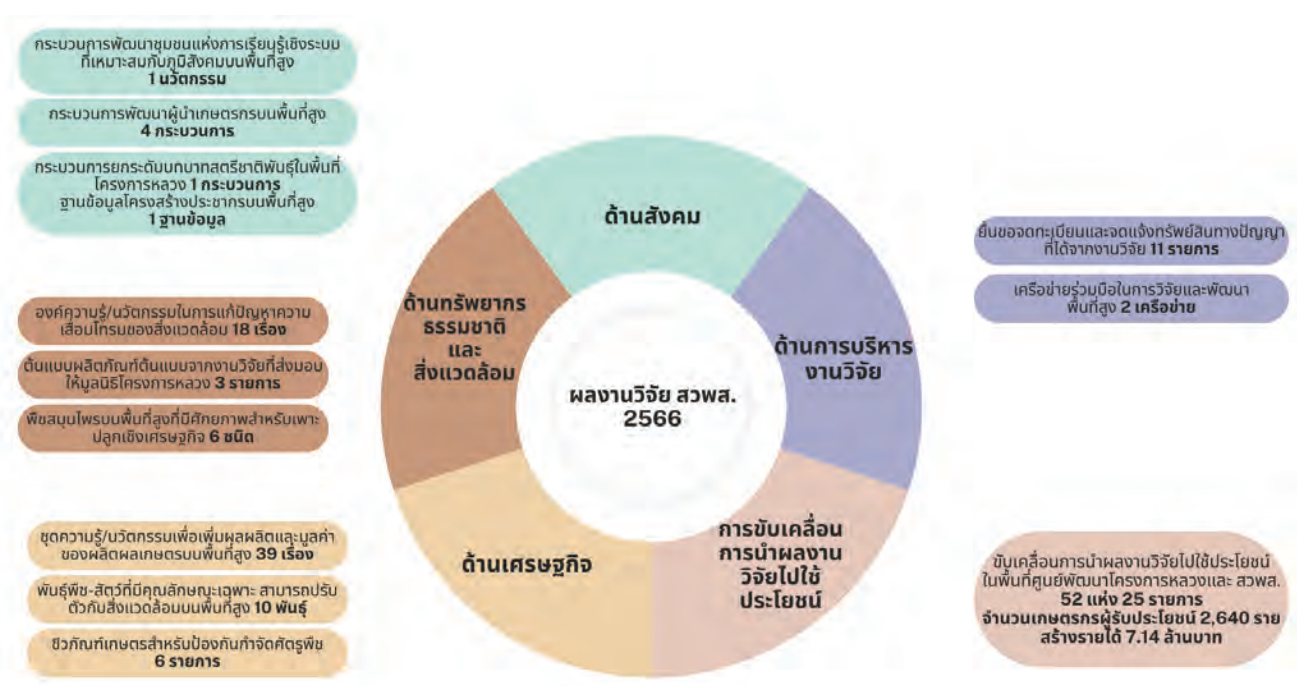
**การพัฒนาอุทยาน
หลวงราชพฤกษ์เป็น
แหล่งเรียนรู้**

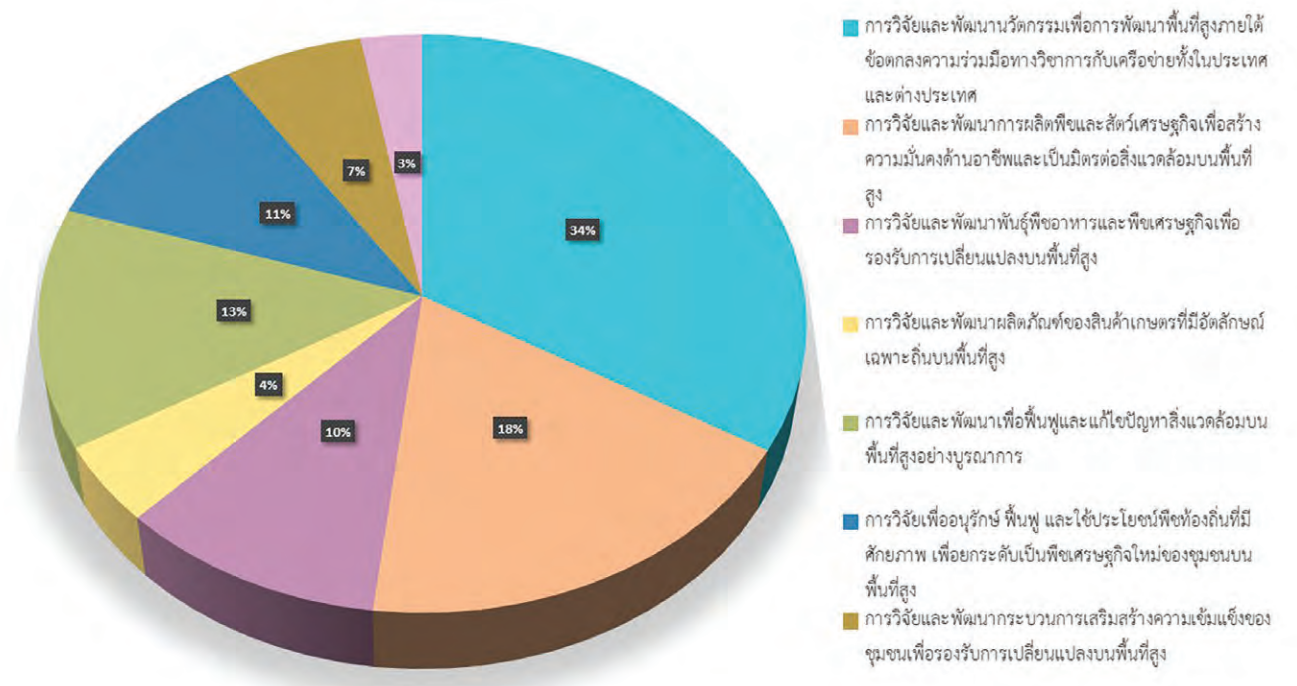
1. การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง

มุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่โดยบูรณาการงานร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงและหน่วยงานเครือข่ายให้ความสำคัญกับประเด็นการวิจัยที่แก้ไขปัญหาและรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อชุมชนบนพื้นที่สูงยกระดับอาชีพภาคการเกษตรด้วยองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่ ภายใต้การผลิตที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สวพส.

ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) จำนวน 42.4630 ล้านบาท และงบประมาณจากเงินสะสมของ สวพส. จำนวน 21.4500 ล้านบาท รวม 63.9130 ล้านบาท เพื่อดำเนินงานวิจัยตามแผนงานหลัก จำนวน 29 โครงการหลัก 33 โครงการย่อย มีผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

ผลงานวิจัยองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สัดส่วนโครงการวิจัยแต่ละแผนงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ผลงานวิจัยเด่น สวพส.

1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

พันธุ์ข้าวเจ้า พันธุ์ข้าวดำ ต้องการน้ำน้อย ปลูกในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากภาวะฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ให้ผลผลิตเฉลี่ย 452 และ 339 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ เพื่อรองรับการแปรปรวนของสภาพอากาศ ลดความเสี่ยงการขาดแคลนข้าวเพื่อบริโภค

พันธุ์ข้าวเจ้า

พันธุ์ข้าวดำ

สายพันธุ์กาแฟโครงการหลวง (สายพันธุ์กาแฟ อาราบิกา หมายเลข B1 B2 และ B13) สายพันธุ์กาแฟ อาราบิกา หมายเลข B1 B2 และ B13 ทนทานต่อโรคและแมลง ทนแล้ง ให้ผลผลิตสูง มีรสชาติการชงดื่มในระดับดีเยี่ยม คะแนนคุณภาพการชงดื่ม (Cup test) เท่ากับ 80.67 81.67 และ 82.0 คะแนน ตามลำดับ เป็นกาแฟที่อยู่ในระดับกาแฟคุณภาพ ชนิดพิเศษ หรือ Specialty Coffee ตามมาตรฐานของ Specialty Coffee Association (SCA) ซึ่ง สวพส. มีแผนขยายพันธุ์เพื่อส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวงและ สวพส. และเตรียมขึ้นทะเบียนพันธุ์กับกรมวิชาการเกษตรต่อไป

รหัสต้นกาแฟ หมายเลข B1

รหัสต้นกาแฟ หมายเลข B2

รหัสต้นกาแฟ หมายเลข B13

พันธุ์เจียที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง พันธุ์เจีย 3 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์เจียเมล็ดดำ-ดอกม่วง เจียเมล็ดขาว-ดอกขาว และเจียเมล็ดขาว-ดอกม่วง มีปริมาณผลผลิต 149-248 กิโลกรัมต่อไร่ มีคุณค่าทางโภชนาการ ได้แก่ โอเมก้า 3 ที่ 49-54 เปอร์เซ็นต์ โปรตีน 21-22 เปอร์เซ็นต์ และธาตุเหล็ก (Fe) 7.8-15.3 มิลลิกรัม/100 กรัม โดยเจียเมล็ดสีดำมีปริมาณธาตุเหล็กสูงที่สุด

เจียดอกม่วงและเจียดอกขาว

เจียเมล็ดดำ

เจียเมล็ดขาว

ถั่วพื้นเมืองที่มีปริมาณโปรตีนสูง ถั่วพื้นเมืองที่มีปริมาณโปรตีนสูง 2 ชนิด ได้แก่ ถั่วปี่ (ตระกูลถั่วดำ) และถั่วพู โดยผลผลิตน้ำหนัก 100 เมล็ดของถั่วแปะถั่วปี่และถั่วพู เท่ากับ 12-44 กรัม โปรตีน 30 และ 35 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ถั่วปี่และถั่วพู

กะหล่ำปลี ผักกาดขาวปลี ผักกาดหัว สำหรับพื้นที่สูง ผักกาดขาวปลี เบอร์ 5 และเบอร์ 7 เป็นสายพันธุ์ที่เข้าเกณฑ์ และมีความสม่ำเสมอ ให้น้ำหนักดี โดยที่เบอร์ 7 มีน้ำหนักก่อน-หลังตัดแต่งเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 1,022.7 และ 504.50 กรัม ตามลำดับ รองลงมาคือเบอร์ที่ 5 มีน้ำหนักก่อน-หลังตัดแต่งเฉลี่ย เท่ากับ 981.00 และ 445.50 กรัม ตามลำดับ

ผักกาดหัว แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 เบอร์ 1-5 ลักษณะหัวสั้น กลม และกลุ่มที่ 2 เบอร์ 6-10 ลักษณะหัวยาว เรียว น้ำหนักต่อหัว ก่อนตัดเฉลี่ย 215-520 กรัม ตามลำดับ และน้ำหนักต่อหัวหลังตัดเฉลี่ย 150-420 กรัม

ผักกาดขาวปลี เบอร์ 5

ผักกาดขาวปลี เบอร์ 7

พันธุ์ผักกาดหัว

พันธุ์มันเทศสำหรับพื้นที่สูง มันเทศกลุ่มสีม่วง 16 พันธุ์ ให้ปริมาณผลผลิตสูง 500-900 กรัมต่อต้น ทนทานด้วงวง มันเทศ มันเทศญี่ปุ่นกลุ่มสีม่วงแกมเหลือง/เหลืองแกมม่วง 5 พันธุ์ มันเทศกลุ่มสีเหลือง 9 พันธุ์ มันเทศกลุ่มสีขาว 5 พันธุ์ และมันเทศกลุ่มสีส้ม 10 พันธุ์ ในแต่ละกลุ่มให้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 500-1,000 กรัมต่อต้น

มันเทศญี่ปุ่นกลุ่มสีม่วง

พันธุ์มะเขือเทศสำหรับพื้นที่สูง พื้นที่ระดับ 300-500 เมตรจากระดับน้ำทะเล มะเขือเทศผลโตพันธุ์ AVTO1954 และ AVTO2101 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 1.03 และ 1.00 กิโลกรัมต่อต้น ตามลำดับ

พื้นที่ระดับ 600-800 เมตรจากระดับน้ำทะเล มะเขือเทศผลโตพันธุ์ AVTO1219 และ AVTO1954 ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 2.33 และ 1.88 กิโลกรัมต่อต้น ตามลำดับ

พื้นที่ระดับสูงกว่า 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล มะเขือเทศผลโตพันธุ์ AVTO2101 มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 1.35 และ 1.34 กิโลกรัมต่อต้น ตามลำดับ

มะเขือเทศผลโตพันธุ์ AVTO1954

มะเขือเทศผลโตพันธุ์ AVTO2101

มะเขือเทศผลโตพันธุ์ AVTO1219

1.2 เทคโนโลยีการปลูกพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญของพื้นที่สูง

เครื่องหยอดเมล็ดข้าวสำหรับการปลูกข้าวไร่บนพื้นที่สูง

การใช้เครื่องหยอดเมล็ดในการปลูกข้าวในสภาพไร่ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว 6-8 กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้ลดการใช้เมล็ดพันธุ์ ร้อยละ 70 และลดแรงงานปลูกข้าวลงร้อยละ 90

การเพิ่มมูลค่าข้าวพันธุ์ท้องถิ่น การแปรรูปข้าวพันธุ์ท้องถิ่นเป็นข้าวคั่วหรือข้าวพองที่มีกลิ่นหอม โดยข้าวพันธุ์ที่ไม่มีสี (ข้าวสีขาว เหลือง) หลังการคั่ว สีเมล็ดข้าวมีสีน้ำตาลเหลืองเข้ม สำหรับข้าวพันธุ์สีดำหรือม่วงดำ สีเมล็ดข้าวเข้มขึ้นเล็กน้อย ข้าวกล้องคั่ว/พองสามารถนำไปผสมกับชา เป็น Functional food ได้

ลักษณะข้าวกล้องคั่ว/พอง

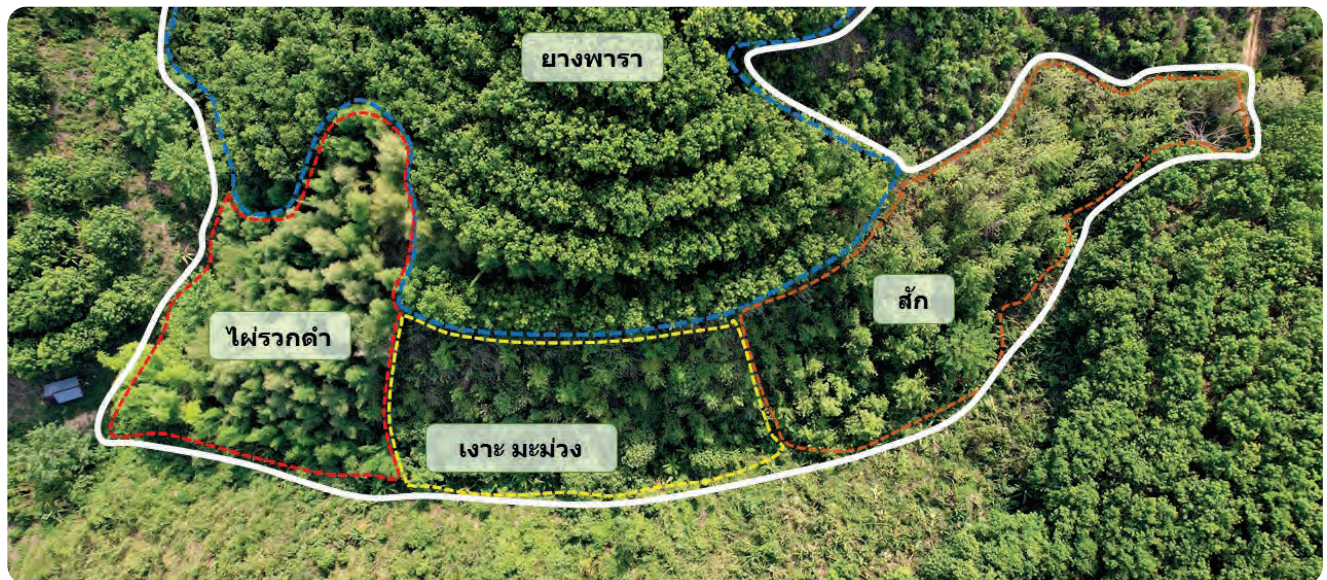
ลักษณะข้าวสารขาวคั่ว/พอง

1.3 การวิจัยและพัฒนาเชิงบูรณาการเพื่อฟื้นฟูและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง

ประกอบด้วย ชุดองค์ความรู้/นวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง และลดผลกระทบจากการแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ได้แก่

กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร แบบมีส่วนร่วมของชุมชนบนพื้นที่สูง 10 แห่ง เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเชื้อเพลิงขุดพลาสติกอัดก้อน 25 กิโลกรัม ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เฉลี่ย 92.5 kgCO₂e ต่อไร่ ปุ๋ยจากเศษข้าวโพด ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เฉลี่ย 815.064 kgCO₂e ต่อไร่

กระบวนการพัฒนาชุมชนปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง แบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้ประโยชน์ สร้างรายได้ และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมในชุมชนบนพื้นที่สูง ประกอบด้วย (1) วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน (2) ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการปลูกและจัดการ (3) ส่งเสริมรูปแบบการปลูกที่เหมาะสม (4) จัดเตรียมมาตรการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ รองรับ (5) การบูรณาการร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่าย

การปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนในดิน ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภายใต้ระบบเกษตร 3 รูปแบบ ได้แก่ ระบบการปลูกไม้ผลผสมผสานร่วมกับพืชท้องถิ่น ระบบวนเกษตร และระบบข้าวไร่หมุนเวียน มีการสะสมคาร์บอนในดินที่ระดับความลึก 15-30 เซนติเมตร เท่ากับ 10.83, 10.00 และ 8.88 ตัน/ไร่ ตามลำดับ

ต้นแบบวัสดุปรับปรุงดินกรดจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ในระดับห้องปฏิบัติการ ได้แก่ ปุ๋ยหมักฟางข้าวผสมถ่านชีวภาพจากเหง้ามันสำปะหลัง ปุ๋ยหมักเปลือกกาแฟและถ่านชีวภาพจากเปลือกกาแฟเชอร์รี่ และปุ๋ยหมักเปลือกข้าวโพดและถ่านชีวภาพจากซังข้าวโพด อัตราการใช้ 1 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ช่วยเพิ่มค่าความเป็นกรดต่างจาก 4.6-6.1 เป็น 7.16-7.42 คิดเป็นต้นทุน 31.39, 23.88 และ 14.23 บาทต่อพื้นที่ 3 ตารางเมตร ตามลำดับ

ชนิดพืชที่มีความเสี่ยงในการดูดซับอะซิติกและแคดเมียม จำนวน 2 ชนิด คือ มันฝรั่งและมะเขือเจ้าพระยา พบปริมาณอะซิติกและแคดเมียมในส่วนของ ราก/หัว และลำต้นของมันฝรั่ง ปริมาณอะซิติกไม่เกินค่ามาตรฐาน แต่แคดเมียมมีค่าที่เกินค่ามาตรฐานในส่วนของราก/หัว และลำต้น 0.38 mg/kg และ 0.43 mg/kg ตามลำดับ ในมะเขือเทศเจ้าพระยาพบปริมาณอะซิติกและแคดเมียมในส่วนของรากและลำต้น โดยในรากมีปริมาณอะซิติก 1.93 mg/kg และแคดเมียม 0.09 mg/kg ในส่วนของผลไม่พบทั้งอะซิติกและแคดเมียม แสดงให้เห็นว่ายังปลอดภัยต่อผู้บริโภค

1.4 การวิจัยเพื่ออนุรักษ์ พันธุ์ และพัฒนาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มจากพืชท้องถิ่นบนพื้นที่สูง

ประกอบด้วย องค์ความรู้วิธีการขยายพันธุ์ การปลูก และการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ได้แก่ มะแขว่น (*Zanthoxylum limonella* Alston) ตีนช้างตอย (*Paris polyphylla* Smith) และเห็ดทองถิ่น ได้แก่ เห็ดตับเต่า (*Thaeogyroporus porentosus*) รวมทั้งพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อต่อยอด สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชท้องถิ่นและผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน

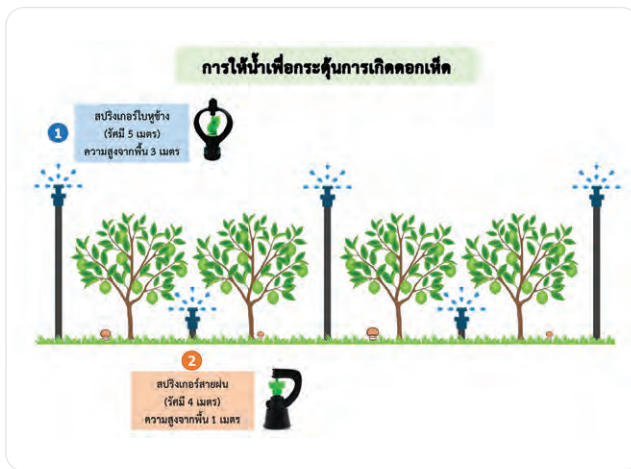
การขยายพันธุ์และการจัดการทรงต้นมะแขว่น
พืชสมุนไพรท้องถิ่นของภาคเหนือที่ประสบปัญหาการเพาะขยายพันธุ์ยากและลำต้นสูงเก็บเกี่ยวยาก พบว่าการคัดเลือกเมล็ดมะแขว่นที่แก่จากต้นและเมล็ดมีความสมบูรณ์ แช่น้ำอุ่นและบ่มไว้ 1 คืน สามารถกระตุ้นการงอกของมะแขว่นได้ ร้อยละ 80 วัสดุเพาะคือ ดินดำผสมขุยมะพร้าว อัตราส่วน 1:1 สำหรับการตัดแต่งกิ่งมะแขว่นให้เตี้ยลงด้วยการเด็ดปลายยอดทำให้เกิดการแตกกิ่งข้างเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 8 กิ่งต่อต้น และเริ่มให้ผลผลิตในปีที่ 2 ขณะที่ต้นที่ไม่เด็ดยอด เริ่มติดดอกในปีที่ 3

วิธีการขยายพันธุ์ตีนช้างตอย เป็นพืชสมุนไพรที่มีฤทธิ์ด้านมะเร็ง สมานแผล และแก้ไอเสบ ในการขยายพันธุ์ด้วยวิธีเพาะเมล็ดใช้เวลา 8-12 เดือน ส่วนการแบ่งหัวและแช่ในฮอร์โมน GA+IBA เข้มข้น 100 มิลลิกรัมต่อลิตร สามารถกระตุ้นการแตกยอดและรากได้เร็วขึ้น ร้อยละ 60 นอกจากนี้การช่วยผสมเกสรในช่วงดอกบาน สามารถเพิ่มการติดเมล็ดอย่างน้อย ร้อยละ 80

ลำต้นใหม่จากการแบ่งหัวตีนช้างตอย

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเห็ดตับเต่า โดยกระตุ้นการสร้างดอกเห็ดตับเต่านอกฤดูด้วยการจัดการน้ำ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรโดยมีราคาขายนอกฤดูกาลที่ 120-150 บาทต่อกิโลกรัม

ต้นแบบผลิตภัณฑ์ (prototype) เพิ่มมูลค่าจากผลผลิตทางการเกษตร และพืชท้องถิ่น ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ในระดับชุมชนที่ได้รับมาตรฐานการผลิต GMP และมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) 2 รายการ ได้แก่ พลั๊บบแห้ง (เลขสารบบอาหาร 5020756660001) และน้ำพริกสีชู (เลขสารบบอาหาร 5020756660002) และต้นแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ที่เตรียมส่งมอบให้กับมูลนิธิโครงการหลวง 2 รายการ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สเปรย์สำหรับช่องปากและลำคอ จากน้ำมันมะแขว่น และสารสกัดจากหญ้าหวาน สูตรปราศจากน้ำตาล ไม่ก่อให้เกิดคราบพลัคที่เป็นสาเหตุของกลิ่นปากและฟันผุ และใบรับรองผลิตภัณฑ์ (certificate of analysis, COA) สารสกัดว่านน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

พลั๊บบแห้ง

น้ำพริกสีชู

สเปรย์สำหรับช่องปากและลำคอ

ภูมิปัญญาพืชสมุนไพรและยาพื้นบ้านบนพื้นที่สูงในกลุ่มโรคสำคัญ 5 พื้นที่ รวม 28 ตำรับ พืชสมุนไพร 247 ชนิด จากผู้รู้/หมอยาพื้นบ้าน 35 คน และยื่นคุ้มครองสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยของชุมชนบ้านน้ำหลุ (วังผ่) อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน คือ ตำรับยาลูกปลิบบำรุงสุขภาพ โดยลูกปลิบมีสรรพคุณช่วยให้เจริญอาหาร ส่วนที่ใช้ประโยชน์เป็นใบและดอก หางเอียน มีรสหวาน ช่วยเพิ่มรสชาติให้แก่ชาสมุนไพร ส่วนที่ใช้ประโยชน์เป็นเนื้อไม้หรือเถา และสพายควาย ช่วยบำรุงกำลัง แก่นฝาง ช่วยขับระดู บำรุงโลหิตสตรี แก้ไข้

1.5 การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมบนพื้นที่สูง

เสริมสร้างให้ชุมชนบนพื้นที่สูงที่ครอบคลุมประชากรทั้งหญิง ชาย เยาวชน และผู้สูงอายุ ทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม ในพื้นที่ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงและ สวพส. ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ให้ได้รับโอกาสและความเสมอภาค ในการเรียนรู้และการสร้างอาชีพที่มั่นคง บนฐานความรู้ที่ต่อยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับการประยุกต์ใช้วิทยาการปัจจุบัน และเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่

การทดสอบกระบวนการเรียนรู้เชิงระบบเพื่อยกระดับอาชีพ และการปรับตัวของกลุ่มผู้สูงอายุบ้านปางปูก

การทดสอบกระบวนการเรียนรู้เชิงระบบเพื่อยกระดับอาชีพและ การปรับตัวของกลุ่มวิสาหกิจผู้ปลูกผักปลอดสารพิษบ้านใหม่

กระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับอาชีพและการปรับตัวของกลุ่มเกษตรกร ในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ด้วยหลักการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงระบบ 4 เสาหลัก เพื่อนำไปสู่การยกระดับชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่แม่นยำ โดยมี ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักสูตรการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นบนฐาน “ความต้องการ” ของผู้เรียน สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ที่สามารถทำได้ทุกที่และทุกเวลา และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตของผู้เรียน

กระบวนการยกระดับบทบาทสตรีชาติพันธุ์ในชุมชนโครงการหลวง โดยวิเคราะห์และคัดเลือกกลุ่มสตรีเป้าหมาย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ออกแบบ และคัดเลือกวิธีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมโดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ทดสอบการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง และถอดบทเรียนการยกระดับบทบาทสตรีเป้าหมาย

ผลการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบนพื้นที่สูง โดยสำรวจข้อมูลประชากรที่ครอบคลุมข้อมูล อายุ เพศ ชาติพันธุ์ ขนาดและรูปแบบของครัวเรือน ลักษณะที่อยู่อาศัย อัตราการเกิด อัตราการตาย การอพยพย้ายถิ่น การศึกษา ทักษะการใช้ภาษาไทย การมีงานทำ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ความสามารถในการใช้สื่อดิจิทัล และระยะเวลาที่ร่วมงานพัฒนากับ สวพส. ของครัวเรือน เกษตรกรในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 42 แห่ง 579 กลุ่มบ้าน จำนวน 50,345 ครัวเรือน เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมอาชีพ ทั้งในและนอกภาคการเกษตรที่เหมาะสมกับภูมิสังคม บนพื้นที่สูงในระยะต่อไป

การทดสอบการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงร่วมกับกลุ่มสตรีนำร่อง ด้านการเกษตร หัตถกรรม และการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.6 การยื่นขอจดทะเบียน จดแจ้งทรัพย์สินทางปัญญา

สวพส. ยื่นขอจดทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน 11 รายการ ดังนี้
เครื่องหมายการค้า 2 รายการ ได้แก่ อยู่ดอย (Udoi) และ PAPAE
 ALL TEA (ป่าแป๋ออลที)

ลิขสิทธิ์ 2 รายการ ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ระบบจัดการข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา และประเภทรณกรรมลักษณะสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับพันธุ์งาหอมหรืองาช้างม่อนบนพื้นที่สูง

อนุสิทธิบัตร 6 รายการ ได้แก่ ขนหมกุกี้แบ่งข้าวกล้องดอयरสเนย ขนหมกุกี้แบ่งข้าวกล้องดอयरสช็อกโกแลต สูตรตำรับผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้าสำหรับผู้ชายที่มีส่วนประกอบสำคัญจากสารสกัดสมุนไพร กล้องตรวจวัดสีด้วยโทรศัพท์มือถือ ชุดทดสอบสารเคมีอิมิดาโคลพริดและอะเซทาไมพริดในผลิตภัณฑ์เกษตรและกรรมวิธีการตรวจดังกล่าว ชุดควบคุมอุณหภูมิอัตโนมัติ สำหรับการอนุบาลลูกสัตว์

ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ตำรับยาแผนไทย 1 รายการ ได้แก่ ยาต้มแก้ปวดเมื่อย ประกอบด้วย สมุนไพรทั้งหมด 4 ชนิด ลูกลิบ หางเอียน ฝรั่ง ฮ่อสะพายควาย มีสรรพคุณช่วยเจริญอาหาร บรรเทาอาการปวดเมื่อย ลดไข้ ช่วยขับประจำเดือน แก้ท้องฟืด แก้อักเสบ ขับปัสสาวะ และบรรเทาอาการไอ

1.7 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูง

สวพส. สามารถสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชุมชนบนพื้นที่สูง โดยนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มความมั่นคงด้านอาหาร ทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพ และสร้างรายได้ให้เกษตรกร จำนวน 25 เรื่อง เกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงาน 52 แห่ง ได้รับประโยชน์ จำนวน 2,640 ราย ก่อให้เกิดรายได้กับเกษตรกร จำนวน 7.14 ล้านบาท

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกองุ่นพันธุ์โซนิบัสแคคคุณภาพให้เกษตรกร 27 ราย

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกงาขี้ม่อนให้มีผลผลิตสูงและคุณภาพดี ให้เกษตรกร 60 ราย

เพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเส้นใยและเมล็ดถั่วเขียว ให้เกษตรกร 91 ราย

การใช้ชีวภัณฑ์และฟิโรโมนป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีเกษตร ให้เกษตรกร 1,270 ราย

1.8 การดำเนินงานพื้นที่ต้นแบบการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ลุ่มน้ำแจ่ม SANDBOX

สวพส. มีเป้าหมายสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่แจ่มเพื่อให้เป็น (1) ต้นแบบการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่สูงด้วยงานวิจัยภายใต้การบูรณาการ (2) ต้นแบบการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวง และ (3) ต้นแบบการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนในเชิงพื้นที่ และรูปแบบการบริหารจัดการรูปแบบใหม่

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สวพส. ได้รับงบประมาณจาก สวก. จำนวน 4.8 ล้านบาท ภายใต้โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยนำชุดองค์ความรู้ เทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้แก้ปัญหาสารเคมีเพิ่มพื้นที่สีเขียว และสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกรพื้นที่ต้นน้ำได้แก่ ชุดองค์ความรู้เทคโนโลยีจากงานวิจัยสำหรับการปลูกผักอินทรีย์บนพื้นที่สูงตลอดห่วงโซ่อุปทาน การผลิตกาแฟอาราบิก้าภายใต้ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อสร้างรายได้ระยะกลาง/ระยะยาวด้วยกาแฟคุณภาพสูง Specialty Coffee สร้างอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ ที่ปลูกได้ร่มเงาไม้ยืนต้น ในระดับความสูงเกิน 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล ช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียวและช่วยลดการเผาเศษพืชในพื้นที่ปลูกข้าวโพด เป็นต้น

ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงานนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ดังนี้ (1) ปรับเปลี่ยนไปปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรือนด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีจากงานวิจัยของเกษตรกร จำนวน 47 โรงเรือน สามารถเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่และทำให้ลดการใช้พื้นที่ทำการเกษตรลง (2) มีการใช้ชีวภัณฑ์เกษตรเพื่อความปลอดภัยต่อผลผลิต สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ในเกษตรกร 32 ราย (3) เกษตรกรปลูกกาแฟพันธุ์ใหม่ภายใต้ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำจำนวน 129 ไร่ เป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียว (4) เกษตรกรได้รับการขยายผลการพัฒนา/การถ่ายทอดความรู้ ด้วยกระบวนการ

ทำงานแบบมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอแม่แจ่มและภาคีเครือข่าย 7 อปท. ในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ (5) เพิ่มรายได้สุทธิของเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชไร่/ใช้พื้นที่ไม่ถูกต้องไปปลูกกาแฟอาราบิก้าและเกษตรอินทรีย์ตลอดปี ขึ้นร้อยละ 36.35 เมื่อเทียบกับระบบเดิม ก่อนการได้รับการถ่ายทอดความรู้จากผลงานวิจัย เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตผักอินทรีย์และกาแฟคุณภาพของประเทศไทย (6) ลดพื้นที่ทำการเกษตรแบบเดิมที่ใช้พื้นที่มากเป็นการปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรือนที่ใช้พื้นที่น้อยได้ผลตอบแทนจากการปลูกผักอินทรีย์ 1 โรงเรือนเท่ากับปลูกข้าวโพด 5 ไร่ (7) ลดการใช้สารเคมี มีส่วนช่วยในการรักษาแหล่งต้นน้ำ (8) เพิ่มพื้นที่ป่าด้วยสวนกาแฟได้ร่มเงาและป่าไม้ผลยืนต้นอย่างน้อย 200 ไร่ (9) เพิ่มการรวมกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มผู้ปลูกกาแฟ และทำการเกษตรอินทรีย์ ไม้ผล ไม้ยืนต้น อย่างน้อย 3 กลุ่ม เป็นเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน (10) เพิ่มการเข้าถึงองค์ความรู้ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของเกษตรกรที่ห่างไกล ด้วยสื่อ แพลตฟอร์ม อย่างน้อย 3 จุด และสร้างเกษตรกรผู้นำเพื่อร่วมวิจัยและถ่ายทอดผลงานวิจัย 10 ราย

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการขยายผลและพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง ดำเนินการขยายผลการพัฒนา/การถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มบ้านในอำเภอแม่แจ่ม แบบมีส่วนร่วมภายใต้ความร่วมมือกับ อปท. ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม ด้วยการลงนามข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนาและยกระดับการดำเนินงานบนพื้นที่สูงมุ่งสู่ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และมีการบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในเรื่องของเทคโนโลยี นวัตกรรมและเครื่องมือการถ่ายทอดที่เหมาะสม รวมถึงการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น และทันเวลา

ต้นแบบการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ลุ่มน้ำแจ่ม SANDBOX

1.9 การขับเคลื่อนงานวิจัยภายใต้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ชนกาธิเบศรดำริ

เพื่อเป็นการมุ่งวิจัยสิ่งใหม่และต่อยอดจากงานวิจัยของโครงการหลวง สวพส. ได้ร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงจัดทำ (ร่าง) แผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) สำหรับเป็นกรอบการดำเนินงานแบบบูรณาการการวิจัยพื้นที่สูงของประเทศให้มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาของพื้นที่สูงได้อย่างตรงประเด็น โดยมีศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ

เป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงาน คือคณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนงานโครงการหลวง (กปส.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะทำงานแผนการวิจัยพื้นที่สูง ทั้งนี้เพื่อให้ นักวิจัยที่ทำงานบนพื้นที่สูงใช้เป็นกรอบในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม หรือผ่านหน่วยงานบริหารจัดการทุนวิจัย (PMU) ต่อไป

เวทียอมรับความคิดเห็น (ร่าง) แผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2566 โดยพลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง เป็นประธานเปิดการประชุม

1.10 รางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 (Human Rights Awards 2023)

แนวปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนงานบนพื้นที่สูงด้วยองค์ความรู้จากงานวิจัย

“การขับเคลื่อนงานบนพื้นที่สูงด้วยองค์ความรู้จากงานวิจัย กรณีศึกษาบ้านปางแดงใน”

การขับเคลื่อนงานพัฒนามนพื้นที่สูงด้วยความรู้จากงานวิจัยในพื้นที่บ้านปางแดงใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการแก้ปัญหาเชิงพื้นที่แบบองค์รวม (Holistic Approach) ครอบคลุมทุกมิติ ได้แก่ ความยากจน สิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมจากการทำการเกษตรเชิงเดี่ยว (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวไร่) การบุกรุกพื้นที่ป่า (โดยการปลูกข้าวโพด จำนวน 908 ไร่) การเผาเพื่อเตรียมพื้นที่ทำการเกษตรอันเป็นที่มาของฝุ่นควัน PM 2.5 และมีการใช้สารเคมีสูง จึงนำไปสู่การใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีที่มีอยู่ และเพิ่มเติมองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากงานวิจัยบนพื้นที่สูงเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และให้เกิดความยั่งยืน เช่น การปลูกข้าวโพดโดยไม่ไถพรวน ร่วมกับการปลูกพืชตระกูลถั่วไปประยุกต์ใช้เพื่อลดการเผา การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในแปลงข้าวโพดด้วยการปลูกเหลื่อมด้วยพืชตระกูลถั่ว การปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การปลูกพืชไร่ร่วมกับไม้ผล การปลูกผัก

ในโรงเรือน การทำปุ๋ยสัตว์ การปลูกพืชท้องถิ่นสร้างรายได้ อนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นธนาคารอาหาร (Food Bank) ของชุมชนและเป็นสื่อมธรรมชาติ รวมถึงพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนการพัฒนา เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาชุมชน การสร้างตราสินค้า “ปางแดงใน” ตลาดออนไลน์สินค้าบนพื้นที่สูง เป็นต้น

ผลลัพธ์จากการนำผลงานวิจัยไปแก้ไขปัญหา ทำให้ชุมชนบ้านปางแดงในในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลง **ด้านเศรษฐกิจ** เกษตรกรมีรายได้รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปีเพิ่มขึ้น มีต้นทุนการผลิตลดลง สามารถปลดหนี้ที่เกิดจากการทำการเกษตรในรูปแบบเดิมได้ โดยหนี้สินนอกระบบของชาวบ้านปางแดงในเมื่อ พ.ศ. 2549 เป็นจำนวน 3.1423 ล้านบาท เมื่อปรับระบบการเกษตรด้วยพืชทางเลือกใหม่ และทำกิจกรรมเสริมรายได้อื่น ๆ จากการนำองค์ความรู้ด้านการวิจัยของ สวพส. มาปรับใช้ ทำให้ชาวบ้านปางแดงสามารถ

ปลดหนี้สินได้ทั้งหมดภายในระยะเวลา 6 ปี **ด้านสังคม** ชุมชนได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการทำแผนชุมชน สำหรับใช้เป็นฐานข้อมูลในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากหน่วยงานร่วมบูรณาการ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เกิดการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรโดยกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยขับเคลื่อนชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมั่นคง ชุมชนบ้านปางแดงในเป็นแหล่งเรียนรู้การปรับระบบการปลูกพืชที่ยั่งยืน มีเกษตรกรผู้นำ จำนวน 15 ราย ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ได้เป็นอย่างดี เกิดการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน **ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ทำให้พื้นที่ปลูกข้าวโพดของบ้านปางแดงในลดลงเหลือ 11 ไร่ ของพื้นที่ทำ

การเกษตรทั้งหมด จากจำนวน 908.5 ไร่ ทำให้ได้พื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น 897.5 ไร่ นอกจากนี้ยังทำให้พื้นที่ป่าชุมชนของบ้านปางแดงใน จำนวน 2,406.94 ไร่ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู สามารถแบ่งพื้นที่ป่าและพื้นที่ทำกินออกจากกันอย่างชัดเจน ทำให้ลดการเผาในแปลงปลูกพืช ไม่มีการบุกรุกและเผาป่า สามารถลดปัญหาหมอกควันในพื้นที่ได้

จากการนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังกล่าว ทำให้ สวพส. ได้รับรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 (Human Rights Awards 2023) ประเภทราชการส่วนกลาง ระดับดี จากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม จากการเสนอผลงาน เรื่อง “การขับเคลื่อนงานบนพื้นที่สูงด้วยองค์ความรู้จากงานวิจัยกรณีศึกษาบ้านปางแดงใน”

พิธีมอบรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 (Human Rights Awards 2023)
โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

1.11 การเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับประเทศ

การประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติครั้งที่ 19 นักวิจัย สวพส. นำเสนอผลงานวิจัย 3 เรื่อง ได้รับรางวัลการนำเสนอผลงานวิจัยระดับดีมาก ภาคบรรยาย 1 เรื่อง และรางวัลระดับดี ภาคบรรยาย 1 เรื่อง

การประชุมวิชาการเกษตรครั้งที่ 24 สวพส. นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย 2 เรื่อง
ได้รับรางวัลการนำเสนอผลงานระดับ “ดีเยี่ยม”

การประชุมวิชาการเครือข่ายวิจัยนิเวศวิทยาป่าไม้ในประเทศไทย ครั้งที่ 12 สวพส. นำเสนอผลงานวิชาการ
ภาคโปสเตอร์ 2 เรื่อง ได้รับรางวัลการนำเสนอภาคโปสเตอร์ระดับดีเยี่ยม 1 เรื่อง

2. การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาโครงการหลวงเป็นแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง

สวพส. ดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนาโครงการหลวง เพื่อยกระดับเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนและองค์ความรู้ต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่โครงการหลวงทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ โดย

2.1 สนับสนุนการพัฒนาโครงการหลวงเป็นต้นแบบ และแหล่งเรียนรู้การพัฒนาอย่างยั่งยืน

สนับสนุนการพัฒนาและยกระดับโครงการหลวงสู่สถาบันการเรียนรู้โครงการหลวง ร่วมกับการสนับสนุนการเรียนรู้องค์ความรู้โครงการหลวง ทั้งด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาสถานีและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทั้ง 39 แห่งใน 6 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน ลำพูน และพะเยา ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวงระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ให้เป็นต้นแบบ

และแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน มีหน่วยงานร่วมบูรณาการและสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการ จำนวน 28 หน่วยงาน งบประมาณรวม 665.54 ล้านบาท สนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนงานสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ประสานการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด ในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่สูงของประเทศอย่างทั่วถึง โดยไม่เกิดความซ้ำซ้อนการทำงาน ใช้งบประมาณคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด มีเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้โครงการหลวง จำนวน 23,908 ราย

สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ จังหวัดตาก ให้เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำและบริหารจัดการแผนชุมชน สนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาไปสู่สถาบันเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อการพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งส่งเสริมเรื่องการกระจายรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร ลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และสนับสนุนกิจกรรมเพื่อเตรียมการประเมินผลระดับชุมชนตามเกณฑ์ชีวิตชุมชนคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

การพัฒนาศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอให้เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้

สนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการเป็นตัวอย่างของการพึ่งพาตนเอง การใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมจากการวิจัยและพัฒนาไปยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรบนพื้นที่สูง โดยจัดงานวันถ่ายทอดนวัตกรรมของโครงการหลวงสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเสริมประสบการณ์ เป็นประโยชน์ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ ภายในงานมีการแสดงผลงานและตัวอย่างของความสำเร็จในการวิจัยพันธุ์พืช พืชผักที่ส่งเสริมเกษตรกรและเทคโนโลยีการผลิตพืช มีผู้เข้าร่วมงาน 3,325 ราย

วันถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมของโครงการหลวงสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ

ด้านการส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนการพัฒนามาตรฐานคุณภาพผลผลิตของเกษตรกรภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย GAP ให้เกษตรกร 10,628 ราย ครอบคลุมพื้นที่ 36,340.14 ไร่ 90 ชนิดพืช มาตรฐาน IFOAM จำนวน 21 แห่ง เกษตรกร 860 ราย พื้นที่ 1,084.47 ไร่ 75 ชนิดพืช และมาตรฐาน Organic Thailand จำนวน 14 แห่ง 629 ราย พื้นที่ 947.32 ไร่ 68 ชนิดพืช สนับสนุนการพัฒนาโรงงานผลิตสินค้าเกษตร GMP ออ. 41 แห่ง และ CODEX 12 แห่ง

สนับสนุนการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ด้วยการพัฒนาชุมชนโครงการหลวงเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนคาร์บอนต่ำบนพื้นที่สูง 17 ศูนย์ 21 ชุมชน ส่งเสริมการรวมกลุ่ม/ยกระดับมาตรฐานกลุ่ม วิสาหกิจ สหกรณ์ 15 กลุ่ม สมาชิก 412 ราย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำและบริหารจัดการแผนชุมชน 10 ชุมชน 283 ราย ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 221 ราย นอกจากนี้ได้พัฒนาผู้นำเยาวชนในพื้นที่โครงการหลวงฝึกงานในประเทศญี่ปุ่น 1 ราย พัฒนาเยาวชนรายบุคคลเพื่อเป็นต้นแบบเยาวชน 12 แห่ง 47 ราย และพัฒนาศักยภาพกลุ่มเยาวชน 39 แห่ง 71 กลุ่ม 1,886 ราย

ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง 5 แห่ง 10 ชุมชน แบ่งเป็นพื้นที่ป่า 7,231.02 ไร่ พื้นที่ทำกิน 10,326 ไร่ 924 ราย 1,692 แปลง พื้นที่อยู่อาศัย 1,256.59 ไร่ ส่งเสริมให้มีการจัดทำแนวกันไฟ 45 ชุมชน ระยะทางรวม 292.20 กิโลเมตร สร้างฝายชะลอน้ำ ซ่อมแซม ขุดลอก ฝาย 66 ตัว พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก (บ่อพวง) ดำเนินการแล้ว 16 แห่ง จำนวน 41 บ่อ ผู้ได้รับประโยชน์ครอบคลุม 19 ชุมชน 96 ราย พื้นที่ได้รับประโยชน์ 461 ไร่ ปลูกป่า 56,855 ต้น ฟื้นฟูพื้นที่ป่าเพิ่มพื้นที่สีเขียวใน 42 ชุมชน พื้นที่ป่าที่ได้รับการฟื้นฟู 552.98 ไร่

2.2 ส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่งาน

โครงการหลวงในระดับประเทศและนานาชาติ

การพัฒนาพื้นที่สูงของโครงการหลวง Royal Project Model เป็นรูปแบบของการพัฒนาทางเลือกอย่างยั่งยืน ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาความอดอยากและยากจน การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาด้านสังคม ยาเสพติด ความเหลื่อมล้ำ และเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ สวพส. ร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงส่งเสริมการเรียนรู้และเผยงานโครงการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่สูงของประเทศรวมทั้งระดับนานาชาติ ดังนี้

2.2.1 ส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่งานโครงการหลวง โดยพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ได้แก่

(1) หลักสูตรนักพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน แบบโครงการหลวง หรือ นพส. สำหรับบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง ให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในหลักและวิธีการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง ที่มีสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่ที่แตกต่างกัน รวมทั้งสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีบุคลากรของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ศศช.) หน่วยงานบูรณาการที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรของ สวพส. ผ่านการอบรมหลักสูตร นพส. รุ่นที่ 2 จำนวน 65 ราย

การอบรมหลักสูตรนักพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน
แบบโครงการหลวง นพส. รุ่นที่ 2
ระหว่างวันที่ 20-24 มีนาคม พ.ศ. 2566

สถานีเกษตรหลวงปางดะ ร่วมกับ สวพส. และหน่วยงานสนับสนุนโครงการหลวง จัดกิจกรรมวันถ่ายทอดนวัตกรรมการผลิตคั่วบับพื้นที่สูง เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ และนวัตกรรมการผลิตคั่วของมูลนิธิโครงการหลวง ให้กับเกษตรกรผู้สนใจทั้งภายในและต่างประเทศ

(2) หลักสูตรเรียนรู้ชุมชนคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

(3) สนับสนุนมูลนิธิโครงการหลวงจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการนานาชาติเพื่อถ่ายทอดนวัตกรรม การผลิตคั่วบับพื้นที่สูงของมูลนิธิโครงการหลวง “The International Workshop on Royal Project Highland Quinoa Production and Knowledge Exchange” ระหว่างวันที่ 29-30 มีนาคม 2566 ในรูปแบบ online และ on site ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโครงการหลวง ชนกาธิเบศรดำริ อำเภอเมือง และสถานีเกษตรหลวงปางดะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีนักวิชาการ และนักการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น เมียนมาร์ ภูฏาน และชิลี เข้าร่วมกว่า 200 ราย

(4) หลักสูตร International Workshop “The Application of the Royal Project Sustainable Highland Development Model in an Unsettled and Unpredictable VUCA World” ระหว่างวันที่ 19-23 กรกฎาคม 2566 โดยผู้เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน 20 คน จาก 6 ประเทศ และ 1 องค์กรระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ภูฏาน สปป.ลาว เมียนมา มาเลเซีย ศรีลังกา เนปาล และ UNODC ประจำเมียนมา เกิดการเรียนรู้จากแนวการปฏิบัติงานที่ดี (Best Practice) พร้อมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพลิกฟื้นพื้นที่สูงจากระบบเกษตรเดิมที่ทำลายสิ่งแวดล้อมสู่ระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงจากการทำไร่หมุนเวียน มาเป็นการปลูกพืชเขตหนาวที่สร้างอาชีพบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมพัฒนาชุมชนคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

International Workshop “The Application of the Royal Project Sustainable Highland Development Model in an Unsettled and Unpredictable VUCA World”

2.2.2 ขับเคลื่อนการดำเนินงานเผยแพร่แนวทางการพัฒนาของโครงการหลวง (Royal Project Model) และสร้างความร่วมมือในการเป็นสถาบันการเรียนรู้ด้านพื้นที่สูงร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ดังนี้

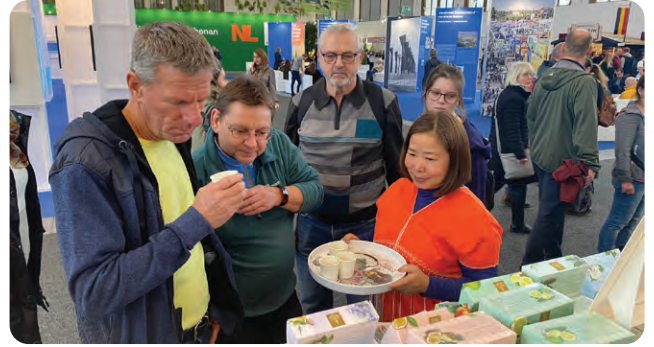
สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการตลาดกาแฟคุณภาพสูงและการเพาะปลูกกาแฟในระบบอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับ SDGs ร่วมการจัดกิจกรรมและออกหุภาพประชาสัมพันธ์กาแฟคุณภาพสูงของโครงการหลวง และจัด Workshop หัวข้อ “Royal Project Specialty Quality Coffee” ในงาน The SCAJ World Specialty Coffee Conference and Exhibition 2022 รวมทั้งศึกษาดูงานด้านการผลิตกาแฟและหาความร่วมมือด้านการผลิตกาแฟคุณภาพสูงกับมหาวิทยาลัยรวิก ระหว่างวันที่ 9-17 ตุลาคม 2565 ณ ประเทศญี่ปุ่น

สนับสนุนโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ไทย-ภูฏาน โดยเดินทางไปถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคนิค และวิธีการเพาะเลี้ยงปลาสเตอร์เจียนให้แก่เจ้าหน้าที่ของประเทศภูฏาน ระหว่างวันที่ 23-29 พฤศจิกายน 2565 ณ ประเทศภูฏาน ร่วมกับนักวิชาการประมงของมูลนิธิโครงการหลวง และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชียงใหม่

สนับสนุนงานตลาดมูลนิธิโครงการหลวง โดยเข้าร่วมงาน International Green Week 2023 ณ Messe Berlin กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี ระหว่างวันที่ 20-29 มกราคม 2566 ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน และสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป โดยจัดแสดงและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์โครงการหลวง โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน ที่ต้องการส่งเสริม “สินค้าเกษตรไทยสู่ตลาดโลก” และแนวคิดหลักของหุภาพประเทศไทย

ออกหุภาพประชาสัมพันธ์กาแฟคุณภาพสูงของโครงการหลวง และจัด Workshop หัวข้อ “Royal Project Specialty Quality Coffee” Conference and Exhibition 2022

International Green Week 2023 ณ Messe Berlin กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี

“Thailand: Bio-Circular-Green Marktplatz” รวมทั้งจัดนิทรรศการเผยแพร่โครงการหลวงด้านการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศไทยเข้าสู่ความเป็นสากลตามแนวทางการพัฒนาทางเลือกของโครงการหลวงโมเดล ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (UN-SDGs)

เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการยาเสพติด สมัยที่ 66 (CND66) ระหว่างวันที่ 13-17 มีนาคม 2566 ณ ประเทศออสเตรีย มีผู้แทนประเทศสมาชิกยูเอ็นจาก 193 ประเทศ โดยพลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง ได้กล่าวถ้อยแถลงในฐานะผู้แทนประเทศไทย ในวาระที่ 9 การติดตาม ทบทวน และการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ถึงการพัฒนาทางเลือกของประเทศไทยที่ได้พิสูจน์ถึงความสำเร็จในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การจัดกิจกรรมคู่ขนาน (Side Event) ในรูปแบบ Panel Discussion ในหัวข้อ “HATS

ON HILLS: The Inclusive Pathway on Alternative Development for Sustainability” (สวมหมวกให้ดอย: เส้นทางที่ครอบคลุมในการพัฒนาทางเลือกเพื่อความยั่งยืน) โดยมีประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง หัวหน้าศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ เกษตรกรผู้ปลูกฝักอินทรีย์บ้านเมืองอ่าง สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ ผู้นำเยาวชนเกษตรจากโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน ผู้แทนบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีกจำกัด (มหาชน) ร่วมอภิปราย ร่วมกับการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม Share and Learn Corner เพื่อประชาสัมพันธ์องค์ความรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของโครงการหลวง ที่จะจัดขึ้นร่วมกับ สวพส. และประชุมหารือความร่วมมือกับ Country Manager ของ UNODC ประจำเมียนมา เพื่อพัฒนาต่อยอดความร่วมมือ ตามความมุ่งมั่นของโครงการหลวงในการช่วยชาวเขา ช่วยชาวเรา ช่วยชาวโลก

Side Event การประชุมคณะกรรมการยาเสพติด สมัยที่ 66 (CND66) ในรูปแบบ Panel Discussion หัวข้อ “HATS ON HILLS: The Inclusive Pathway on Alternative Development for Sustainability”

2.2.3 เสริมสร้างศักยภาพด้านการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงและสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับต่างประเทศ โดย (1) คัดเลือกผู้นำเยาวชนเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินการของมูลนิธิโครงการหลวง และ สวพส. เข้าร่วมโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนเกษตรกรไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC) ปี 2566 จำนวน 4 ราย และเข้าร่วมการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนเกษตรกรไทยในประเทศญี่ปุ่นร่วมกับคณะผู้แทนจากสภาการแลกเปลี่ยนการเกษตรแห่งประเทศไทย (JAEC) สำนักงานการเกษตรต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 30 มกราคม – 2 กุมภาพันธ์ 2566 (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านเกษตรอินทรีย์และการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยประชุมหารือความร่วมมือด้านการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ของสภาหอการค้าเกษตรรัฐบูร์เกนลันด์ ประเทศออสเตรีย และศึกษาดูงานฟาร์มเกษตรอินทรีย์ครบวงจร Bio-Ackerbaubetrieb Schmit และศึกษาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่หุบเขาเวาเคา ระหว่างวันที่ 15-16 มีนาคม 2566 (3) การพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการด้านการวิจัยและการพัฒนาพันธุ์พืชชนิดใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่สูงของไทย กับ Department of Agriculture and Fisheries Queensland Government ประเทศออสเตรเลีย (4) การพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัย NCNU

ผู้นำเยาวชนเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินการของมูลนิธิโครงการหลวง และ สวพส. เข้าร่วมโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนเกษตรกรไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC)

ไต้หวัน และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (5) การเสนอความร่วมมือทางวิชาการในการประชุมหารือด้านการเกษตร ไทย-สหราชอาณาจักร ครั้งที่ 1 ได้แก่ โครงการความร่วมมือในการพัฒนาเพื่อยกระดับอุทยานหลวงราชพฤกษ์เข้าสู่สวนพฤกษศาสตร์ในระดับสากล (Elevating the Royal Park Rajapruek, Thailand to an International-Level Botanical Garden) และโครงการศึกษาการบริหารจัดการตลาดของกลุ่มเกษตรกรและความต้องการสินค้าของสหราชอาณาจักร (A Study on Marketing Management for Farmers Groups and Consumer Product Demand in the United Kingdom)

ติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนเกษตรกรไทยในประเทศญี่ปุ่น ร่วมกับคณะผู้แทนจากสภาการแลกเปลี่ยนการเกษตรแห่งประเทศไทย (JAEC) สำนักงานการเกษตรต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

2.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัย พัฒนา และเรียนรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง

สวพส. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการเรียนรู้อย่างยั่งยืน และการพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนตามแนวทางโครงการหลวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดังนี้

ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรในพื้นที่สูงกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์ การวิจัย พัฒนางานบริการวิชาการ กิจกรรม และการบริการวิชาการทางด้านการพัฒนาเทคโนโลยี และส่งเสริม การสร้างนวัตกรรมด้านสัตวศาสตร์ในเขตพื้นที่สูง โดยใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจน การแลกเปลี่ยน เพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ และความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปพัฒนาและขยายองค์ความรู้สู่ประชาชน และชุมชนบนพื้นที่สูง

ความร่วมมือทางวิชาการด้านกฎหมายสำหรับประชาชนบนพื้นที่สูงกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อสร้างความร่วมมือในด้านการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านกฎหมาย รวมถึง การให้คำปรึกษาด้านกฎหมายเชิงคลินิก (Clinical Legal Education) และพัฒนาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมทางสังคม กระบวนการยุติธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ภายใต้กรอบการส่งเสริมหลักนิติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความร่วมมือด้านการขยายองค์ความรู้โครงการหลวงพัฒนาฝีมือแรงงานด้านการเกษตร สุวิทย์เกษตรสมัยใหม่กับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ เพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อนการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการผลิตพืชผลทางการเกษตรตามแนวทางโครงการหลวง มุ่งพัฒนาสู่เกษตรกรผู้นำสมัยใหม่ (Smart Farmer) ภายใต้ระบบเกษตรอัจฉริยะ เป็นการต่อยอดอาชีพทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรที่ปฏิบัติงานบนพื้นที่สูง

ความร่วมมือด้านการพัฒนาและส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้าบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนกับบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) บริษัท กรีนโอเวท จำกัด วิสาหกิจชุมชน SAZOMOO ตำบลปางหินฝน และองค์การบริหารส่วนตำบลปางหินฝน เพื่อการพัฒนาพื้นที่ป่าและส่งเสริมการ

ปลูกกาแฟอาราบิก้าบนพื้นที่สูงในพื้นที่ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้กาแฟอาราบิก้าคุณภาพดีตรงตามความต้องการของตลาด รวมถึงส่งเสริมช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าหรือผลิตผลทางการเกษตรให้กับชุมชน สร้างรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้กับเกษตรกรในตำบลปางหินฝน และคงไว้ซึ่งผืนป่าของชุมชน

ความร่วมมือด้านการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและการต่อยอดงานวิจัยภาคการเกษตรร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง สถานีอุตสาหกรรมการเกษตรแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ด้านการวิจัย นวัตกรรมด้านการเกษตรและการตลาด รวมถึงขับเคลื่อนผลงานวิจัยหน่วยงานภาคีเครือข่าย 9 หน่วยงานสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์และทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานการผลิต และเชื่อมโยงตลาด

ความร่วมมือหน่วยงานรัฐและเอกชน เพื่อบูรณาการแผนแก้ไขปัญหามลพิษและฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 บนพื้นที่สูง โดยมีหน่วยงานร่วมประชุมบูรณาการแผนร่วมกัน ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 (เชียงใหม่) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 นายอำเภอแม่แจ่ม และ อบต.แม่่นาจร และได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับภาคเอกชนกับบริษัท ชีวมวลอัดเม็ด จอมทอง จำกัด บริษัท กรีน สแตนดาร์ด จำกัด และบริษัท คิว บ็อคซ์ พอยท์ จำกัด ทั้งนี้ความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนจะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายในการแก้ไขปัญหามลพิษและฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 บนพื้นที่สูง โดยตั้งเป้าลดจุด Hotspot ในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด ให้คนและป่าอยู่ร่วมกันเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาปศุสัตว์บนพื้นที่สูง
กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ความร่วมมือทางวิชาการด้านกฎหมายสำหรับประชาชน
บนพื้นที่สูงกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความร่วมมือด้านการพัฒนาและส่งเสริมการปลูก
กาแฟอาราบิก้าบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนกับ
บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)
บริษัท ตรีโนเวท จำกัด วิสาหกิจชุมชน SAZOMOO
ตำบลปางหินฝน และองค์การบริหารส่วนตำบลปางหินฝน

ความร่วมมือด้านการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัย
และการต่อยอดงานวิจัยภาคการเกษตรร่วมกับ
หน่วยงานภาคีเครือข่าย

ความร่วมมือหน่วยงานรัฐและเอกชน เพื่อบูรณาการแผนแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 บนพื้นที่สูง

3. การบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการเรียนรู้

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ “ตระการพรรณพฤกษา แหล่งล้ำค่าแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน”
Royal Park Rajapruek “Fascinating Flora, An Oasis of Learning, Toward Sustainable Tourism”

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ “ห้องเรียนธรรมชาติขนาดใหญ่” ภายใต้การบริหารจัดการของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมและความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งมอบประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการได้สัมผัสและลงมือทำในสวนที่สวยงามและมีมาตรฐานให้กับผู้รับบริการทุกกลุ่มทุกช่วงวัย ใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) พระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ โครงการตามแนวพระราชดำริ โครงการหลวง และการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (2) ความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการเกษตร และ (3) ศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ส่งเสริมสุขภาพและเชื่อมความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยได้วางแผนทางพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ยกกระดับการให้บริการและการบริหารจัดการที่มีมาตรฐานทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ พัฒนาระบบการเรียนรู้และคลังความรู้เชื่อมโยงกับสถานศึกษาเหมาะสมกับทุกช่วงวัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และสร้างความเสมอภาคในการเรียนรู้ และมีเป้าหมายมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ยกย่องมาตรฐานการดำเนินงานทั้งในด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นสวนเพื่อการพักผ่อนเรียนรู้ ทำกิจกรรมสำหรับครอบครัว สวนดอกไม้ที่สวยงาม และการเป็นสวนพฤกษศาสตร์ในระดับสากล โดยดำเนินการรวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพ พรรณไม้แปลกและหายาก ไม้ประจำพื้นที่สูง และพรรณไม้อื่น ๆ

เพื่อยกระดับการดำเนินงานด้วยการตั้งเป้าหมายที่จะเข้ารับรองมาตรฐานสวนพฤกษศาสตร์สากล Botanical Gardens Conversation International หรือ BGCI ในปี 2568 รวมถึงเสริมสร้างความตระหนักสำนึกรักและหวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นพื้นที่เสริมสร้างการเรียนรู้พร้อมทั้งจัดแสดงพรรณไม้ด้านความหลากหลายและสวยงาม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและคนในพื้นที่

ขณะเดียวกัน ได้ยกระดับมาตรฐานการให้บริการเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อมั่นและพึงพอใจสูงสุด ด้วยการได้รับรองมาตรฐานรางวัลกีนี Hall of Fame สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้จากทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ในพิธีพระราชทานรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย หรือ Thailand Tourism Awards ครั้งที่ 14 รางวัลยอดเยี่ยม Thailand Tourism Gold Awards สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และรางวัลดีเด่น Thailand Tourism Silver Awards ประเภทการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อความยั่งยืนในโอกาสเดียวกัน ทำให้สามารถให้บริการและได้รับความเชื่อมั่นจากผู้เข้าเรียนรู้และเข้าชมใน 58 แหล่งเรียนรู้มากถึง 864,749 ราย สร้างรายได้ 39.49 ล้านบาท มีการรวบรวมพรรณไม้และความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้นเป็น 21,331 รายการ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อบริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์อยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.55 คิดเป็นร้อยละ 90.97 โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การปรับปรุงแหล่งเรียนรู้และจุดดึงดูดใหม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการท่องเที่ยว

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้ดำเนินการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้และจัดแสดงความหลากหลายพรรณไม้ให้เป็นจุดดึงดูดมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป เข้ามาเรียนรู้และท่องเที่ยวซ้ำได้ตลอดทั้งปี ด้วยการจัดแสดงพรรณไม้ในรูปแบบที่แปลกใหม่ น่าสนใจด้วยองค์ความรู้ ร่วมกับการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชนและผู้เยี่ยมชม โดยในปีงบประมาณ 2566 มีผลงานโดดเด่น ดังนี้

1) อุโมงค์ดอกราชพฤกษ์แห่งแรกของประเทศ

อุโมงค์ดอกราชพฤกษ์ นับเป็นนวัตกรรมการจัดแสดงต้นราชพฤกษ์ในรูปแบบที่แปลกใหม่และโดดเด่นกว่าที่พบเห็นทั่วไป ซึ่งปกติมักปลูกเป็นไม้ยืนต้นเป็นกลุ่มหรือเป็นแถวให้ดอกสวยงาม แต่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้นำต้นราชพฤกษ์ตัดเป็นซุ้มโค้งเป็นอุโมงค์ราชพฤกษ์ และใช้องค์ความรู้การตัดแต่งและการจัดการไม้ผล มาบริหารจัดการให้ต้นราชพฤกษ์ออกดอกสวยงามจนเป็นจุดดึงดูดใหม่ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ในปัจจุบัน

อุโมงค์ราชพฤกษ์แห่งแรกในประเทศไทยความยาวกว่า 60 เมตร

2) แหล่งเรียนรู้พืชทะเลทราย Desert House

รวบรวมและปรับปรุงการจัดแสดงพืชทะเลทรายและไม้อวบน้ำกว่า 1,500 ชนิด (Species) ภายใต้สภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับถิ่นที่อยู่ ซึ่งนับเป็นอีกหนึ่งระบบนิเวศที่เยาวชนและนักเรียนจะได้เข้ามาเรียนรู้ ทั้งที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ลักษณะของพรรณไม้ในแต่ละสกุลของพืชทะเลทรายและไม้อวบน้ำ เรียนรู้วิวัฒนาการและการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่แห้งแล้ง รวมถึงความสามารถและการนำไปใช้ประโยชน์ของพืชทะเลทรายในแต่ละสกุล

ปรับโฉมอาคารพืชทะเลทรายให้มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับบรรยากาศตามถิ่นที่อยู่ของพืชทะเลทราย
โดยมีการรวบรวมพรรณพืชกลุ่มพืชทะเลทรายและไม้อวบน้ำไว้กว่า 1,500 Species

3) ปรับปรุงพื้นที่และจัดแสดงสายพันธุ์กุหลาบ

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้ปรับปรุงพื้นที่เพื่อให้เป็นแหล่งรวบรวมและจัดแสดงสายพันธุ์กุหลาบที่มากที่สุดในประเทศไทย ทั้งรูปแบบเพื่อการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ โดยได้รวบรวมและจัดแสดงสายพันธุ์กุหลาบไว้มากถึง 284 สายพันธุ์ ในพื้นที่จัดแสดง 3 ส่วน ประกอบด้วย โรงแรมราชพฤกษ์เพลช โดมกุหลาบและบริเวณทางเดินลอยฟ้า โดยกุหลาบจะเป็นจุดไฮไลต์และท่องเที่ยวในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ เป็นประจำทุกปี

ปรับปรุงพื้นที่
อุทยานหลวงราชพฤกษ์
ให้เป็นแหล่งรวบรวมและจัดแสดง
สายพันธุ์กุหลาบที่มากที่สุดใน
ประเทศไทย

4) แหล่งเรียนรู้ไม้พอกอากาศและไม้ในร่ม

เพื่อให้อุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกพื้นที่ จึงได้ปรับปรุงพื้นที่บริเวณห้องสุขา เป็นพื้นที่จัดแสดงพรรณไม้พอกอากาศและไม้ในร่ม เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้ถึงประโยชน์ของพรรณไม้แต่ละชนิด และสามารถนำองค์ความรู้ไปเลือกพรรณไม้ปลูกได้เองที่บ้านได้

ปรับปรุงพื้นที่และ
จัดปลูกไม้ใบ
พอกอากาศ
พร้อมทั้งแสดง
องค์ความรู้

5) ยกกระตือรือร้นการเผยแพร่ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม (หอคำนหลวง)

เพื่อให้ผู้เข้ารับบริการที่เข้าชมหอคำนหลวงได้เลือกการเรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านตู้คิโอสที่จัดแสดงประวัติ ความเป็นมา และความสำคัญของหอคำนหลวง ความรู้และความหมายด้านศิลปะที่ใช้ในการก่อสร้างหอคำนหลวง ที่นับเป็นสถาปัตยกรรมล้านนาที่สำคัญของอุทยานหลวงราชพฤกษ์

หอคำนหลวง

3.2 กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้

กิจกรรมของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ที่ได้จัดขึ้น มุ่งเน้น การทำกิจกรรมที่ต่อยอดจากทรัพยากรที่มีอยู่ ด้วยการสร้าง มูลค่าทั้งด้านความหลากหลายของพรรณไม้ ศิลปวัฒนธรรม พร้อมสร้างจิตสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมล้านนา โดยในแต่ละกิจกรรม หรือเทศกาล ได้สอดแทรกกิจกรรมเรียนรู้ที่ได้ลงมือทำ เพื่อสร้างประสบการณ์และเราเชื่อว่าการเรียนรู้จากการ ลงมือทำ จะเป็นการเรียนรู้ที่สร้างการจดจำให้กับทุกคน โดยในปีงบประมาณ 2566 ได้จัดกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

1) เทศกาลชมสวน (Flora Festival 2022) ประจำปี 2565

ภายใต้แนวคิด “แอ่วสุขใจ ไอ มิส ยู” ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 – 28 กุมภาพันธ์ 2566 มีการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ตลอดช่วงการจัดงาน เช่น งานโครงการหลวง 2565 กิจกรรม The Night Light of Flora Fest กิจกรรม วันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมเทศกาลยี่เป็ง กิจกรรมวิ่งภายใต้แนวคิด “คิว-บิค-รัน” จับคู่พาวิ่ง กิจกรรมวันวาเลนไทน์ กิจกรรม

หารายได้ เช่น ตลาดนัดชาวดอย การจำหน่ายอาหารและ เครื่องดื่ม โดยในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้รับบริการ จำนวน 217,688 ราย และมีรายได้ จำนวน 17,206,214.37 บาท ทั้งนี้ ในช่วงการจัดงาน อุทยานหลวงราชพฤกษ์นำแนวทาง การดำเนินงาน BCG Model เรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy มาใช้ โดยลดการจัดซื้อพรรณไม้จากภายนอก และเพิ่มการผลิตพรรณไม้เอง สำหรับนำมาจัดแสดงอีกด้วย

งานโครงการหลวง 2565

The Night Light of Flora Fest

งานวันเด็กแห่งชาติ 2566

โคมล้านนา...สีสันแห่งประเพณียี่เป็ง

ชมสวนสวย

ตลาดนัดชาวดอย

2) งานมหัศจรรย์โลกของเด็ก (Kid's World) ภายใต้แนวคิด “ฮีโร่ตัวจิ๋ว Heal the World”

ระหว่างวันที่ 21-25 สิงหาคม 2566 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อสร้างการตระหนักรู้ให้กับเยาวชนและนักเรียนเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนที่เป็นปัญหาระดับโลกในปัจจุบัน ด้วยการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเกิดภาวะโลกร้อนและกิจกรรมที่เยาวชนจะได้เป็นฮีโร่ เพื่อช่วยกันลดการปล่อยก๊าซ

งานมหัศจรรย์โลกของเด็ก (Kid's World) “ฮีโร่ตัวจิ๋ว Heal The World”

3.3 การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์สู่ Net Zero GHG Emissions

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ตั้งเป้าหมายมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutral) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero GHG Emissions) ซึ่งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมอย่างสูงสุด พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน โดยอุทยานฯ ได้จัดทำแผนการดำเนินงานมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutral) และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero GHG Emissions) ระยะ 5 ปี ตามกรอบแผนการดำเนินงาน 4 ด้าน (พ.ศ. 2566-2570) ประกอบด้วย (1) การตรวจวัดและประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร (Carbon Footprint for Organization: CFO) และการตรวจประเมินรับรองเพื่อเข้าสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) (2) การจัดการเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ (3) การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูดกลับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจกของต้นไม้และพื้นที่สีเขียวภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ และ (4) การศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยใน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อุทยานหลวงราชพฤกษ์ตั้งเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ไม่น้อยกว่า 68 tCO_{2e} ซึ่งได้มีการดำเนินงานตามแผน ทั้งด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และด้านการเพิ่มศักยภาพการดูดกลับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจก ติดตามและจัดเก็บบันทึกข้อมูลการใช้พลังงานและทรัพยากรเป็นหมวดหมู่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์อุทยานหลวงราชพฤกษ์ Baseline พ.ศ. 2566

นอกจากนี้ ยังเป็น 1 ใน 91 องค์กร ในการมุ่งสู่การเป็น “องค์กรผู้นำด้านการจัดการก๊าซเรือนกระจก ” ที่ได้รับการรับรองโดย Climate Action Leading Organization ซึ่งเป็นองค์กรที่แสดงความเป็นผู้นำในการจัดการและรับผิดชอบต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กรผ่านการแสดงเจตนารมณ์ที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อบรรลุ Carbon Neutral ระดับองค์กร โดยมีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับหลักการทางวิทยาศาสตร์และเป้าหมายของความตกลงปารีสและได้รับการรับรองคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรและมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือมาตรฐานสากลที่เทียบเท่า

3.4 การพัฒนางานด้านบริหารจัดการสวนพฤกษศาสตร์ เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนสวนพฤกษศาสตร์สากล

ยกระดับอุทยานหลวงราชพฤกษ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญในระดับนานาชาติ และมีมาตรฐานสวนพฤกษศาสตร์ระดับสากล ตามมาตรฐานของ BGCI (Botanic Gardens Conservation International) โดยได้ศึกษามาตรฐานการรับรอง (Accreditation) และดำเนินการตามแนวทางที่ BGCI กำหนดไว้ อีกทั้งได้ปรับปรุงข้อมูลพรรณไม้และเผยแพร่ข้อมูลในระบบฐานข้อมูล <https://www.royalparkrajapruek.org/Plant> ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2565 ทั้งสิ้น 18,716 รายการ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้จัดหาพรรณไม้เพิ่มเติม จำนวน 9 กลุ่ม 2,615 รายการ คิดเป็นร้อยละ 130.75 เทียบแผน รวมมีพรรณไม้ที่รวบรวมแล้วทั้งหมด ตั้งแต่ปี 2558-2566 จำนวน 21,331 รายการ โดยสามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน <https://qr.hrdi.or.th/Downloads/index/6759/f/thcontent/> และมีเป้าหมายในการติดตั้งป้ายชื่อพรรณไม้จำนวน 1,621 รายการ 2,920 ป้าย

โดยดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 1,885 รายการ 2,954 ป้าย คิดเป็นร้อยละ 116.28 ของรายการพรรณไม้ และคิดเป็นร้อยละ 101.16 ของจำนวนป้ายชื่อพรรณไม้

นอกจากนี้ ได้นำพรรณไม้ที่รวบรวมมาจัดแสดงไว้ตามกลุ่มพืชและส่วนจัดแสดงภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มพืชทะเลทรายและไม้อวบน้ำ จัดแสดงเป็นกลุ่มในเรือนพืชทะเลทราย (2) กลุ่มไม้ใบประดับ ได้แก่ บอน (Colocasia) บอนสี (Caladium) ฟิโลเดนดรอน (Philodendron) บีโกเนีย (Begonia) เงินไหลมา (Syngonium) คล้า (Calathea) อโกลนีมา (Aglaonema) และสับปะรดสี (Bromeliad) และไม้ใบประดับอื่น ๆ ได้จัดแสดงตามกลุ่มภายในเรือนร่มไม้ (3) กลุ่มไม้ดอก ได้แก่ กุหลาบ จัดแสดงบริเวณโดมกุหลาบ และชวนชม จัดแสดงบริเวณสวนชวนชม (4) กลุ่มกล้วยไม้ จัดแสดงบริเวณสวนกล้วยไม้ และ (5) กลุ่มไม้น้ำ จัดแสดงบริเวณสวนบัว

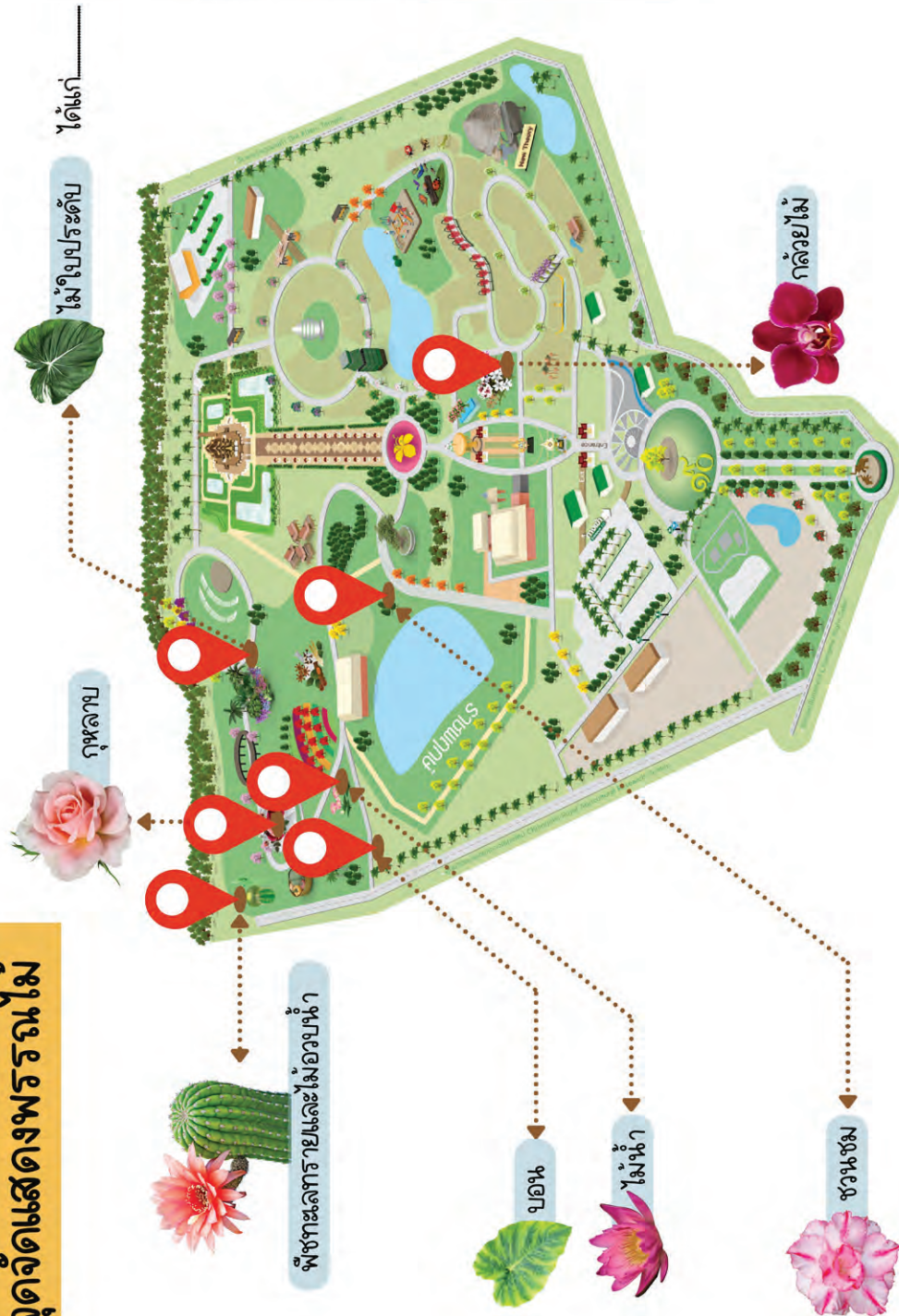

จัดแสดงกลุ่มไม้ดอก ชวนชม บริเวณสวนชวนชม

จัดแสดงกลุ่มไม้ใบประดับ และไม้ใบประดับอื่น ๆ ภายในเรือนร่มไม้

จุดจัดแสดงพระบรมไม

3.5 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศและนานาชาติ ด้านการเรียนรู้และการบริหารจัดการสวน

สร้างความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีในการจัดนิทรรศการเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 องค์การ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เครือเจริญโภคภัณฑ์ และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ซึ่งหน่วยงานภาคีได้จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้จากการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระมหากษัตริย์ไปปฏิบัติในองค์กรจนประสบความสำเร็จและนำมาเผยแพร่ให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้เข้าเรียนรู้ในพื้นที่สวนองค์กรตลอดทั้งปี

จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับคณะกรรมการสื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง การพัฒนาเนื้อหาสื่อบันเทิงเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในจังหวัดเชียงใหม่ และบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนร่วมกับสำนักงานพลังงานจังหวัดเชียงใหม่

นอกจากนี้ ได้แลกเปลี่ยนแนวทางความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาสวนนานาชาติ โดย Mr. Dechen Dorji, Project Manager/Engineer ผู้แทนจาก Department of Culture and Dzongkha Development, Ministry of Home Affairs และ Mrs. Pema Choden, Deputy Chief

Horticulture Officer ผู้แทนจาก Department of Agriculture, Ministry of Agriculture and Livestock ได้ร่วมประเมินสิ่งปลูกสร้างและนำไปวางแผนการปรับปรุงสวนประเทศภูฏานร่วมกับอุทยานหลวงราชพฤกษ์ต่อไป

รวมถึงได้ร่วมจัดแสดงพรรณไม้ บูทประชาสัมพันธ์ และร่วมหารือการสร้างความร่วมมือในอนาคตในงาน International Horticulture Goyang Korea 2023 (IHK2023) ณ สาธารณรัฐเกาหลีใต้ และทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือร่วมกับมูลนิธิดอกไม้นานาชาติโกยาง (GIFF) เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2566 ณ เมืองโกยาง สาธารณรัฐเกาหลีใต้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และเป็นพันธมิตร พร้อมทั้งพัฒนาร่วมกันในแต่ละเทศกาลและความร่วมมือทวิภาคีอื่น ๆ

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับ
คณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้แทนจากประเทศภูฏานร่วมวางแผนการปรับปรุง
สวนประเทศภูฏานร่วมกับอุทยานหลวงราชพฤกษ์

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือร่วมกับ
มูลนิธิดอกไม้นานาชาติโกยาง (GIFF)

3.6 การสร้างรายได้เพื่อความยั่งยืน

เพื่อให้อุทยานหลวงราชพฤกษ์สามารถพึ่งพาตนเองได้ จึงได้พัฒนาการหารายได้จากแหล่งรายได้ที่มีศักยภาพ เช่น การให้บริการจัดเลี้ยงประชุมสัมมนาทั้งแบบ indoor และ outdoor โรงแรมราชพฤกษ์เพลส การสร้างคุณค่าและเพิ่มมูลค่าจากความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาสินค้าและบริการจากฐานทรัพยากรที่มีอยู่ที่ตอบโจทย์แต่ละกลุ่มเป้าหมาย

บัตรแพ็คเกจร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สามารถสร้างรายได้ให้แก่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ มูลค่ารวมกว่า 39.49 ล้านบาท โดยมีแหล่งรายได้ ประกอบด้วย (1) รายได้จากการจำหน่ายบัตร (2) รายได้จากการจำหน่ายสินค้าและบริการ (3) รายได้จากการสนับสนุน และ (4) รายได้อื่น ๆ

อุทยานหลวงราชพฤกษ์มีรายได้จากแหล่งรายได้ต่าง ๆ มูลค่ารวม 39.49 ล้านบาท

3.7 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์สู่แหล่งเรียนรู้มาตรฐาน

อุทยานหลวงราชพฤกษ์พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานและคุณภาพการให้บริการ ตลอดจนการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน ดำเนินงานเพื่อเข้าสู่มาตรฐานต่าง ๆ ดังนี้

การรับรองมาตรฐานห้องน้ำ จากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประกอบด้วย มาตรฐานห้องน้ำสาธารณะอาเซียน (ASEAN Public Toilet Standard) ปี 2566 (รับรอง 2 ปี) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2566 – 31 ธันวาคม 2567 สำหรับสถานประกอบการ หน่วยงาน รวมถึงชุมชนที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานในระดับสากล และมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว ปี 2566 (รับรอง 3 ปี) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2566 – 31 ธันวาคม 2568

รับรางวัลมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว ปี 2566 จากกรมการท่องเที่ยว เมื่อ 31 พฤษภาคม 2566 ณ ห้องแกรนด์บอลรูม ชั้น 3 โรงแรมเซ็นจูรี่ พาร์ค กรุงเทพมหานคร

ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีพระราชทานรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย Thailand Tourism Awards ครั้งที่ 14 แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2566 ณ สามย่านมิตรทาวน์ กรุงเทพมหานคร

รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย Thailand Tourism Awards ครั้งที่ 14 ประเภทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 3 รางวัล ได้แก่ (1) รางวัล Hall of Fame (มอบให้แก่ผลงานที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม จำนวน 3 ครั้ง ติดต่อกัน เพื่อเป็นเกียรติและสะท้อนถึงความสำเร็จในการยกระดับและรักษาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและบริการพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ) ซึ่งอุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในสาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2562 (กินรี ครั้งที่ 12) พ.ศ. 2564 (กินรี ครั้งที่ 13) และ พ.ศ. 2566 (กินรี ครั้งที่ 14) (2) รางวัลยอดเยี่ยม Thailand Tourism Gold Awards สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และ (3) รางวัลดีเด่น Thailand Tourism Silver Awards ประเภทการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อความยั่งยืน (Low Carbon & Sustainability)

มาตรฐานสถานที่จัดงานอาเซียน (ASEAN MICE Venue Standard: AMVS) ประเภทสถานที่จัดงานพิเศษ (ลานราชภัฏรัชบาท) จากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)

มาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย (Thailand MICE Venue Standard : TMVS) ประเภทสถานที่จัดงานพิเศษ (ลานเวทีวัฒนธรรม) และประเภทห้องประชุม (ห้องกาสะลองห้องราชพฤกษ์ 2 และห้องชัยพฤกษ์) จากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)

ผลการดำเนินงาน
ด้านการขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง
เพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง

ผลการดำเนินงาน

ด้านการขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวง
เพื่อยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูง

ในระยะ 15 ปี ที่ผ่านมา รัฐบาลได้เร่งรัดแก้ไขปัญหาคือความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และความยากจนของประชาชนโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หรือ สวพส. ดำเนินการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงด้วยการใช้รูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของโครงการหลวง นั่นคือ การพัฒนาเชิงพื้นที่แบบองค์รวมที่มุ่งเน้นการแก้ไขตรงสาเหตุที่แท้จริง ใช้องค์ความรู้ในการพัฒนาให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ลดปัญหาด้านความยากจนด้วยการเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูง ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดและไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบูรณาการได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวงในพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่สำคัญ ร้อยละ 25

ของพื้นที่สูง คือ ลุ่มน้ำน่าน และลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำกก ลุ่มน้ำโขงเหนือ และลุ่มน้ำสาละวิน

จากการดำเนินงานของ สวพส. ที่ขยายผลต่อ ยอดการดำเนินงานบนพื้นที่สูงอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนบนพื้นที่สูงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สวพส. ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Best of the Best) จากสำนักงาน ก.พ.ร. ที่มอบให้แก่หน่วยงานที่มีความโดดเด่น สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชน จากผลงาน “คู่มือชุมชนอยู่ร่วมกับป่าสมบูรณ์ ตอบโจทย์พื้นที่สูง”

พิธีมอบรางวัลเลิศรัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สวพส. ดำเนินงานอย่างเข้มข้นในพื้นที่เป้าหมายในการแก้ปัญหาสำคัญเชิงพื้นที่ ในมิติต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาความยากจน เหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการของภาครัฐ ปัญหาการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพด การเผาเศษวัสดุทางการเกษตร ปัญหาฝุ่นควัน (PM 2.5) ปัญหาดินเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีปริมาณสูง ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรต่อพื้นที่ต่ำ เกษตรกรอยู่ในสถานะทำมาหากินได้น้อย และปัญหาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ ทำให้ สวพส. สามารถส่งมอบบริการให้ชุมชนบนพื้นที่สูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่สูงได้อย่างเป็นรูปธรรม และสร้างต้นแบบการขยายผล “จากต้นแบบความเป็นเลิศ สู่การขยายผลที่ยั่งยืน” เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สูงอื่นของประเทศได้

รางวัลเลิศรัฐอื่น ๆ ที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

- รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทร่วมใจแก่งจน ระดับดีเด่น จำนวน 2 รางวัล จากสำนักงาน ป.ย.ป. จากผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นต้นแบบในการนำไปปรับใช้แก้ปัญหาคความยากจนในพื้นที่อื่น โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่ “เกษตรอินทรีย์ แก่งจน คนต้นน้ำ” และ “บ้านสว่างทางไกล ร่วมใจ ไม่จน”
- รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ระดับดี จากผลงานที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบสูงกับคุณภาพชีวิตประชาชน จากผลงาน “ป่างายปรับวิถี คีนผืนป่า ลดปัญหาคความขัดแย้ง”
- รางวัลบริการภาครัฐ ประเภทพัฒนาการบริการ ระดับดี จากการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ เพื่อประชาชนได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม และเป็นที่พึงพอใจ จากผลงาน “ระบบตลาดน่าน: สร้างคุณค่าสู่สังคมคุณภาพด้วยเศรษฐกิจสีเขียว”

นอกจากนี้ สวพส. ยังได้รับรางวัล The King of Thailand's Certificate of Excellence ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนดีเด่น (Outstanding People Participation) ประเภทผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจสังคม (On-farm Application and Socio-Economic Impacts) ผลงาน “Application of Vetiver Grass for Highland Environmentally Friendly Agricultural Development Planning, Nan Province” ซึ่งได้รับพระราชทานโล่รางวัลและใบประกาศเกียรติคุณจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริมให้ชุมชนบนพื้นที่สูงดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการปลูกแฝกและใช้ประโยชน์จากแฝก

รางวัล The King of Thailand's Certificate of Excellence ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนดีเด่น (Outstanding People Participation) ประเภทผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจสังคม (On-farm Application and Socio-Economic Impacts)

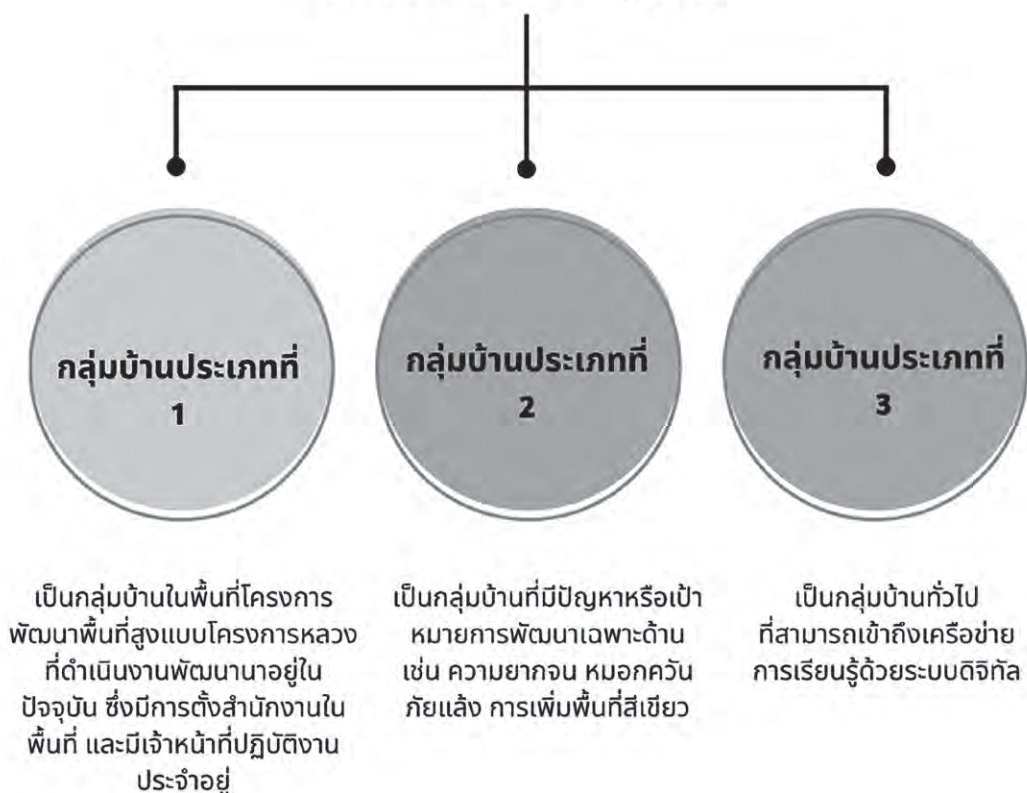
ผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์

1. การยกระดับชุมชนเป้าหมายและการกระจายการพัฒนา

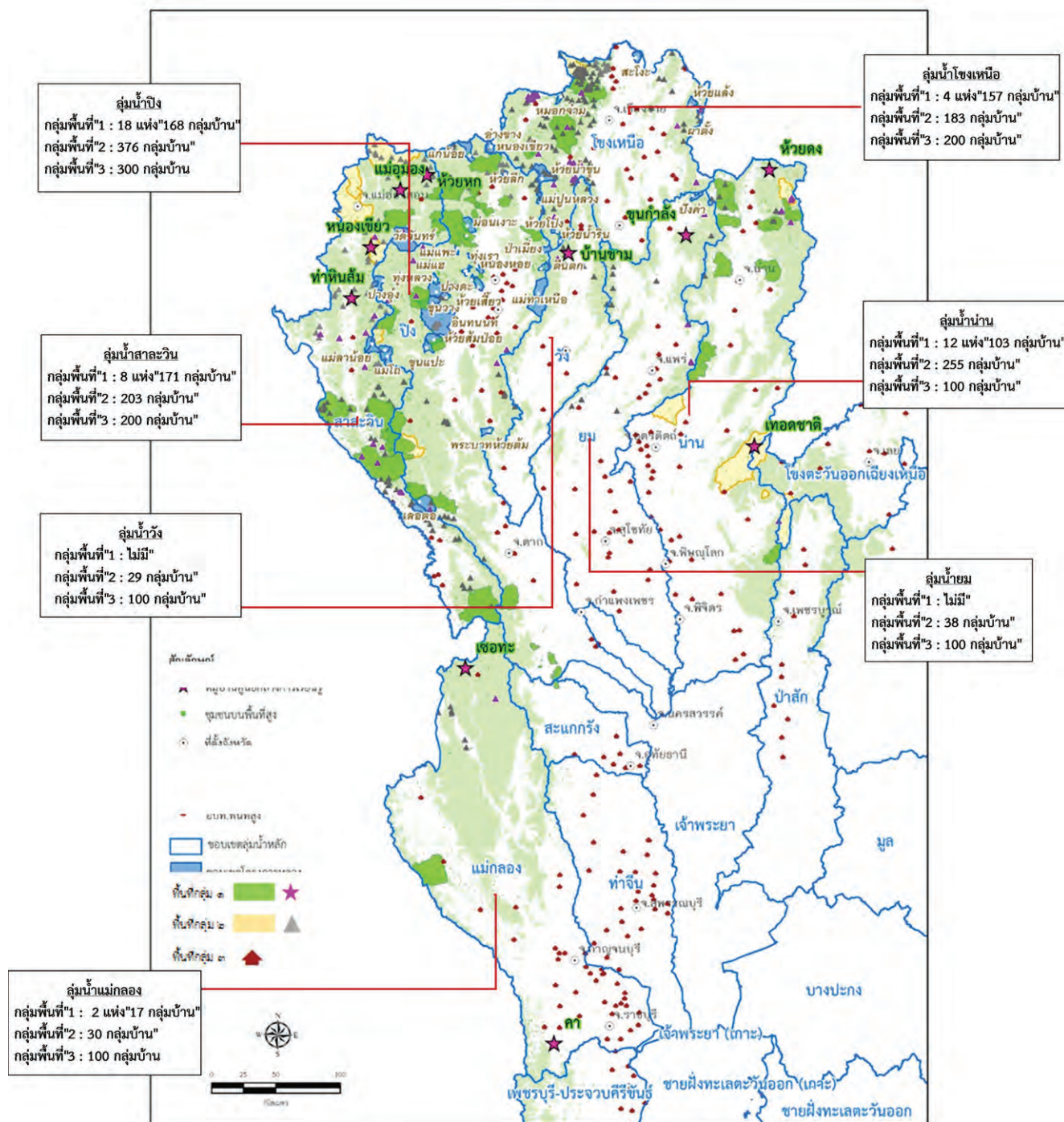
ข้อมูลชุมชนบนพื้นที่สูงของประเทศไทย ทั้งหมด 4,205 กลุ่มบ้าน กระจายตัวในพื้นที่ 20 จังหวัด ซึ่งจากการเข้าดำเนินงานวิจัยและพัฒนาโดยมูลนิธิโครงการหลวงและสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ภายใต้แผนการพัฒนาพื้นที่สูงต่าง ๆ ในระยะที่ผ่านมา ได้เข้าดำเนินการแล้ว จำนวน 2,332 กลุ่มบ้าน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.46 ของกลุ่มบ้านบนพื้นที่สูง ได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนเป้าหมายบนพื้นที่สูงด้วยหลักและวิธีการตามแนวทางโครงการหลวง คือ การพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ อีกทั้งได้วางแผนกระจายการพัฒนาไปยังชุมชนบนพื้นที่สูงอื่นที่อยู่นอกเขตการดำเนินงาน 2,207 กลุ่มบ้าน ด้วยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อมุ่งสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมให้กับประชาชนบนพื้นที่สูงโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย สวพส. ได้แบ่งประเภทของกลุ่มบ้านออกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะการดำเนินงาน ดังนี้

การแบ่งประเภทของกลุ่มบ้าน

ขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

สวพส. ดำเนินงานพัฒนากลุ่มบ้านประเภทที่ 1 ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จำนวน 44 แห่ง 616 กลุ่มบ้าน ครอบคลุมพื้นที่ 28 อำเภอ ใน 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์ ประชากรในชุมชนเป้าหมาย 72,666ครัวเรือน 293,501 ราย และได้ขยายการพัฒนาไปสู่กลุ่มบ้านประเภทที่ 2 ภายใต้โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน 129 กลุ่มบ้าน และโครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง จำนวน 795 กลุ่มบ้าน รวมทั้งกลุ่มบ้านที่มีปัญหาหรือเป้าหมายการพัฒนาเฉพาะด้าน จำนวน 323 กลุ่มบ้าน และกลุ่มบ้านประเภทที่ 3 กระบวนการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ดิจิทัล จำนวน 624 กลุ่มบ้าน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดำเนินการยกระดับชุมชนเป้าหมายกลุ่มบ้านประเภทที่ 1 ด้วยการแบ่งระดับการพัฒนากลุ่มบ้าน ออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบ้านระดับ A กลุ่มบ้านระดับ B กลุ่มบ้านระดับ C และกลุ่มบ้านระดับ D พิจารณาผลจากการยกระดับการพัฒนาด้วยตัวชี้วัดสำคัญ 10 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดระดับการพัฒนาชุมชน

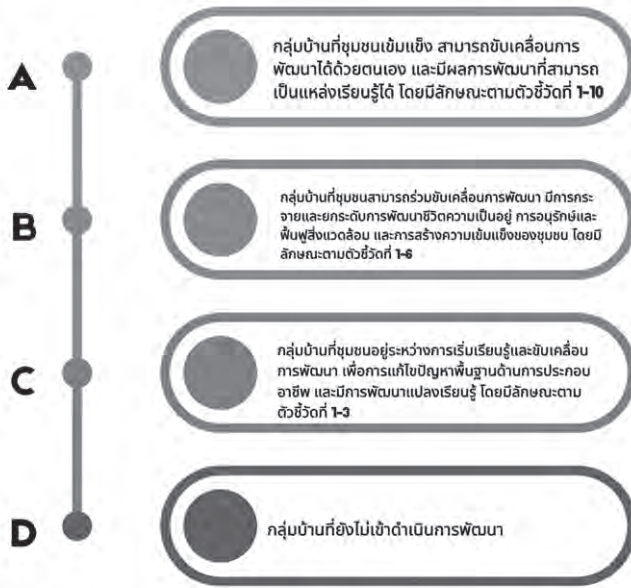
ตัวชี้วัด	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1	ประชาชนในชุมชนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ และมีเกษตรกรหรือผู้นำเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา
ตัวชี้วัดที่ 2	ชุมชนมีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และสนับสนุนการประกอบอาชีพ เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำอุปโภค และบริโภค และโรงรวบรวมผลผลิต และมีมาตรการดูแลรักษา
ตัวชี้วัดที่ 3	ครัวเรือนนาร่องที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริม ที่สามารถเป็นแปลงเรียนรู้ หรือแปลงสาธิตของชุมชน
ตัวชี้วัดที่ 4	ชุมชนมีแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ที่เหมาะสมกับชุมชนและการดำเนินกิจกรรมตามแผน
ตัวชี้วัดที่ 5	ครัวเรือนในชุมชนมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน (land used planning)
ตัวชี้วัดที่ 6	ครัวเรือนส่วนใหญ่ของชุมชนได้รับการพัฒนา และส่งเสริมด้านอาชีพ
ตัวชี้วัดที่ 7	ชุมชนมีสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถจัดการด้านการผลิตและการตลาดได้
ตัวชี้วัดที่ 8	ครัวเรือนส่วนใหญ่ในชุมชนที่รายได้สูงกว่าเส้นความยากจน
ตัวชี้วัดที่ 9	ชุมชนสามารถจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ และการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติได้
ตัวชี้วัดที่ 10	ผลการพัฒนาโดยรวมของชุมชนสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ มีการยอมรับและสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ และมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนา

ผลการยกระดับการพัฒนากลุ่มบ้านประเภทที่ 1 เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กลุ่มพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง	ระดับการพัฒนากลุ่มบ้าน				
	A	B	C	D	รวม
กลุ่มลุ่มน้ำปิง	18	56	41	-	115
กลุ่มลุ่มน้ำโขงเหนือ	23	36	94	-	153
กลุ่มลุ่มน้ำน่าน	37	46	8	-	91
กลุ่มลุ่มน้ำสาละวิน	23	97	137	-	257
รวม	101	235	280	-	616

ลุ่มน้ำปิง-แม่กลอง 16 แห่ง: ปากกล้วย แม่ะล่อ ปางหินฝน ปางมะโฮ่ ปางแดงใน ห้วยเป้า โหล่งขอด ฟ้าสวย ป่าเกียะใหม่ ห้วยโป่งพัฒนา ดอยปุย ผาแตก ป่าแป้ ผาแดง ห้วยน้ำขาว และคลองลาน / **ลุ่มน้ำโขงเหนือ 3 แห่ง:** วาวี แม่สลอง และห้วยก้างปลา / **ลุ่มน้ำน่าน 11 แห่ง:** ขุนสถาน ถ้ำเวียงแก้ว น้ำเขว่ง น้ำเค็ม น้ำแบ่ง บ่อเกลือ ปางยาง โป่งคำ แม่จริม วังไผ่ และสะเนียน / **ลุ่มน้ำสาละวิน 14 แห่ง:** แม่สอง พบพระ ผาตึง-ศรีศรีรักษ์ สบโขง สบเมย แม่สามแลบ แม่แฮหลวง ขุนตั้นน้อย ห้วยน้ำเย็น ห้วยอะ ฝัปานเหนือ ห้วยแห้ง แม่ระมิดหลวง และห้วยเขย่ง

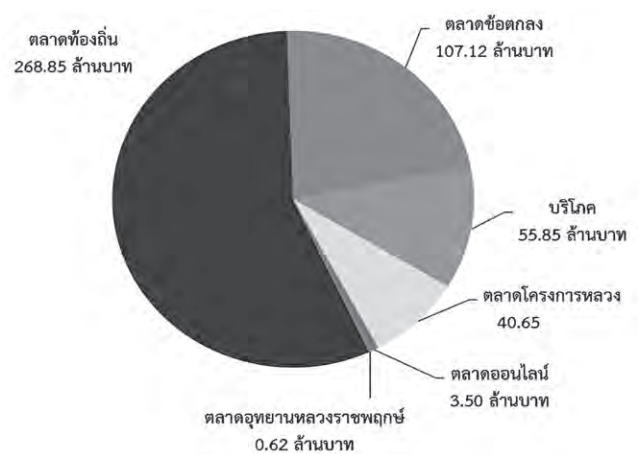
คำอธิบายลักษณะ ของกลุ่มบ้านแต่ละระดับ

จากการสร้างกลไกความร่วมมือและสนับสนุนงบประมาณกับภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งการจัดเวทีประชุมบูรณาการแผนการปฏิบัติงานประจำปี ประชุมคณะทำงานในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ การพัฒนาช่องทางสนับสนุนงบประมาณและกำหนดโครงสร้างแผนงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปี การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มบ้านบนพื้นที่สูงด้วยระบบ GIS Portal พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการติดตามแผนผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ชุมชนเป้าหมายในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 616 กลุ่มบ้านได้รับการยกระดับและมีการกระจายการพัฒนา ตามปัญหาความต้องการและภูมิสังคมของชุมชน แบ่งเป็น กลุ่มบ้านระดับ A จำนวน 101 กลุ่มบ้าน กลุ่มบ้านระดับ B จำนวน 235 กลุ่มบ้าน และกลุ่มบ้านระดับ C จำนวน 280 กลุ่มบ้าน

2. การพัฒนาอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรแก่เกษตรกรให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพและยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน

เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ 60,514 ราย ได้รับการพัฒนาอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรและมีการนำไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้จาก 11 กลุ่มผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ พืชผัก ไม้ผล ชาและกาแฟ พืชไร่ ปศุสัตว์และประมง ท่องเที่ยว พืชท้องถิ่น ไม้ดอก ผลิตภัณฑ์แปรรูป หัตถกรรม และอื่น ๆ จำหน่ายผ่านตลาดท้องถิ่น ตลาดข้อตกลง ตลาดโครงการหลวง ตลาดออนไลน์ ตลาดอุทยานหลวงราชพฤกษ์ และบริโศก สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรวมมูลค่า 476.59 ล้านบาท คิดเป็นรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือน 80,271 บาท/ครัวเรือน/ปี

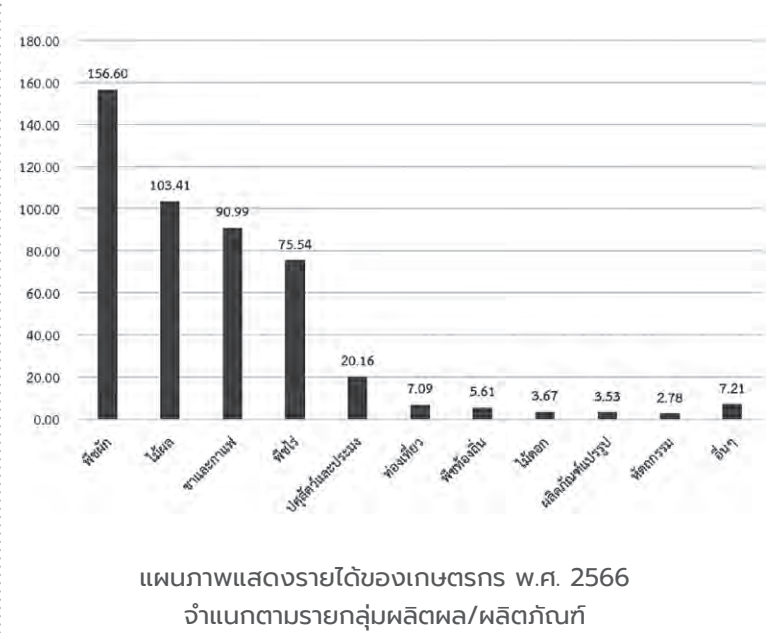
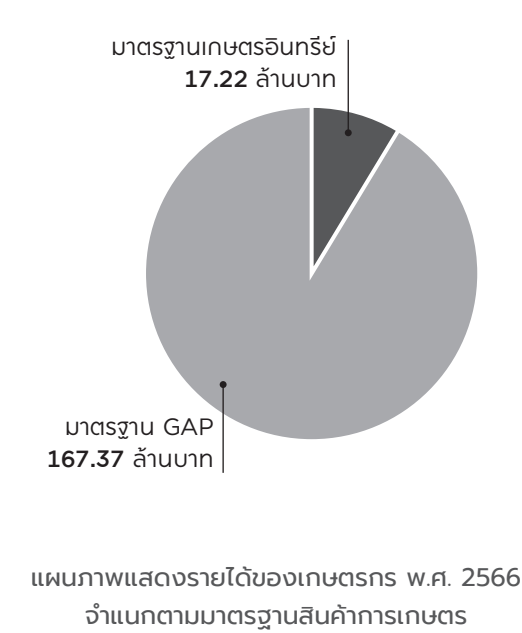

แผนภาพแสดงรายได้ของเกษตรกร พ.ศ. 2566
จำแนกตามตลาด

ตารางแสดงปริมาณผลผลิตและรายได้ของเกษตรกร พ.ศ. 2566 จำแนกตามกลุ่มผลิตผล/ผลิตภัณฑ์

กลุ่มผลิตผล/ผลิตภัณฑ์	ปริมาณผลผลิต	รายได้ (บาท)
1. พืชผัก	6,798,138 กก.	156,595,700
2. ไม้ผล	4,543,240 กก.	103,405,790
3. ชาและกาแฟ	1,181,033 กก.	90,991,325
4. พืชไร่	5,970,971 กก.	75,544,216
5. ปศุสัตว์และประมง	197,375 ตัว/กก.	20,161,359
6. ท่องเที่ยว	365,901 ราย	7,090,561
7. พืชท้องถิ่น	354,128 กก.	5,610,556
8. ไม้ดอก	863,930 ต้น/กระถาง	3,665,789
9. ผลิตภัณฑ์แปรรูป	20,782 ชิ้น	3,531,309
10. หัตถกรรม	21,463 ชิ้น	2,778,092
11. อื่น ๆ	50,865 หน่วย	7,212,006
รวม	20,367,825 หน่วย	476,586,703

นอกจากนี้ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการยกระดับมาตรฐานการเกษตร ได้แก่ มาตรฐานอาหารปลอดภัย (GAP) และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีเกษตรกรได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ รวม 3,722 ราย แบ่งออกเป็นเกษตรกรที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP จำนวน 3,234 ราย พืช 81 ชนิด พื้นที่ 26,175.93 ไร่ และเกษตรกรที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวน 488 ราย พืช 74 ชนิด พื้นที่ 4,050.56 ไร่ รายได้ของเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ปริมาณรวม 5,015,430.24 กิโลกรัม รายได้รวม 184.59 ล้านบาท แบ่งเป็นผลิตผลที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตตามมาตรฐาน GAP ปริมาณ 4,488,332.66 กิโลกรัม มูลค่า 167.37 ล้านบาท และผลิตผลที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ปริมาณ 527,097.58 กิโลกรัม มูลค่า 17.22 ล้านบาท

การส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงด้วยการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชนในการพึ่งตนเอง และพัฒนาศักยภาพของผู้นำเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

3.1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชนในการบริหารจัดการตนเอง

เชื่อมโยงสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชนในการกระจายสินค้าและพัฒนาสถาบันเกษตรกร ให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้พัฒนาและเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการการดำเนินงานกิจกรรมของสถาบันเกษตรกร พัฒนาระบบช่องทางตลาดออนไลน์ให้กับกลุ่มเกษตรกร 14 กลุ่ม พัฒนาสถาบันเกษตรกรด้านการผลิตและการตลาด ทั้งหมด 103 กลุ่ม สมาชิกรวม 4,246 ราย ทุนการดำเนินงานรวม 33.66 ล้านบาท ประกอบด้วยสหกรณ์ 12 แห่ง กลุ่มเตรียมสหกรณ์ 7 แห่ง วิสาหกิจชุมชน 57 แห่ง และกลุ่มพึ่งตนเอง 27 แห่ง รวมถึงมีการรวมกลุ่มเกษตรกรด้านอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มนอกภาคเกษตร 40 กลุ่ม กลุ่มด้านสังคม 52 กลุ่ม และกลุ่มสิ่งแวดล้อม 27 กลุ่ม นอกจากนี้ ได้สนับสนุนการจัดการผลิตผลของกลุ่มเกษตรกร ปัจจุบันมีโรงคัดบรรจุสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน Good Manufacturing Practice (GMP) จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางหินฝน

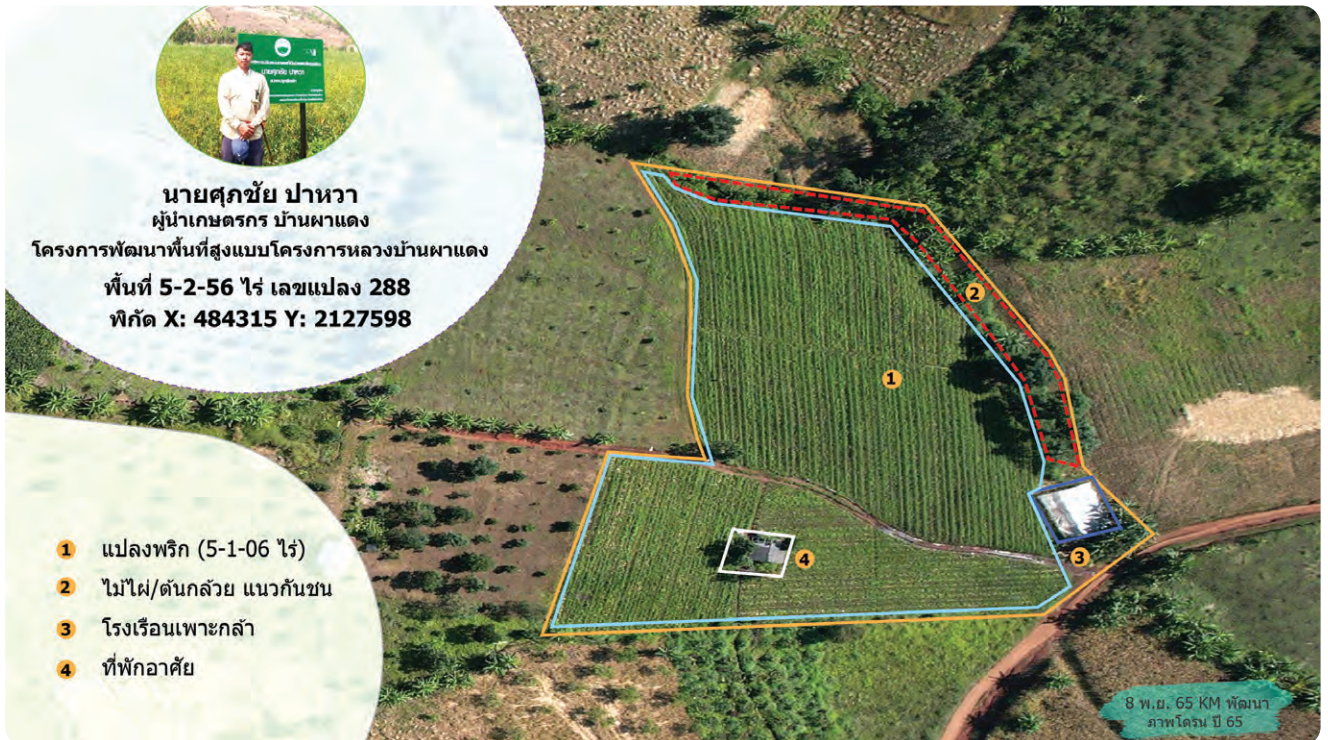
แม่มะลอ ห้วยเป้า ขุนสถาน โป่งคำ แม่จริม ป่าเกียะใหม่ และสำนักงานจังหวัดน่าน รวมทั้งสนับสนุนให้ชุมชน 32 แห่ง เป็นพื้นที่ต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

การดำเนินงานส่งเสริมกิจกรรมการรวมกลุ่มและพัฒนาพื้นที่ต้นแบบแหล่งเรียนรู้

3.2 การพัฒนาผู้นำเกษตรกร

สวพส. ได้พัฒนาเกษตรกรและขึ้นทะเบียนผู้นำชุมชนและผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง และโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน จำนวน 1,044 ราย แบ่งระดับตามเกณฑ์พื้นฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับเกณฑ์ สวพส. โดยแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกรปราชญ์ (Existing Smart Farmer) จำนวน 528 ราย และกลุ่มเกษตรกรที่กำลังพัฒนาเป็นเกษตรกรปราชญ์ จำนวน 516 ราย โดยผู้นำเกษตรกรได้กระจายอยู่ใน 243 กลุ่มบ้าน นอกจากนี้ได้พัฒนาแปลงผู้นำเกษตรกรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จำนวน 298 แปลง

การส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงด้วยการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

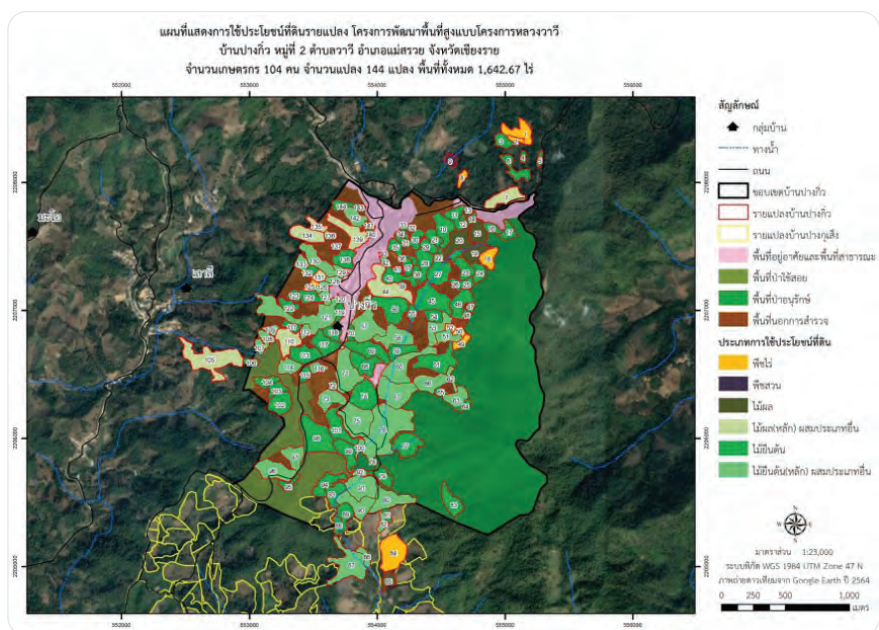
4. การบริหารจัดการพื้นที่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มพื้นที่ป่า

จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยการจัดทำฐานข้อมูลและแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง กำหนดเขตพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่อยู่อาศัย (Zoning) ปัจจุบัน สวพส. มีฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง 485 กลุ่มบ้าน โดยมุ่งหวังให้ชุมชนเป้าหมายและหน่วยงานนำฐานข้อมูลที่ดินรายแปลงไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และจัดทำแผนยกระดับการพัฒนาชุมชนต้นแบบการปรับระบบเกษตรให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และได้สนับสนุนให้มีการขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ให้ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 16 และจัดทำ “โครงการพัฒนาป่าไม้พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง” ตามมาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เพื่อเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น

สนับสนุนกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศน์ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้จัดทำฝายชะลอน้ำ 272 ตัว จัดทำแนวกันไฟป้องกันไฟป่า 98 ชุมชน ระยะทาง 1,200 กิโลเมตร ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักลดการเผา 1,073 ตัน ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ

เพื่อใช้ปรับปรุงบำรุงดิน 3,250 ลิตร อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ 1.47 ล้านไร่ 463 ชุมชน สนับสนุนการปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำในชุมชน 2.3 ล้านกล้า และปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว 22,951 ไร่

ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำ อนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ ฟื้นฟูแหล่งอาหาร (Food Bank) ของชุมชน ฟื้นฟูพืชท้องถิ่น ในบริบทป่าเมืองรอบชุมชนได้กว่า 300 ชนิด ต่อยอด/ขยายผลในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวาวี (บ้านแม่พริกและบ้านศรีอ่าข่า บ้านดอยกลาง) โครงการฯ ปังคำ จังหวัดเชียงราย และโครงการฯ ปางมะโอ มีค่าการสะสมคาร์บอนในมวลชีวภาพเฉลี่ย 122 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และตรวจประเมินผลการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำ และยั่งยืนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จำนวน 5 ชุมชน ผลการตรวจประเมินชุมชนที่มีคะแนนอยู่ในระดับดีเยี่ยม 2 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านห้วยน้ำใส โครงการฯ สบเมย และชุมชนบ้านศรีบุญเรือง โครงการฯ ปังคำ และระดับดีมาก 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านบวกควาย โครงการฯ ป่าเกี้ยวใหม่ ชุมชนบ้านปางแดงใน โครงการฯ ปางแดงใน และชุมชนบ้านแม่จันทหลวง โครงการฯ แม่สลอง

ตัวอย่างการใช้ประโยชน์แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง

5. การพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาพื้นที่สูงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลักดันให้การดำเนินงานบนพื้นที่สูงขับเคลื่อนในรูปแบบการบูรณาการ **กระจายการพัฒนาไปยังกลุ่มบ้านประเภทที่ 2** ร่วมกับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ได้ร่วมบูรณาการผ่านการประชุมส่วนราชการอำเภอ และการประชุมคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงในระดับอำเภอและจังหวัด ตลอดจนขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้นโยบายของแต่ละจังหวัด

จากกลุ่มบ้านบนพื้นที่สูงทั้งหมด 4,205 กลุ่มบ้านอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 415 แห่ง หากพิจารณาเฉพาะพื้นที่กลุ่มบ้านที่ สวพส. เข้าดำเนินการแล้ว พบว่าอยู่ในขอบเขตของ อปท. 94 แห่ง เพื่อการบูรณาการ

พัฒนาเครือข่ายการพัฒนาพื้นที่สูงร่วมกับ อปท. จึงได้มีนโยบายเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่/อปท. ที่เกี่ยวข้องบนพื้นที่สูงที่มีเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนา ในพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่มีเป้าหมายสำคัญ เช่น สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ประชากรยากจน พื้นที่จำกัดและขาดแคลนแหล่งน้ำ สวพส. จึงได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับ อปท. เพื่อจัดทำแผนพัฒนารายกลุ่มบ้านร่วมกันและขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง จำนวนทั้งสิ้น 42 แห่ง และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับงบประมาณสนับสนุนงานบูรณาการจาก อปท. 15 แห่ง รวม 34,043,598 บาท

การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับ อปท.

นอกจากนี้ จัดทำแผนกระจายการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ดิจิทัล ในพื้นที่กลุ่มบ้านประเภทที่ 3 ด้วยการพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ออนไลน์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ตรงกับปัญหาและความต้องการเรียนรู้ผ่านศูนย์เรียนรู้ ซึ่งเน้นพื้นที่นำร่องที่เป็นความร่วมมือจากการลงนาม MOU กับ อปท. และกลุ่มบ้านที่เข้าถึงสัญญาณโทรศัพท์และ Internet (ข้อมูล TPMA กลุ่มบ้านที่เข้าถึงสัญญาณ Internet 3,044 แห่ง จาก 4,205 กลุ่มบ้าน คิดเป็นร้อยละ 72.39) ได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มบ้านขยายการพัฒนาจำนวน 200 กลุ่มบ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มบ้านที่สามารถเข้าถึงระบบการเรียนรู้ผ่านสัญญาณ Internet ร่วมกับการสำรวจหน่วยงานที่สามารถเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ จากนั้นได้พัฒนาระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ผ่าน platform ของหน่วยงานภาคี โดยมีแผนดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่าย เช่น Website องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความร่วมมือ ระบุปัญหา ซีพี เป็นต้น

สวพส. พัฒนาระบบ Highland Information Portal (HIP) เพื่อการเชื่อมโยงระบบข้อมูลและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ที่มีมากถึง 788 เรื่อง กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่อง 35 แห่ง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ อปท./ผู้นำชุมชน เข้าถึงระบบการเรียนรู้ออนไลน์ผ่าน LineOA “ของดีบนพื้นที่สูง” ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 4,752 ราย

การเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้
Highland Information Portal (HIP)

ผลสัมฤทธิ์เชิงโครงการ

1. การสนับสนุนโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

สวพส. ในฐานะหน่วยงานดำเนินการและเลขานุการ โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ดำเนินงานใน 11 พื้นที่ 7 จังหวัด ได้จัดทำวางแผนปฏิบัติการโครงการรักษน้ำฯ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานสำหรับการบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงาน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย การดำเนินงานสะสมถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ดำเนินการแล้วจำนวน 110 หมู่บ้าน จาก 129 หมู่บ้าน มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ และสามารถกำหนดพื้นที่บูรณาการที่ชัดเจนขึ้น

การดำเนินงานในพื้นที่โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

ผลการดำเนินงานในพื้นที่โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” สวพส. ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนอาชีพจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาปลูกพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าได้ ประมาณ 85,625 ไร่ มีเกษตรกรผู้นำช่วยเป็นวิทยากรในพื้นที่ส่งผลให้สามารถขยายพื้นที่การทำงานได้รวดเร็วขึ้น จำนวน 18 ราย สร้างรายได้เฉลี่ย 100,782 บาท/ครัวเรือน/ปี ได้พัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 76 โครงการ และมีศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อถ่ายทอดความรู้ในพื้นที่ 14 แห่ง นอกจากนี้ ได้ร่วมกับโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงที่อยู่ใกล้เคียงขยายไปยังพื้นที่สูงในจังหวัดอื่น ๆ 5 จังหวัด จากความสำเร็จในการดำเนินงานเชิงประจักษ์ทำให้ได้รับรางวัลเลิศรัฐสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น ประเภทร่วมมือแก้จน (Collaboration towards Poverty Eradication) จากผลงาน “เกษตรกรอินทรีย์ แก่จน คนต้นน้ำ”

การดำเนินงานในพื้นที่โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

2. โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนบนพื้นที่สูง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) แต่ยังคงดำเนินงานระบบหุ้นส่วนภายใต้ความร่วมมือของ 3 หน่วยงาน ได้แก่ มูลนิธิโครงการหลวง กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) และ สวพส. มีพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานภาพรวมทั้งหมดใน 14 จังหวัด 72 อำเภอ 200 ตำบล 795 ศศช. ซึ่งมีประชากรภายใต้พื้นที่โครงการทั้งหมด 148,955 ราย

ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ศศช. 83 แห่ง ได้นำองค์ความรู้โครงการหลวงไปสู่การปฏิบัติเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ 3,625 ครั้งเรือน 17,917 ราย และได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านช่องทางเพจ “ชุมชนชนถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวง” และเฟซบุ๊ก “โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้” สำหรับพื้นที่ ศศช. เครือข่ายการเรียนรู้จำนวน 712 แห่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ ศศช. ที่อยู่ห่างไกลทุรกันดาร มีการติดต่อสื่อสารกับครู ศศช. ที่ร่วมโครงการ 122 ราย ผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ “โครงการถ่ายทอดฯ 66-70” ผู้บริหารและครู ศศช. จำนวน 26 ราย ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตร นพส. 2 ของ สวพส. เพื่อพัฒนาและเพิ่มทักษะของการทำงานตามแบบโครงการหลวงอย่างยั่งยืน

สวพส. และ สกร. ได้ร่วมปรึกษาหารือแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนในส่วนของศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่โครงการหลวงและโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง กับบทบาทของ สกร. ในการขับเคลื่อนงาน ซึ่งจะเชื่อมโยงองค์ความรู้ในส่วนของ (1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในขับเคลื่อนการส่งเสริมการเรียนรู้ (3) การเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคี ในการขับเคลื่อนงาน

นอกจากนี้ ได้ขยายผลสำเร็จจากโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่จริม อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน ไปยังพื้นที่ ศศช. บ้านสว่าง ภายใต้โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูงของ สวพส. ซึ่งเจ้าหน้าที่ของจากโครงการฯ แม่จริม ได้ให้องค์ความรู้และคำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในพื้นที่ ตลอดจนสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร ดูแลติดตามให้องค์ความรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถขยายองค์ความรู้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ ส่งผลให้ สวพส. ได้รับรางวัล **เลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทร่วมใจแค้น ระดับดีเด่น** ภายใต้ผลงาน “บ้านสว่าง ทางไกลร่วมใจ ไม่วุ่น”

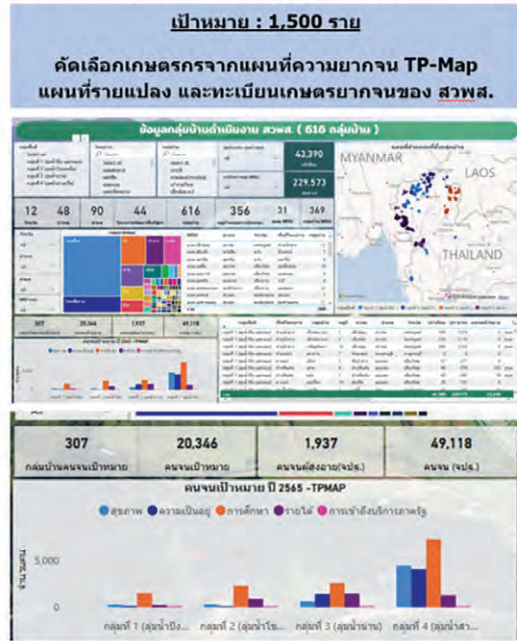
การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำแผนปฏิบัติการร่วมกับครู ศศช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
เมื่อวันที่ 22-24 มกราคม 2566 ณ โรงแรมออลิเดย์อินน์ จังหวัดเชียงใหม่

ผลสัมฤทธิ์เชิงนโยบาย

1. การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้แก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน (TPMAP)

การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเกษตรกรแก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาส ตามแผนที่ความยากจน (TP MAP) 1,585 ราย ร้อยละ 105.67 (ของเป้าหมาย 1,500 ราย)

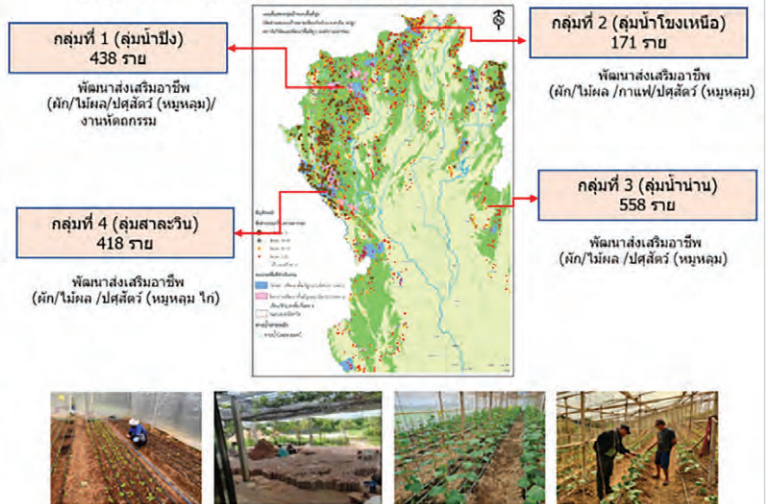
➢ ตัวชี้วัดผู้บริหาร ตัวชี้วัดที่ 1.2.6 ส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้แก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาส ตามแผนที่ความยากจน

พัฒนาและส่งเสริมอาชีพเกษตรกรแก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาส 1,585 ราย

สร้างรายได้ 12,131,485 บาท

การพัฒนาสร้างโอกาสและกระจายการพัฒนา แก้ไขปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้าให้กับผู้สูงอายุ ยากจน ไร้ที่ทำกิน/ ที่อยู่อาศัย ขาดการศึกษา ปัญหาด้านสุขภาพ พิจารณาปัญหาเสถียร โดยทางเลือกที่เหมาะสมกับเกษตรกร

จากนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้าของประเทศไทยตาม TPMAP พบว่า ประเทศไทยมีกลุ่มคนจนเป้าหมายบนพื้นที่สูง จำนวน 103,595 ราย และเป็นกลุ่มที่มีความยากจนมากกว่าร้อยละ 30 อยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ (อำเภออมก๋อย อำเภอแม่แจ่ม) จังหวัดน่าน (อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอปัว) จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดตาก ซึ่งเป็นพื้นที่กลุ่มบ้านเป้าหมายที่ สวพส. มีแผนพัฒนาเร่งด่วนโดยเน้นการพัฒนาเชิงความร่วมมือแก้ปัญหาความยากจนหรือด้อยโอกาสตาม TPMAP และปัญหาการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมจากการทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสมร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการ ภาคเอกชน และ อปท. ในพื้นที่เป้าหมาย

ผลจากการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเกษตรกรแก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาส ตามแผนที่ความยากจน 1,585 ราย (แบ่งเป็นเกษตรกรจากกลุ่มลุ่มน้ำปิง 438 ราย ลุ่มน้ำโขงเหนือ

171 ราย ลุ่มน้ำน่าน 558 ราย และลุ่มน้ำสาละวิน 418 ราย) คิดเป็นร้อยละ 105.67 จากเป้าหมาย 1,500 ราย สร้างรายได้รวม 12,131,485 บาท

ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดน่าน

การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้แก่เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน (TPMAP)

2. การดำเนินงานและให้บริการประชาชนบนพื้นที่สูงเพื่อรองรับผลกระทบจากภัยแล้ง

สวพส. เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาภัยแล้ง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง จึงได้วางแผนการดำเนินงานภายใต้แผนความต้องการจากชุมชน จัดทำระบบกระจายน้ำสำหรับการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 พื้นที่ให้สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปีและยกระดับการประกอบอาชีพที่ได้มาตรฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนการบริหารจัดการและบำรุงรักษา

การดำเนินงานสะสมปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2566 สวพส. ได้พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ทั้งหมด 871 แห่ง ในพื้นที่ 432 ชุมชน พื้นที่ได้รับประโยชน์ 45,856 ไร่ ประชาชนได้รับประโยชน์ 19,224 ราย 5,392 ครัวเรือน รวมทั้งเป็นการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร 466,655 ไร่ นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สวพส. ได้ร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการทั้งกรมชลประทาน

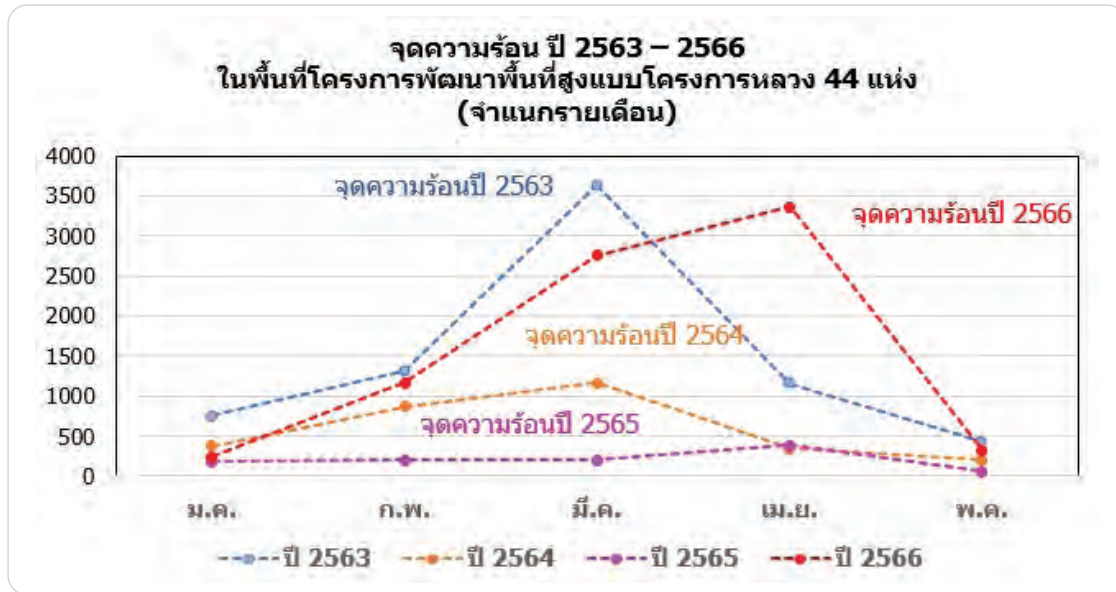
กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมพัฒนาที่ดิน พัฒนาแหล่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ จัดหาระบบน้ำบาดาล และปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งน้ำ จำนวน 121 โครงการ งบประมาณรวมกว่า 203.34 ล้านบาท พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ร่วมกับชุมชน 228 แห่ง ผู้ได้รับประโยชน์ 6,886 ราย 1,942 ครัวเรือน

ผลจากการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและแก้ไขปัญหาภัยแล้งของชุมชน ได้ก่อให้เกิดผลในหลายด้าน อาทิ เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง มีการใช้พื้นที่ตามแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินและมีการปลูกพืชทางเลือกที่หลากหลาย รวมทั้งการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร เพื่อให้แหล่งน้ำที่เกษตรกรได้ร่วมจัดทำขึ้นมีน้ำอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน อีกทั้งมีชุมชนเป้าหมายที่มีผลความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ

การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตรบนพื้นที่สูง

3. การแก้ไขปัญหาฝุ่นควันบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

กิจกรรมทางการเกษตรบนพื้นที่สูงที่ยังมีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว การทำไร่หมุนเวียน การเตรียมแปลงปลูกพืชฤดูแล้ง การเตรียมขยายไร่ การเผาเพื่อหาของป่า ฯลฯ ล้วนส่งผลต่อการเกิดจุดความร้อน (Hotspot) พื้นที่เผาไหม้ และวิกฤตฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ดังจะเห็นได้จากข้อมูลจากดาวเทียม SUOMI ระบบ VIIRS ของกรมป่าไม้ ที่แสดงสถิติจุดความร้อนที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดที่มีพื้นที่ดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง ที่เพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2566 ทั้งในพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตร และพื้นที่อื่น ๆ

สวพส. ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้นำวิธีการพัฒนาพื้นที่สูงตามแนวทางของโครงการหลวงไปพัฒนายังพื้นที่สูงอื่น ๆ และร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการตามแผนพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน **จัดทำแผนแก้ปัญหาฝุ่นควันระยะเร่งด่วน และแนวทางลด/แก้ไขปัญหฝุ่นควัน PM 2.5** พร้อมทั้งร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เช่น โครงการจัดทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นพื้นที่นาร่องของการศึกษาที่จะนำไปสู่กระบวนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ถึงสาเหตุที่แท้จริงในการเกิดการเผาและไฟป่า และแนวทางในการแก้ไขปัญหในพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ เหมาะสมและรวดเร็ว และเกิดการแก้ไขปัญหฝุ่นควันบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

แนวทางลด/แก้ไขปัญหฝุ่นควัน PM2.5

อีกทั้ง ได้บูรณาการและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อร่วมกันดำเนินงานสนับสนุนการแก้ไขปัญหการเผาและฝุ่นควัน PM2.5 บนพื้นที่สูง ด้วยความร่วมมือส่งเสริมด้านอาชีพ ปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง เพิ่มช่องทางการตลาดผลผลิต ปรับเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ ให้เกษตรกรมีรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีวิตทั้งครอบครัว เพื่อหวังผลให้เกษตรกรกลับมาดูแล บำรุงรักษาและพัฒนาป่า ขั้บเคลื่อนการพัฒนาด้วยการใช้แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงเป็นเครื่องมือ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาหมอกควันในระยะยาว

4. Best Practice การพัฒนาเชิงพื้นที่ สร้างอาชีพ สร้างรายได้จากการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงเชิงพื้นที่แบบองค์รวมตามรูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของโครงการหลวง ผลจากการพัฒนาแต่ละพื้นที่อาจมีความแตกต่างกันได้ตามลักษณะภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และปัจจัยอื่น สวพส. จึงได้ถอดบทเรียนความสำเร็จของการพัฒนาที่ดีในแต่ละด้านและถ่ายทอดไปยังชุมชนบนพื้นที่สูงอื่น

ตัวอย่างการปรับระบบเกษตร: บ้านแม่วาก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ตัวอย่างการปรับระบบเกษตรโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบโขง: บ้านบุญเมะ อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

HRDI

ANNUAL REPORT 2023

HIGHLAND RESEARCH AND
DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

ผลการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาและบริหารองค์กร

ผลการดำเนินงาน

ด้านการพัฒนาและบริหารองค์กร

สวพส. ยกระดับการพัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย ด้วยการนำองค์การอย่างมีวิสัยทัศน์ ตามหลักการทำงานของโครงการหลวง มุ่งผลลัพธ์ที่สร้างคุณค่า ตอบสนองผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างความไว้วางใจจากประชาชน ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 ด้วยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ขณะเดียวกันยังพัฒนาบุคลากร ให้เป็นผู้มีความรู้และทักษะที่หลากหลาย ดังนี้

1. การดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายสำคัญเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง

1.1 การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการสำคัญสู่การปฏิบัติ

ดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง แผนปฏิบัติการด้านโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) โดยการแปลงแผนสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับทั้งภายในและภายนอก สวพส. รวมทั้งบูรณาการการดำเนินงานและงบประมาณเชิงรุกร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการ และมีการปรับโครงสร้างงบประมาณสำหรับหน่วยงานร่วมบูรณาการ และหน่วยงานร่วมบูรณาการ กำหนดชื่อโครงการ/กิจกรรม “การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน” ภายใต้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการเสนอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามแนวทางการจัดทำงบประมาณปี 2567 จากหน่วยงานร่วมบูรณาการ 32 หน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานเสนอของงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่สูงจำนวน 2,226.3495 ล้านบาท เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการ ทั้ง 3 ฉบับข้างต้น

การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำงบประมาณประจำปี 2567 เพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เมื่อ 9 พฤศจิกายน 2565

การประชุมจัดทำแผนปฏิบัติงานแบบบูรณาการ ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องประชุมแกรนด์วิวฮอลล์ 1-2 โรงแรมเชียงใหม่แกรนด์วิว

1.2 การขับเคลื่อนรูปแบบการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สู่การปฏิบัติ

กำหนดแนวทางขับเคลื่อนงาน SDGs สู่การปฏิบัติ เน้นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ร่วมกับบุคลากรในพื้นที่ปฏิบัติงานของ สวพส. ทั้ง 44 พื้นที่ จัดทำชุดข้อมูลรายงานสถานะ SDGs ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของ สวพส. ตามเป้าหมาย SDGs ทั้ง 17 ด้าน 43 ตัวชี้วัด โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) และโครงการหลวงโมเดล (RPF Model) ที่เป็นต้นแบบแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทางเลือกบนพื้นที่สูง มาเป็นกรอบแนวคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ SDGs

การประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนการดำเนินงานตามแนวทาง Sustainable Development Goals: SDGs สู่การปฏิบัติ “Highland’s SDGs Festival” เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2566 ณ โรงแรมแคนทารี ฮิลล์ เชียงใหม่

1.3 การศึกษาสถานะเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 พื้นที่

เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน ติดตามและประเมินผล ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนและแผนต่าง ๆ ของ สวพส. ซึ่งพบว่า โครงสร้างประชากรมีอัตราการเกิดของประชากรที่เพิ่มขึ้น วัยทำงานเริ่มมีสัดส่วนลดลง และประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้น รายได้ครัวเรือนรวมเฉลี่ย 230,463 บาท/ครัวเรือน/ปี ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ค่าสัมประสิทธิ์จีอีซีของรายได้ 0.5044 สูงกว่าปี 2562 เส้นความยากจนครัวเรือน

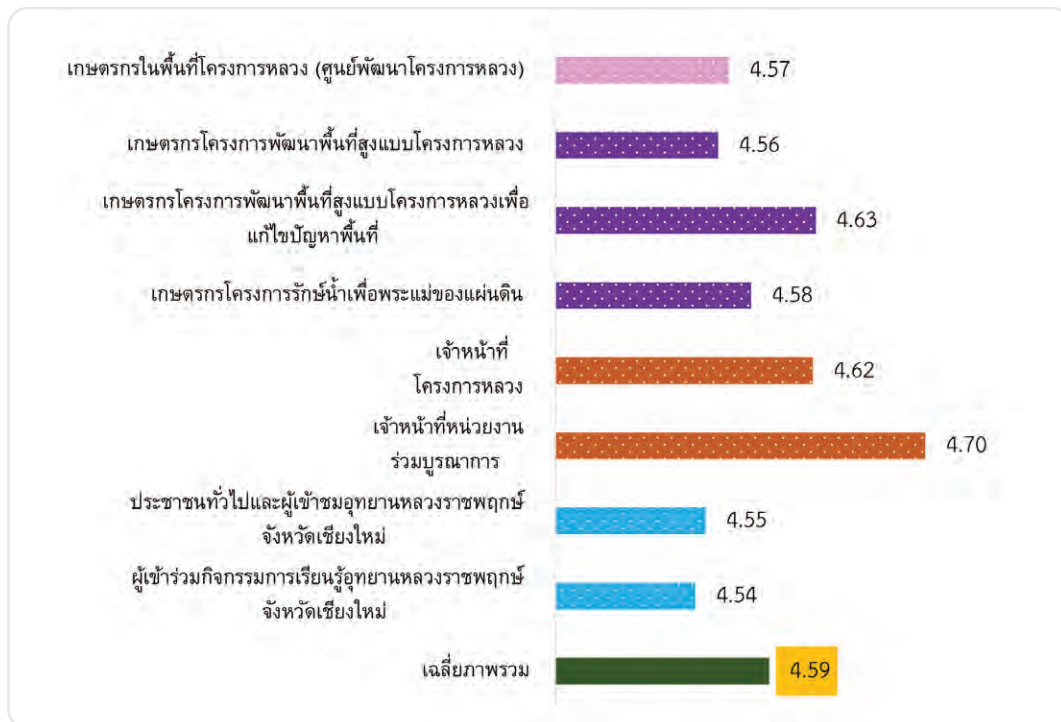
เกษตรกรรมด้านอาหารเฉลี่ย 66,077 บาท/ครัวเรือน/ปี เส้นความยากจนที่ไม่ใช่อาหาร 54,405 บาท/ครัวเรือน/ปี และมีเส้นความยากจนทั่วไปเฉลี่ย 120,483 บาท/ครัวเรือน/ปี โดยมีสัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้สูงกว่าเส้นความยากจน 59.10 และมีครัวเรือนที่ยากจนด้านรายจ่ายร้อยละ 40.90 ครัวเรือนเกษตรกรรมมีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ย 188,604 บาท/ครัวเรือน/ปี ครัวเรือนมีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 65.90 (1,289 ครัวเรือน) ลดลงจากปี 2562 มีปริมาณหนี้สินเฉลี่ย 156,224 บาท/ครัวเรือน ครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีการออมเงินคิดเป็นร้อยละ 64.93 มูลค่าการออมรวมเฉลี่ย 25,195 บาท/ครัวเรือน

เก็บข้อมูลสถานะเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

1.4 การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนา พื้นที่สูง โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น จำนวน 1,145 ราย พบว่า ภาพรวม สวพส. ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.59 (ร้อยละ 91.90) ความเชื่อมั่นของผู้รับบริการบนพื้นที่สูงที่มีต่อการดำเนินงานของ สวพส. พบว่าได้รับความเชื่อมั่นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.72 (ร้อยละ 94.41)

ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง 2566

1.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ในเชิงความคุ้มค่าการดำเนินการกิจของ สวพส.

เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานและการปฏิบัติการกิจของ สวพส. ให้ตอบสนองตามเจตนารมณ์ของวัตถุประสงค์การจัดตั้ง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียต่อห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน (Result Chain) และบทบาทของ สวพส. ในระบบนิเวศ (Ecosystem) เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2566 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ และรูปแบบ Online ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Zoom Cloud meetings มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน กว่า 40 หน่วยงาน ผู้เข้าร่วม จำนวน 220 ราย ร่วมรับฟังและให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน และบทบาทของ สวพส. ในระบบนิเวศการพัฒนาพื้นที่สูงของประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ สวพส. มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในระยะยาวที่ชัดเจนในอนาคต และก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงบวกในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เกิดผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ที่นำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ Community well-being ภูมิคุ้มกันรองรับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบการพัฒนาที่ยั่งยืน ชุมชนมีอาชีพมั่นคง มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ ชุมชนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน ชุมชนเข้มแข็ง บริหารจัดการตนเองได้ ลดความเหลื่อมล้ำของชุมชนบนพื้นที่สูง Net Zero Emissions

การประชุมรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน (Result Chain) และบทบาทของ สวพส.

ในระบบนิเวศ (Ecosystem)

เมื่อ 3 พฤษภาคม 2566

ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์

จังหวัดเชียงใหม่ และรูปแบบ Online

ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาศักยภาพบุคลากร

2.1 การพัฒนาความรู้และทักษะเชิงกลยุทธ์และการพัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัล

สวพส. บริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้แผนกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ระยะ 8 ปี (พ.ศ. 2563-2570) ได้จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรตามองค์ความรู้และทักษะสำหรับขับเคลื่อนตามกลยุทธ์ด้วยการมอบหมายงานให้บุคลากร สวพส. 203 ราย และจัดทำแผนการพัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัล (Digital IDP) เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูงและแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านดิจิทัล ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ในกลุ่มบุคลากรที่มีบทบาทหลักด้านดิจิทัล จำนวน 156 ราย เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างองค์ความรู้/ฐานข้อมูล เพิ่มประสิทธิภาพด้านงานวิจัย การบริหารงานวิจัย และขับเคลื่อนการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การพัฒนาระบบงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และให้บริการผ่าน e-service และ e-office เป็นต้น มีผู้ที่บรรลุตามเกณฑ์การประเมิน 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.3 ทั้งนี้มีบุคลากร สวพส. ได้รับการประเมินทักษะดิจิทัลสำหรับข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ (Digital Government) ของสำนักงาน ก.พ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 183 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 จากจำนวน 203 ราย โดยผลการประเมินภาพรวมของ สวพส. คือ 48.1% อยู่ในระดับ Pre-Early (ระยะก่อนเริ่มแรก)

นอกจากนี้ ได้พัฒนาศักยภาพบุคลากรตามองค์ความรู้หลักและองค์ความรู้และทักษะรายกลยุทธ์ของ สวพส. ผ่านการมอบหมายงานสำคัญ โดยมีผู้ผ่านการประเมิน ร้อยละ 100 ของผู้ได้รับการประเมินทั้งหมด สามารถสร้างองค์ความรู้จากการพัฒนาตนเองได้มากถึง 203 เรื่อง นอกจากนี้ สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรการเรียนรู้ ศึกษาดูงานอย่างเป็นระบบ โดยให้บุคลากรร่วมฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้หลัก และจัดฝึกอบรม ประชุม กิจกรรม (In-House Training) ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ตามกลยุทธ์ รวม 52 หลักสูตร บุคลากรได้รับการพัฒนา 1,540 ราย (นับซ้ำ)

2.2 การเตรียมความพร้อมในการวางแผนสืบทอดตำแหน่ง

เพื่อสนับสนุนทิศทางการดำเนินงานของ สวพส. ในระยะยาว โดยได้จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพเพื่อทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ (Succession Plan) ระยะที่ 1 สำหรับตำแหน่งที่จำเป็นและเร่งด่วน จำนวน 7 ตำแหน่ง กำหนดตำแหน่งสำคัญที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ กำหนดศักยภาพของผู้นำในการขับเคลื่อนงาน ออกแบบ Success profile ของผู้ดำรงตำแหน่ง การประเมินความพร้อมของ Successor และการติดตามและการประเมินผล

2.3 การขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมของ สวพส.

เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม กลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานขององค์การมหาชน (กพม.) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม.จ. กำหนด รวมถึงจัดทำ (ร่าง) มาตรการการดำเนินการกรณีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

Workshop เรื่อง DOs - DON'Ts เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลจริยธรรม 7 ประการ ของ สวพส.

2.4 การทบทวนค่านิยมองค์กร วัฒนธรรมองค์กร ความสุขและความผูกพันต่อองค์กร สวพส.

สวพส. มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร สวพส. เมื่อวันที่ 1-2 พฤษภาคม 2566 เพื่อให้ผู้บริหาร หัวหน้างาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตระหนักถึงความสำคัญของค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรการเสริมสร้างวัฒนธรรมใหม่ หรือวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กรที่หล่อหลอมให้บุคลากรมีพฤติกรรมสามารถสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ตลอดจนร่วมกันทบทวนและกำหนดค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร โดยได้มีการปรับปรุงค่านิยมหลัก (Core Value) ของ สวพส. ดังนี้ (1) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (2) มุ่งผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ส่วนรวม (3) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4) คุณธรรมและความโปร่งใส (5) เน้นการมีส่วนร่วมและบูรณาการ

สวพส. ทบทวนและกำหนดค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรสู่การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

3. การปรับปรุงกระบวนการทำงานตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0

สวพส. นำกลไกการเสนอขอรับรางวัลคุณภาพด้านต่าง ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกส่วนงานปรับปรุงงานบริการประชาชนอย่างสร้างสรรค์ ตอบสนองปัญหาความต้องการของคนและชุมชนบนพื้นที่สูงได้อย่างมีคุณภาพ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดำเนินการยกระดับ สวพส. ตามแนวทางคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 ประจำปี 2566 โดยเสนอผลการดำเนินงานเพื่อรับการประเมินการพัฒนาระบบราชการสู่ระบบราชการ 4.0 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 ระดับก้าวหน้า (ADVANCE) มีผลการประเมินที่ 477.49 คะแนน

ปรับปรุงกระบวนการทำงานตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสของ สวพส. เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) การจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการรับของขวัญ ทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดสำหรับบุคลากร สวพส. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติต่าง ๆ การจัดทำประกาศสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เรื่อง มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียนผู้แจ้งเบาะแส และผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของบุคลากร สวพส. การทบทวนและปรับปรุงคำสั่งจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนและคณะกรรมการประจำศูนย์รับเรื่องร้องเรียน สวพส. การประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม มาตรฐานจริยธรรม 7 ประการ และข้อควรทำและไม่ควรทำในการปฏิบัติงาน (DOs & DON'Ts) ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับบริบทการทำงานของ สวพส. การส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการทำงาน หลักธรรมาภิบาล และการเสริมสร้างมาตรฐานจริยธรรมและการรักษาวินัยของบุคลากร เป็นต้น ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ประกาศผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หรือการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดย สวพส. ได้รับ 89.46 คะแนน ระดับ “ผ่าน” และได้รับการประเมินองค์กรคุณธรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในระดับองค์กรคุณธรรมต้นแบบ

ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานและยกระดับมาตรฐานการจัดการสำนักสีเขียว (Green office) เน้นการบริหารจัดการทรัพยากรและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการเกิดของเสียจากการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ลดการใช้พลังงาน นำทรัพยากรกลับมาใช้ซ้ำ เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Green House Gases: GHGs) ดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการโดยคำนึงถึงความเหมาะสมทางด้านคุณภาพและราคา เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและควบคุมให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดในแต่ละกิจกรรม มีการสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ เช่น บทความเส้นทางสู่สำนักงานสีเขียว (Green Office) ของ สวพส. Podcast เรื่อง ไขกุญแจ ชุมชนคาร์บอนต่ำ ลดโลกร้อน จัดกิจกรรม 5 ส. และ Big Cleaning Day บทความวิจัยระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่การเป็นธนาคารคาร์บอนบนพื้นที่สูง เป็นต้น รวมถึงเตรียมความพร้อมในการเสนอรับการประเมินรางวัลสำนักงานสีเขียว Green Office จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สวพส. รับมอบเกียรติบัตรองค์กรคุณธรรม
ระดับองค์กรคุณธรรมต้นแบบ
หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยกระดับการประชาสัมพันธ์การรับรู้ของ สวพส. โดยกำหนดประเด็นสำคัญในการสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์เชิงรุก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อสร้างอัตลักษณ์ สวพส. ทั้งด้านงานวิจัย งานพัฒนา และการส่งเสริมการเรียนรู้ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องผ่านสื่อ 5 ช่องทางหลัก คือ Website, Facebook, YouTube, TikTok, Line โดยช่องทาง Facebook สวพส. มีผู้ติดตามจำนวน 27,970 คน ผู้ติดตามใน Tiktok จำนวน 1,247 คน และในปี

ได้มีการริเริ่มจัดทำสื่อในรูปแบบ HRDI Podcast จำนวน 16 ตอน โดยประชาสัมพันธ์ผ่าน Facebook และ Youtube สวพส. มีผู้เข้าถึงจำนวนกว่า 89,000 คน และจัดทำวารสาร สวพส. E-Book เผยแพร่ผลการดำเนินงานผ่านทีวีดิจิทัล นอกจากนี้ในพื้นที่สูงยังเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุกระจายเสียงสำหรับประชาชน ทำให้เข้าถึงประชาชนทั่วไปและเกษตรกรที่ติดตามข่าวสารทางรายการวิทยุกระจายเสียง

ปรับปรุงมาตรฐานเว็บไซต์ สวพส. ให้เป็นไปตามมาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ เวอร์ชัน 2.0 (Government Website Standard Version 2.0) และปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรเข้าสู่สำนักงานดิจิทัลตามการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ผลการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของสวพส. เฉลี่ยร้อยละ 55.81

HRDI Podcast

4. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร

สวพส. เพิ่มขีดสมรรถนะขององค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (High Performance Organization) มุ่งเน้นสู่การขับเคลื่อนองค์กรเป็นศูนย์กลางข้อมูลสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (Data Center) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการกิจหลักที่จำเป็น ภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) มีผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

4.1 พัฒนาระบบการเรียนรู้และคลังความรู้ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง

สวพส. มีกลไกการจัดการความรู้ โดยปีงบประมาณ 2566 มีการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านระบบองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน Knowledge for sustainable highland development (HKM) <https://hkm.hrdi.or.th/> มีจำนวนองค์ความรู้ที่นำไปพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง 50 องค์ความรู้ และขับเคลื่อนการเชื่อมโยง องค์ความรู้กับหน่วยงานเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านช่องทาง Highland information Portal (HIP) <https://www.hrdi.or.th/HIP/> โดยมีจำนวนผู้เข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของ สวพส. จำนวน 1,184,078 ราย

พัฒนาระบบการเรียนรู้และคลังความรู้ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง รองรับการเรียนรู้พรรณไม้และจุดเรียนรู้สำคัญในอุทยานหลวงราชพฤกษ์โดยพัฒนาเว็บไซต์แอปพลิเคชัน เพื่อให้พนักงานที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้ในบริเวณอุทยานหลวงราชพฤกษ์แบบ On Site และมีเครื่องมือให้เจ้าหน้าที่สามารถจัดการบันทึกและแก้ไขข้อมูลพรรณไม้และแหล่งเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ดำเนินการปรับปรุงการนำเสนอเว็บไซต์เพื่อให้ดึงดูดความสนใจและง่ายในการเข้าถึง การศึกษาช่องทางการบริการข้อมูล Online ตามกลยุทธ์การสื่อสารเชิงรุกของ สวพส.

4.2 ยกระดับองค์กรสู่สำนักงานดิจิทัลรองรับการบริหารงานและการให้บริการบนพื้นที่สูง

พัฒนาและปรับปรุงระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรองค์กรอย่างเป็นระบบและลดการใช้ทรัพยากรได้ดำเนินการพัฒนาระบบที่ใช้จัดการและวางแผนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร หรือ Enterprise Resource Planning (ERP) ให้เข้าสู่ระบบ ERP สำหรับหน่วยงานภาครัฐตามรูปแบบมาตรฐาน (แนวทางของ สวทช.) โดยเชื่อมโยงข้อมูลการบริหารจัดการงบประมาณ ตั้งแต่การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินการบริหารจัดการงานพัสดุและการเงิน และอื่น ๆ เข้าด้วยกัน

รวมถึงได้พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลลูกค้าระบบการเผยแพร่ข้อมูลออนไลน์ ได้แก่ การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลคลังภาพ สื่อ วิดีโอ และเสียง เพื่อใช้ในการรวบรวมจัดเก็บ และให้บริการข้อมูลที่สามารถค้นหาและนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการประชาชนที่รองรับการตอบกลับได้อัตโนมัติ (Chatbot) ได้นำระบบ AI มาติดตั้งและทดสอบใช้งานทาง Line OA ของเขตพื้นที่สูง

พัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยพัฒนาและปรับปรุงระบบการติดตามและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรรายบุคคล ระยะที่ 2 (IDP Tracking) <https://idp.hrdi.or.th/> เพื่อใช้เป็นช่องทางการวิเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาระดับบุคลากร ทั้ง Main IDP และ Digital IDP

4.3 ยกระดับฐานข้อมูลเชิงพื้นที่และเครือข่ายข้อมูลเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง

พัฒนาระบบ HRDI GIS Portal เพื่อให้บริการข้อมูลประกอบการวางแผนการพัฒนาพื้นที่สูง โดยการรวบรวมข้อมูลสร้างเป็นแผนที่และข้อมูลออนไลน์ด้วยโปรแกรม Portal for ARC GIS จัดทำร่างมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการเผยแพร่บนระบบ HRDI GIS Portal โดยจัดทำพจนานุกรมข้อมูล (DATA DICTIONARY) และคุณสมบัติข้อมูล (Metadata) ที่ได้ปรับปรุงและจัดทำในปี 2566 เพื่อการอธิบายรายละเอียดทั่วไปของข้อมูล เพื่ออำนวยความสะดวกให้หน่วยงานหรือคนทั่วไปที่ต้องการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้สะดวกขึ้น เช่น ข้อมูลคนจนเป้าหมาย TPOMap ข้อมูลจุดความร้อน (Hotspot) ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจครัวเรือน ปี 2566 ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการวางแผนการพัฒนาในเชิงนโยบายร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการ

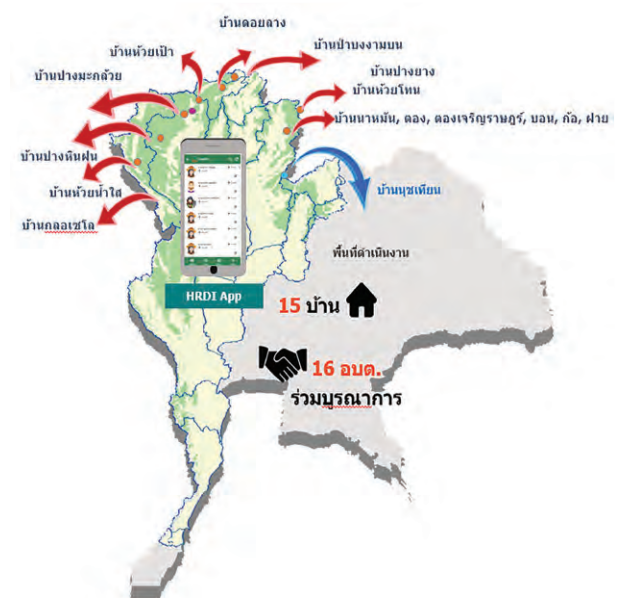
พัฒนาระบบติดตามแผนผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (MPIP) เพื่อให้หน่วยงานบูรณาการการพัฒนาพื้นที่สูง สามารถเข้าถึงข้อมูลผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนฯ และ

เป็นฐานข้อมูลสำคัญ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบการวางแผนสนับสนุนกิจกรรมและงบประมาณ สำหรับดำเนินงานบนพื้นที่สูงให้มีประสิทธิภาพ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีหน่วยงานร่วมบูรณาการเข้าใช้ระบบจำนวน 21 หน่วยงาน

4.4 พัฒนาชุมชนต้นแบบการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล

เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการบนพื้นที่สูง ด้วยการขับเคลื่อน เผยแพร่ การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล แก่บุคลากร สวพส. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนบนพื้นที่สูงในพื้นที่ดำเนินงานของ สวพส. โดยเชื่อมโยงข้อมูลองค์ความรู้ร่วมกับหน่วยงานร่วมบูรณาการระดับท้องถิ่น 16 อบต. ถ่ายทอดองค์ความรู้/ประเมินความต้องการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของชุมชน 15 ชุมชน จัดทำข้อมูล Master Plan ร่วมกับชุมชน และหน่วยงานร่วมบูรณาการ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ไฟฟ้า การอนุรักษ์ธรรมชาติ จัดทำข้อมูลอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานและพัฒนาทักษะบุคลากร 10 พื้นที่

โครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการบนพื้นที่สูง

การขับเคลื่อนการทำงานบนพื้นฐานของการใช้ข้อมูล

การอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มทักษะทางข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับหน่วยงานท้องถิ่น

การกำกับกิจการที่ดี

การดำเนินงานสนับสนุนการกำกับกิจการของ
คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

การกำกับกิจการที่ดี

การดำเนินงานสนับสนุนการกำกับกิจการ
ของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ
และคณะทำงาน

1. นโยบายและการกำกับกิจการ

คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง กำหนดนโยบายหลักและแนวทางปฏิบัติ ตามประกาศ คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เรื่อง นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หรือ สวพส. โดยใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีนโยบายสำคัญ ดังนี้

ด้านนโยบาย ให้ความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกับ หน่วยงานเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาการเผา ฝุ่นควัน และภัยแล้ง บนพื้นที่สูง การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบและขยายผลความสำเร็จ ไปยังพื้นที่สูงอื่น ๆ และการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานขององค์กรในเชิงรุก

ด้านการวิจัย เน้นการบูรณาการกับมูลนิธิโครงการหลวง ในการขับเคลื่อนงานวิจัยภายใต้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร ชนกาธิเบศรดำริ ส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนการวิจัยพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570) สำหรับเป็นกรอบการดำเนินงานวิจัย พื้นที่สูงของประเทศแบบบูรณาการ สามารถนำผลงานวิจัยไป

ใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาของพื้นที่สูงได้อย่างตรงประเด็น กำกับให้มีหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา สำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและค่าตอบแทนการอนุญาต ให้ใช้สิทธิ (Licensing) เพื่อผลักดันการนำผลงานวิจัยไป ใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวางและเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อประเทศ

ด้านการพัฒนา สนับสนุนการพัฒนาและยกระดับ โครงการหลวงสู่สถาบันการเรียนรู้โครงการหลวงให้มีความสำคัญ กับการกระจายการพัฒนา ส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้แก่ เกษตรกรที่ยากจนหรือด้อยโอกาสตามแผนที่ความยากจน ขยายการพัฒนาไปสู่หมู่บ้านประเภทที่ 2 (การพัฒนาเชิงพื้นที่ เฉพาะบางกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ) และประเภทที่ 3 (เครือข่ายการเรียนรู้ด้วยระบบดิจิทัล) ภายใต้ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) การพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาพื้นที่สูง ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับ

การรองรับกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและสภาพการแข่งขันด้านการตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยให้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์การปรับเปลี่ยนการผลิตและการตลาดในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2567-2570)

ด้านการบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์

กำหนดทิศทางและกำกับให้มีการยกระดับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้อุทยานหลวงราชพฤกษ์มุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutral) และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ในปี 2570 พัฒนางานด้านการรวบรวมและจัดแสดงพรรณพืช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนสวนพฤกษศาสตร์สากล พัฒนาและยกระดับอุทยานหลวงราชพฤกษ์ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยมีความพร้อมทั้งพื้นที่เรียนรู้หลักสูตร สื่อ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงบริหารจัดการและยกระดับการให้บริการด้วยคุณภาพและมาตรฐาน

ด้านการบริหารจัดการ

การบริหารการเงิน กำกับให้มีแผนบริหารจัดการงบประมาณที่แสดงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพและการลดต้นทุนการจัดหางบประมาณจากหน่วยงานภายนอก และการหารายได้เพื่อลดภาระ งบประมาณภาครัฐ รวมถึงการพิจารณาให้ใช้จ่ายเงินสะสมในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้การดำเนินงานของ สวพส. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารทรัพยากรบุคคล กำกับกับการบริหารงานบุคคล เพื่อให้มีความโปร่งใสและมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ (Succession Plan) สำหรับตำแหน่งที่จำเป็นและเร่งด่วน การยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรด้วยการมอบหมายงานตามแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (IDP) การพัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัลที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน (Digital IDP) ตามแผนปฏิบัติการการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูงและแผนพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัลของ สวพส. ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) รวมถึงการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรมตามมาตรการการดำเนินการกรณีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ความสำคัญและกำกับให้ สวพส. การบริหารจัดการข้อมูลด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง (HRDI GIS Portal) พัฒนาระบบติดตามแผนผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (MPIP) สำหรับใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานร่วมบูรณาการ และพัฒนาระบบการเรียนรู้ เสริมสร้างประสิทธิภาพการเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์

2. ด้านการปรับปรุงและแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

คณะกรรมการสถาบันพิจารณาให้ความเห็นชอบในการปรับปรุงระเบียบ/ข้อบังคับ/หลักเกณฑ์ จำนวน 4 เรื่อง ดังนี้ (1) ระเบียบคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2566 (2) ข้อบังคับคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ว่าด้วยการงบประมาณ การเงิน และการบัญชี

(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566 (3) ประกาศคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2566 และ (4) ประกาศคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เรื่อง มาตรการการดำเนินการกรณีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

HRDI

ANNUAL REPORT 2023

HIGHLAND RESEARCH AND
DEVELOPMENT INSTITUTE
(Public Organization)

ภาคผนวก

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสำนักงานงบประมาณ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไตรมาส 4 สวพส. รับผิดชอบตัวชี้วัดสำนักงานงบประมาณ จำนวน 17 ตัวชี้วัด โดยมีผลการดำเนินงานสูงกว่า จำนวน 15 ตัวชี้วัด และเป็นไปตามแผน จำนวน 2 ตัวชี้วัด รายละเอียด ดังนี้

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย		ผลการดำเนินงาน ไตรมาส 4 (สะสม ณ 30 ก.ย. 66)	หมายเหตุ
	แผนทั้งปี	หน่วย		
1. จำนวนกลุ่มบ้านที่ได้รับการดำเนินงานเพื่อยกระดับการพัฒนา	570	กลุ่มบ้าน	616 กลุ่มบ้าน	สูงกว่าแผน
2. องค์การผ่านเกณฑ์คุณภาพบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA 4.0)	360	คะแนน	477.49 คะแนน	สูงกว่าแผน
3. ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานแผนปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ	90	ร้อยละ	ร้อยละ 100	สูงกว่าแผน
4. บุคลากรเป็น smart officer และมีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	55	ร้อยละ	ร้อยละ 58.60	สูงกว่าแผน
5. จำนวนผู้เรียนรู้และเข้าถึงองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวงผ่านกระบวนการภายใต้วิถีปกติ	862,000	ราย	876,213 ราย	สูงกว่าแผน
6. กลุ่มบ้านในพื้นที่พัฒนาแบบโครงการหลวงอย่างสมบูรณ์ที่ประชาชนเป้าหมายส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่าเส้นความยากจน	71	ร้อยละ	ร้อยละ 72.32 (243 กลุ่มบ้าน)	สูงกว่าแผน
7. เกษตรกรที่ยกระดับการผลิตและได้รับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	2,700	ราย	3,722 ราย	สูงกว่าแผน
8. รายได้เพิ่มของเกษตรกรจากสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	95	ล้านบาท	184.58 ล้านบาท	สูงกว่าแผน
9. เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพบนฐานความรู้และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง	14,500	ราย	19,306 ราย	สูงกว่าแผน
10. พัฒนาและยกระดับสถาบันเกษตรกรด้านการผลิตและตลาด	98	กลุ่ม	103 กลุ่ม	สูงกว่าแผน
11. เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวง	82,000	ราย	84,422 ราย	สูงกว่าแผน
12. จำนวนผู้นำชุมชนและผู้นำเกษตรกรที่เข้มแข็ง	790	ราย	1,044 ราย	สูงกว่าแผน
13. ร้อยละกลุ่มบ้านที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (345 กลุ่มบ้าน)	56	ร้อยละ	ร้อยละ 57.63 (355 กลุ่มบ้าน)	สูงกว่าแผน
14. ชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงมีความเข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน	50	ร้อยละ	ร้อยละ 54.55 (336 กลุ่มบ้าน)	สูงกว่าแผน
15. จำนวนผู้ได้รับการถ่ายทอดความรู้โครงการหลวงโครงการพระราชดำริ และการให้บริการทางสังคม	780,000	ราย	791,791 ราย	สูงกว่าแผน

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย		ผลการดำเนินงาน ไตรมาส 4 (สะสม ณ 30 ก.ย. 66)	หมายเหตุ
	แผนทั้งปี	หน่วย		
16. จำนวนเครือข่ายความร่วมมือด้านการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	4	เครือข่าย	4 เครือข่าย 1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านแม่เหิยะสามัคคี โรงเรียนบ้านตอทราย โรงเรียนบ้านฟอน โรงเรียนศิริมงคลจารย์ 2. บัณฑิตข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับคณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3. ทำบัณฑิตข้อตกลงความร่วมมือร่วมกับมูลนิธิดอกไม้นานาชาติ โกลาย (GIFF) 4. ทำบัณฑิตข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ กับสำนักงานพลังงานจังหวัดเชียงใหม่	เป็นไปตามแผน
17. จำนวนรางวัลหรือมาตรฐานด้านการจัดการท่องเที่ยวและบริการ การบริหารจัดการองค์กร	2	รางวัล/มาตรฐาน	2 รางวัล/มาตรฐาน - มาตรฐานห้องน้ำสาธารณะอาเซียน ปี 2565 - รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 14 ประจำปี 2566	เป็นไปตามแผน

ผลคะแนนการประเมินสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การประเมิน			ผลการดำเนินงาน		
		เป้าหมาย ขั้นต่ำ (50)	เป้าหมาย มาตรฐาน (75)	เป้าหมาย ขั้นสูง (100)	ผลการ ดำเนินงาน	คะแนนที่ได้ (เทียบจาก ค่าเป้าหมาย)	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (ร้อยละ 40)							
1.1 ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับการกิจตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งที่แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงจากยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติ							
1.1.1 จำนวนเกษตรกรที่นำผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในการเกษตรและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	5	1,890 ราย	2,079 ราย	2,268 ราย	2,451 ราย	100.00	5.00
1.1.2 จำนวนงานวิจัยและ/หรือทรัพย์สินทางปัญญาที่นำไปใช้ประโยชน์	5	22 เรื่อง	23 เรื่อง	24 เรื่อง	24 เรื่อง	100.00	5.00
1.1.3 จำนวนกลุ่มบ้านต้นแบบการปรับระบบเกษตรให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้แผนที่ดินรายแปลงของเกษตรกร	10	26 กลุ่มบ้าน	44 กลุ่มบ้าน	62 กลุ่มบ้าน	63 กลุ่มบ้าน	100.00	10.00
1.1.4 รายได้ของเกษตรกรที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	10	340.14 ล้านบาท	342 ล้านบาท	345 ล้านบาท	377.03 ล้านบาท	100.00	10.00
1.1.5 รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น	10	76,967.03 บาท/ครัวเรือน/ปี	78,322 บาท/ครัวเรือน/ปี	79,676.97 บาท/ครัวเรือน/ปี	80,271 บาท/ครัวเรือน/ปี	100.00	10.00
องค์ประกอบที่ 2 ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน (ร้อยละ 30)							
2.1 ตัวชี้วัดที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารงาน							
2.1.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อผลผลิตเป้าหมาย	5	158,075.21 บาท/กลุ่มบ้าน	156,510.11 บาท/กลุ่มบ้าน	154,945.01 บาท/กลุ่มบ้าน	151,853.40 บาท/กลุ่มบ้าน	100.00	5
2.1.2 ความสามารถทางการหารายได้เพื่อลดภาระงบประมาณภาครัฐ	5	21.83 ล้านบาท	23.63 ล้านบาท	25.43 ล้านบาท	42.09 ล้านบาท	100.00	5
2.1.3 ตัวชี้วัดความคุ้มค่าในการดำเนินงานการจัดทำห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน (Result chain: RC)	20	Result Chain พร้อมรายละเอียดครบถ้วนตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด	Result Chain พร้อมรายละเอียดครบถ้วนตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด (เป้าหมายขั้นต้น)	Result Chain พร้อมรายละเอียดครบถ้วนที่ได้รับ การปรับปรุงตามความเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องครบทุกกลุ่มแล้วเสร็จ (เป้าหมายขั้นมาตรฐาน) และคณะกรรมการองค์การมหาชนพิจารณาเห็นชอบ	Result Chain พร้อมรายละเอียดครบถ้วนที่ได้รับ การปรับปรุงตามความเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องครบทุกกลุ่มแล้วเสร็จ (เป้าหมายขั้นมาตรฐาน) และคณะกรรมการองค์การมหาชนพิจารณาเห็นชอบ	100.00	20

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การประเมิน			ผลการดำเนินงาน		
		เป้าหมาย ขั้นต่ำ (50)	เป้าหมาย มาตรฐาน (75)	เป้าหมาย ขั้นสูง (100)	ผลการ ดำเนินงาน	คะแนนที่ได้ (เทียบจาก ค่าเป้าหมาย)	คะแนน ถ่วง น้ำหนัก
องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพขององค์การมหาชน (ร้อยละ 20)							
3.1 การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล							
3.1.1 การพัฒนาระบบข้อมูล (Data Catalog) เพื่อนำไปใช้สู่การเปิดเผยข้อมูล ภาครัฐ (Open Data)	10	- มีรายชื่อ ชุดข้อมูลที่มี คุณค่าสามารถ นำไปใช้ตอบ โจทย์การพัฒนา ประเทศหรือ การบริการ ประชาชน - มีคำอธิบาย ชุดข้อมูล (Metadata) ที่สอดคล้อง ตามมาตรฐาน ที่ สพร. กำหนด (14 รายการ) ของทุกชุดข้อมูล - มีคำอธิบาย ทรัพยากรข้อมูล (Resource) ของชุดข้อมูล เปิดทั้งหมด	- มีระบบบัญชี ข้อมูล หน่วยงาน (Agency Data Catalog) พร้อมแจ้ง URL ระบบบัญชี ข้อมูลหน่วยงาน และชุดข้อมูล คำอธิบาย ชุดข้อมูล ถูกนำขึ้นที่ ระบบบัญชี ข้อมูลหน่วยงาน และระบุ ทรัพยากรข้อมูล (Resource) ของชุดข้อมูล เปิดทั้งหมด	- คุณภาพทุก ชุดข้อมูล เป็นไปตาม มาตรฐาน คุณลักษณะ แบบเปิดที่ สพร. กำหนด นำข้อมูลเปิด ไปใช้ประโยชน์ ได้อย่างเป็น รูปธรรม ตอบโจทย์ ตามประเด็น ขอบเขตการ นำข้อมูลไป ใช้ประโยชน์ อย่างน้อย 1 ชุดข้อมูล ชุดข้อมูลเปิด ทั้งหมด ถูกนำ มาลงทะเบียน ในระบบบัญชี ข้อมูลภาครัฐ (GDCatalog)	100 คะแนน	100	10.00
3.2 การประเมินสถานะของหน่วยงาน ภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	10	443.27 คะแนน	452.32 คะแนน	461.37 คะแนน	477.49 คะแนน	100	10.00
องค์ประกอบที่ 4 การควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน (ร้อยละ 10)							
4.1 ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนา ด้านการควบคุมดูแลกิจการของ คณะกรรมการองค์การมหาชน	10	50 คะแนน	75 คะแนน	100 คะแนน	100 คะแนน	100.00	10.00
คะแนนรวม							100.00
สรุปผลการประเมินระดับองค์กร							ดีมาก

สรุปผลการประเมินระดับองค์กร

ระดับดีมาก	หมายถึง	องค์การมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป
ระดับดี	หมายถึง	องค์การมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 75-89.99 คะแนน
ระดับพอใช้	หมายถึง	องค์การมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 60-74.99 คะแนน
ระดับต้องปรับปรุง	หมายถึง	องค์การมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ต่ำกว่า 60 คะแนน

งบแสดงฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	240,503,801.87	171,614,884.07
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	6	2,816,459.24	3,648,857.07
เงินลงทุนระยะสั้น	7	170,005,017.47	240,005,000.00
สินค้าคงเหลือ	8	1,121,172.43	2,191,098.80
วัสดุคงเหลือ	9	3,661,733.63	3,618,209.53
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	10	1,171,220.68	1,162,481.50
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		419,279,405.32	422,240,530.97
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	11	425,335,889.76	459,024,846.80
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ	12	170,892,196.29	191,951,249.32
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	13	12,677,413.18	15,139,377.33
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		608,905,499.23	666,115,473.45
รวมสินทรัพย์		1,028,184,904.55	1,088,356,004.42

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวเกษราภร ศรีจันทร์)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

(นายวิรัตน์ ปราบทุกข์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า	14	10,450,377.93	9,829,790.26
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	15	6,691,233.31	5,410,175.59
เงินรับฝากระยะสั้น	16	10,094,064.41	7,698,039.58
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	17	2,501,283.10	1,048,873.79
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>29,736,958.75</u>	<u>23,986,879.22</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว		308,935.68	850,076.61
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>308,935.68</u>	<u>850,076.61</u>
รวมหนี้สิน		<u>30,045,894.43</u>	<u>24,836,955.83</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน	19	1,021,951,779.90	1,021,951,779.90
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	19	(23,812,769.78)	41,567,268.69
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>998,139,010.12</u>	<u>1,063,519,048.59</u>
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>1,028,184,904.55</u>	<u>1,088,356,004.42</u>
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้			

(นางสาวเกษรากร ศรีจันทร์)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

(นายวิรัตน์ ปราบทุกข์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

		(หน่วย : บาท)	
	หมายเหตุ	2566	2565
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	20	454,652,400.00	429,290,400.00
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	21	36,373,546.31	17,416,278.87
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	22	41,330,298.64	37,476,204.52
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	23	4,846,001.75	4,599,407.98
รายได้อื่น	24	4,090,358.46	1,889,628.84
รวมรายได้		541,292,605.16	490,671,920.21
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	25	118,238,711.04	111,178,633.40
ค่าตอบแทน	26	191,300.00	193,100.00
ค่าใช้สอย	27	235,116,461.65	233,485,843.81
ค่าวัสดุ	28	94,342,900.77	99,163,173.92
ค่าสาธารณูปโภค	29	12,762,729.13	10,389,088.67
ต้นทุนขายสินค้าและบริการ		3,031,483.33	1,862,226.87
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	30	84,649,979.03	92,417,073.14
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	31	46,475,455.53	41,490,204.46
ค่าใช้จ่ายอื่น	32	12,308,224.42	3,038,785.56
รวมค่าใช้จ่าย		607,117,244.90	593,218,129.83
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		(65,824,639.74)	(102,546,209.62)
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้			

(นางสาวเกษราภร ศรีจันทร์)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

(นายวิรัตน์ ปราบทุกข์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

	(หน่วย : บาท)		
	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ)กว่า ค่าใช้จ่ายสะสม	รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 - ตามที่รายงานไว้เดิม	1,021,951,779.90	143,935,264.31	1,165,887,044.21
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	0.00	178,214.00	178,214.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 - หลังการปรับปรุง	1,021,951,779.90	144,113,478.31	1,166,065,258.21
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2565			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	0.00	(102,546,209.62)	(102,546,209.62)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565	1,021,951,779.90	41,567,268.69	1,063,519,048.59
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 - ตามที่รายงานไว้เดิม	1,021,951,779.90	41,567,268.69	1,063,519,048.59
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	0.00	444,601.27	444,601.27
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 - หลังการปรับปรุง	1,021,951,779.90	42,011,869.96	1,063,963,649.86
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2566			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	0.00	(65,824,639.74)	(65,824,639.74)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	1,021,951,779.90	(23,812,769.78)	998,139,010.12
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้			

(นางสาวเกษราภร ศรีจันทร์)
 ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

(นายวิรัตน์ ปราบทุกซ์)
 ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 การจัดตั้งองค์การของสถาบันฯ

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จัดตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2547 โดยเริ่มจากพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกองพัฒนาเกษตรที่สูงในวันที่ 15 มิถุนายน 2535 ต่อมาได้รับยกฐานะเป็นสำนักงานพัฒนาเกษตรที่สูงเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 และได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 122 ตอนที่ 95 ก ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2548 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2548 ให้จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงขึ้นในรูปแบบขององค์การมหาชน เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว และมีการประสานความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันได้ดียิ่งขึ้น

ต่อมาคณะรัฐมนตรีฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 อนุมัติให้โอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สินของสำนักงานพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรที่สูงซึ่งเป็นโครงการหลวงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ถึงวันที่ 9 ธันวาคม 2548 โอนไปเป็นของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) โดยโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ของสำนักงานพัฒนาเกษตรที่สูง ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร 0701/400 ลงวันที่ 27 เมษายน 2549 วงเงิน 43,948,655.00 บาท ไปตั้งจ่ายในงบเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มีที่ตั้งอาคารสำนักงาน เลขที่ 65 หมู่ 1 ถนนสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และได้รับอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตรให้ปรับปรุงพื้นที่ ชั้นที่ 1 ปีกซ้าย ตึกสำนักวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิตเกษตร กรมวิชาการเกษตร ใช้เป็นอาคารสำนักงานกรุงเทพฯ

สถาบันฯ ได้มีการกิจ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2551 อนุมัติหลักการให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นผู้บริหารจัดการในการใช้ประโยชน์สวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 โดยการบริหารจัดการโครงการสวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552 อนุมัติเรื่องการโอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ และงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปเป็นของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ต่อมากรมวิชาการเกษตรได้ส่งมอบพื้นที่และภารกิจบริหารจัดการสวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549 ให้เป็นของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ในวันที่ 10 ธันวาคม 2552 ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ 0901.13/7325 ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2552 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อจากเดิม “สวนเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2549” ให้ใช้ชื่อใหม่ว่า “อุทยานหลวงราชพฤกษ์” เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2553 และต่อมาสำนักพระราชเลขาธิการแจ้งชื่อภาษาอังกฤษว่า “Royal Park Rajapruek”

1.2 วัตถุประสงค์ของสถาบันฯ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนางานโครงการหลวง
2. สนับสนุนการวิจัย รวบรวมและเก็บรักษาพันธุ์กรรมใหม่ เสริมสร้างและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนรักษาคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง
3. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับมูลนิธิโครงการหลวง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และการถ่ายทอดข้อมูลและเทคโนโลยีบนพื้นที่สูงที่เหมาะสมสู่ชุมชน

4. จัดให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างครบวงจร เช่น ด้านการผลิต การตลาด มาตรฐานผลิตภัณฑ์ การขนส่งสินค้า ตลอดจนเป็นศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการดำเนินการดังกล่าว
5. ร่วมมือและแลกเปลี่ยนการพัฒนาทางวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงในระดับนานาชาติ
6. ให้บริการด้านการให้คำปรึกษาและการให้บริการในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สูงที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า วิจัย และพัฒนา
7. สนับสนุนและดำเนินการให้มีการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของสินค้าโครงการหลวงและสินค้าในโครงการของสถาบันฯ จากหน่วยงานในและต่างประเทศ รวมทั้งดำเนินการให้มีการจดทะเบียนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ
8. จัดนิทรรศการด้านการเกษตร ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และด้านอื่น ๆ ดำเนินการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนทางด้านเกษตรและวัฒนธรรม รวมทั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร และการอนุรักษ์พันธุ์พืช

1.3 สถานที่ตั้งของสถาบันฯ

เลขที่ 65 หมู่ 1 ถนนสุเทพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายงานที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานทางการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนอรายงานการเงินตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0410.2/ว15 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563 และตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.2/ว479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยไว้เป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

หมายเหตุ 3 มาตรฐานการบัญชีและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่

ไม่มีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

นโยบายการบัญชีที่สำคัญขององค์กร สรุปได้ดังต่อไปนี้ :-

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

รายการเทียบเท่าเงินสด ได้แก่ เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่อง ซึ่งมีระยะเวลาครบกำหนดที่จะเปลี่ยนให้เป็นเงินสดได้ภายใน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มา เช่น เงินฝากประจำ บัตรเงินฝาก และตัวเงินที่มีวันถึงกำหนดภายใน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มา แสดงไว้เป็นรายการเทียบเท่าเงินสด

4.2 ลูกหนี้

ลูกหนี้ แสดงด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจะตั้งขึ้นสำหรับลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ โดยพิจารณาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บเงินไม่ได้ ข้อมูลประวัติการชำระหนี้ และหลักฐานการติดตามลูกหนี้แต่ละราย ร่วมกับการวิเคราะห์อายุลูกหนี้

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ประเมินขึ้นจากการพิจารณาประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บเงินไม่ได้ และสถานะทางการเงินของลูกหนี้ในปัจจุบัน โดยคำนวณตามอัตราร้อยละของยอดลูกหนี้ค้าง ณ วันสิ้นงวด แยกตามกลุ่มของอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระ/ของยอดลูกหนี้ค้างค้างทั้งหมด

ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ภายในหน่วยงาน กรณีให้เจ้าหน้าที่ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินยืมประมาณ

4.3 เงินลงทุน

เงินลงทุน หมายถึง เงินฝากธนาคารประเภทประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 3 เดือน และสินทรัพย์อื่นที่ถือไว้เพื่อรับผลตอบแทน โดยจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาว ดังนี้

เงินลงทุนระยะสั้น หมายถึง เงินลงทุนที่ตั้งใจจะถือไว้ไม่เกิน 1 ปี หรือมีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาการรายงาน

เงินลงทุนระยะยาว หมายถึง เงินลงทุนที่ตั้งใจจะถือไว้เกิน 1 ปี หรือมีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 1 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรายงาน

4.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

- อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตสินค้า
- อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อนำไปใช้หรือแจกจ่ายในการให้บริการ
- ถือไว้เพื่อขายหรือแจกจ่ายตามลักษณะการดำเนินงานตามปกติของสถาบัน
- อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขายหรือการแจกจ่าย

สินค้าคงเหลือวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตามวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ยกเว้นสินค้าคงเหลือที่ได้มาจากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน วัดราคาทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินค้า ณ วันที่ได้รับสินค้านั้น และสินค้าคงเหลือสำหรับรายการที่ถือไว้เพื่อการแจกจ่ายที่ไม่มีค่าตอบแทน หรือมีค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย วัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือราคาทุนเปลี่ยนแปลงปัจจุบันแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า

ค่าเพื่อการปรับมูลค่าสินค้าจะตั้งขึ้นสำหรับสินค้าที่ล้าสมัยเสื่อมสภาพหรือเสียหาย

4.5 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่สถาบันฯ มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีความคงทนถาวร สถาบันฯ วัดมูลค่าวัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

4.6 อาคาร และอุปกรณ์

- สถาบันฯ แสดงรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม
- สถาบันฯ รับรู้รายการอุปกรณ์เฉพาะรายการที่มีมูลค่าขั้นต่ำต่อหน่วยหรือต่อชุดตั้งแต่ 10,000.00 บาทขึ้นไป ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.3/ว43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่องคู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ยกเว้นรายการที่ได้มาก่อนปี 2563 รับรู้เป็นอุปกรณ์เมื่อมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000.00 บาทขึ้นไป
- ราคาทุนรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพและสถานที่ที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ ราคาทุนของสินทรัพย์ที่ก่อสร้างขึ้นเองประกอบด้วย ต้นทุนค่าวัสดุ ค่าแรงทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์
- ส่วนประกอบของรายการอาคาร และอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีรูปแบบและอายุการให้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน และมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญจะบันทึกส่วนประกอบนี้แยกต่างหากจากกัน
- ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง ต้นทุนในการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการอาคารและอุปกรณ์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่สถาบันฯ จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าตามบัญชี ส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมแซมบำรุงอาคาร และอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น
- ค่าเสื่อมราคาคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.3/ว43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่องคู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์**อายุการให้ประโยชน์ (ปี)**

อาคารสำนักงานและอาคารเพื่อประโยชน์อื่นที่มีโครงสร้างเป็นคอนกรีต	40
อาคารและบ้านพักอาศัยและอาคารเพื่อประโยชน์อื่นที่มีโครงสร้างเป็นไม้	30
สิ่งปลูกสร้างถาวร	25
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราว	15
ส่วนปรับปรุงสิ่งปลูกสร้าง ตามอายุสัญญาเช่าหรือไม่เกิน	10
ครุภัณฑ์สำนักงาน	3-12
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	2-5
ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	5-15
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	3-5
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	5-30
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5-10
ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	3-10
ครุภัณฑ์การเกษตร	2-10
ครุภัณฑ์สนาม	2-5
ครุภัณฑ์ดนตรี	2-5
ครุภัณฑ์กีฬา	2-5
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5-10

- ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับระหว่างก่อสร้าง

4.7 สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน

สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง สินทรัพย์ที่แสดงลักษณะทั้งหมดหรือบางส่วน ดังต่อไปนี้

- เป็นส่วนหนึ่งของระบบหรือเครือข่าย
- มีลักษณะเฉพาะและไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางอื่นได้
- เคลื่อนที่ไม่ได้ และ
- มีข้อจำกัดในการจำหน่าย

หน่วยงานแสดงรายการสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคา บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณการกำหนดการใช้งานและอัตราค่าเสื่อมสินทรัพย์ถาวรเป็นไปตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.3/ว43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่องคู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์**อายุการให้ประโยชน์ (ปี)**

ถนนพื้นคอนกรีต	20
ถนนพื้นลาดยาง	10
สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก	20

- ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานระหว่างก่อสร้าง

4.8 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดยสถาบันฯ มีสิทธิ์ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้น เกินกว่าหนึ่งปี สถาบันฯ แสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน รับรู้มูลค่าเมื่อเกิน 10,000.00 บาทขึ้นไป มูลค่าที่ไม่เกิน 10,000.00 บาท จะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนและจัดทำทะเบียนคุมแยกไว้ต่างหาก
- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินคำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการให้ประโยชน์ (ปี)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	5
สิทธิบัตร	5
ไม่มีการตัดจำหน่ายสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนระหว่างพัฒนา	

4.9 รายได้รอรับรู้ระยะยาว

รายได้รอรับรู้ระยะยาว เป็นสินทรัพย์ที่หน่วยงานได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสินทรัพย์รับบริจาคมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งการได้รับเงินสดที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดในการใช้จ่าย ซึ่งหน่วยงานยังไม่อาจรับรู้รายได้

รายได้รอการรับรู้จะถูกทยอยตัดบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค

4.10 ประเมินการหนี้สิน

ประมาณการหนี้สิน หมายถึง หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลา หรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ แต่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันตามกฎหมายหรือข้อตกลงที่จัดทำไว้ อันเป็นผลสืบเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะต้องจ่ายชำระผูกพันนั้นในอนาคต และสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ หน่วยงานจะรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของรายจ่ายชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน ณ วันที่จัดทำรายงาน

4.11 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

- รายได้จากเงินงบประมาณ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับเงินจัดสรรและอนุมัติฎีกาเบิกเงินงบประมาณกับคลัง
- รายได้จากการขายสินค้าและบริการ รับรู้เป็นรายได้เมื่อมีการขายสินค้าและให้บริการกับลูกค้าและลูกค้ายอมรับสินค้านั้นแล้ว
- รายได้จากเงินอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น รับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างตามเนื้อหาของข้อตกลงที่เกี่ยวข้องในสัญญา ให้ทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนค่าใช้จ่าย
- รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค
 - กรณีที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน รับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้เมื่อได้รับสินทรัพย์รับโอนและทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยให้ทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนค่าใช้จ่าย
 - กรณีที่ไม่มีความเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน ไม่ว่าจะมีความจำกัดของสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่ รับรู้รายได้เมื่อได้รับสินทรัพย์รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์
- รายได้ดอกเบี้ยรับ รับรู้รายได้ตามสัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์
- รายได้อื่น รับรู้ตามเกณฑ์เงินสด
- ค่าใช้จ่าย รับรู้เมื่อเกิดรายการ และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะได้สูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายจ่ายนั้นภายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นตามเกณฑ์คงค้าง

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินสดในมือ	50,788.00	18,350.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	240,448,003.79	171,591,521.52
เงินฝากประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 3 เดือน	5,010.08	5,012.55
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	240,503,801.87	171,614,884.07

- เงินฝากออมทรัพย์ มีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย ร้อยละ 0.25 ต่อปี
- เงินฝากประจำ 3 เดือน มีอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0.595 ต่อปี

- เงินฝากธนาคารที่คงเหลืออยู่ในบัญชีของสถาบันฯ ส่วนใหญ่เป็นเงินเพื่อใช้จ่ายในโครงการที่สถาบันฯ มีการระดมทุนจากการเข้าทำสัญญาและมีหนี้สินคงค้างตามสัญญาหรือตามงบประมาณผูกพันที่ต้องดำเนินการที่มีสาระสำคัญ ณ วันสิ้นสุดบัญชี

หมายเหตุ 6 ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	84,600.00	80,200.00
ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม	77,850.00	315,500.00
ลูกหนี้เงินยืมเงิน สกสว.	9,350.00	0.00
ลูกหนี้อื่น	299,084.68	794,467.09
ลูกหนี้กรมสรรพากร	290,437.30	434,222.89
รายได้ค้างรับอื่น ๆ	2,055,137.26	2,024,467.09
รวมลูกหนี้อื่นระยะสั้น	2,816,459.24	3,648,857.07

ลูกหนี้อื่น จำนวน 299,084.68 บาท ในจำนวนนี้เป็นลูกหนี้ที่เกิดจากการกระทำละเมิด จำนวน 189,289.00 บาท ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้พิจารณาให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 7 ราย ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ แต่มีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด จำนวน 1 ราย ไม่ยินยอมชดใช้ จำนวน 189,289.00 บาท สถาบันฯ ได้ดำเนินการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี

ลูกหนี้เงินยืมเงินในงบประมาณ ลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม และลูกหนี้เงินยืมจากเงินอุดหนุน ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)				
ลูกหนี้เงินยืม	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	ถึงเกินกำหนดชำระ ไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดชำระ เกินกว่า 15 วัน	รวม
งบประมาณ				
สถาบัน	84,600.00	0.00	0.00	84,600.00
เงินสะสม				
สถาบัน	27,850.00	0.00	0.00	27,850.00
อุทยาน	50,000.00	0.00	0.00	50,000.00
เงินอุดหนุน				
สกว.	9,350.00	0.00	0.00	9,350.00
รวม ปี 2566	171,800.00	0.00	0.00	171,800.00

ลูกหนี้เงินยืมเงินในงบประมาณและลูกหนี้เงินยืมเงินสะสม ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)				
ลูกหนี้เงินยืม	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	ถึงเกินกำหนดชำระ ไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดชำระเกิน กว่า 15 วัน	รวม
งบประมาณ				
สถาบัน	16,200.00	0.00	0.00	16,200.00
อุทยาน	64,000.00	0.00	0.00	64,000.00
เงินสะสม				
สถาบัน	255,500.00	0.00	0.00	255,500.00
อุทยาน	60,000.00	0.00	0.00	60,000.00
รวม ปี 2565	395,700.00	0.00	0.00	395,700.00

หมายเหตุ 7 เงินลงทุนระยะสั้น

(หน่วย : บาท)		
	2566	2565
เงินฝากประจำ 6 เดือน	50,005,017.47	100,005,000.00
เงินฝากประจำ 12 เดือน	120,000,000.00	140,000,000.00
รวมเงินลงทุนระยะสั้น	170,005,017.47	240,005,000.00

เงินลงทุนระยะสั้น ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 เป็นเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและธนาคารอาคารสงเคราะห์ โดยมีอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0.859-1.30 ต่อปี

หมายเหตุ 8 สิ้นค้าคงเหลือ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
สิ้นค้าคงเหลือ	1,121,172.43	2,191,098.80
รวมสิ้นค้าคงเหลือ	1,121,172.43	2,191,098.80

หมายเหตุ 9 วัสดุคงเหลือ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
วัสดุการเกษตร	2,358,780.07	2,275,369.74
วัสดุงานบ้านงานครัว	165,470.13	948,210.51
วัสดุยานพาหนะและเชื้อเพลิง	321,193.00	247,217.00
วัสดุสำนักงาน	816,290.43	147,412.28
รวมวัสดุคงเหลือ	3,661,733.63	3,618,209.53

หมายเหตุ 10 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า - ค่าซื้อสินค้าและบริการ	858,453.38	616,362.33
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า - ค่าธรรมเนียมที่ราชพัสดุ	19,476.27	96,746.27
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า - ค่าเช่าที่ราชพัสดุ	90,630.00	118,930.54
ภาษีซื้อรอใบกำกับภาษี	202,661.03	330,442.36
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,171,220.68	1,162,481.50

หมายเหตุ 11 อาคาร และอุปกรณ์ - สุกรี

	(หน่วย : บาท)			
	อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	อุปกรณ์	งานระหว่างก่อสร้าง	รวม
ราคาทุน				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	1,096,059,207.79	291,291,381.29	1,570,656.26	1,388,921,245.34
ซื้อเพิ่มในระหว่างปี	7,380,104.21	14,260,516.47	15,376,519.86	37,017,140.54
รับโอน	10,664,081.03	1,220,407.50	0.00	11,884,488.53
โอนออก	0.00	0.00	(11,884,488.53)	(11,884,488.53)
โอนไปเป็นค่าใช้จ่าย	0.00	0.00	(1,143,381.66)	(1,143,381.66)
จำหน่ายและบริจาค	(33,248,308.80)	(5,846,191.04)	0.00	(39,094,499.84)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	1,080,855,084.23	300,926,114.22	3,919,305.93	1,385,700,504.38
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	(686,726,038.52)	(243,170,360.02)	0.00	(929,896,398.54)
ค่าเสื่อมราคา (หมายเหตุ 30)	(45,392,559.58)	(14,359,644.39)	0.00	(59,752,203.97)
จำหน่ายและบริจาค	23,811,842.28	5,472,145.61	0.00	29,283,987.89
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	(708,306,755.82)	(252,057,858.80)	0.00	(960,364,614.62)
ราคาตามบัญชี				
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	409,333,169.27	48,121,021.27	1,570,656.26	459,024,846.80
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	372,548,328.41	48,868,255.42	3,919,305.93	425,335,889.76
				(หน่วย : บาท)
			2566	2565
ค่าเสื่อมราคา			59,752,203.97	66,752,327.31

หมายเหตุ 12 สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุกรี

(หน่วย : บาท)

	ถนน	สะพาน	อ่างเก็บน้ำ	อื่น ๆ	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	169,038,534.81	1,582,634.56	14,490,372.22	277,374,032.84	462,485,574.43
ซื้อเพิ่มในระหว่างปี	1,537,543.17	0.00	0.00	905,588.07	2,443,131.24
จำหน่ายและบริจาคม	0.00	0.00	0.00	(9,330,821.64)	(9,330,821.64)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	170,576,077.98	1,582,634.56	14,490,372.22	268,948,799.27	455,597,884.03
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	(102,942,033.23)	(655,183.36)	(4,617,601.16)	(162,319,507.36)	(270,534,325.11)
ค่าเสื่อมราคา (หมายเหตุ 30)	(7,135,917.48)	(79,131.76)	(766,346.90)	(12,059,918.77)	(20,041,314.91)
จำหน่ายและบริจาคม	0.00	0.00	0.00	5,869,952.28	5,869,952.28
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	(110,077,950.71)	(734,315.12)	(5,383,948.06)	(168,509,473.85)	(284,705,687.74)
ราคาตามบัญชี					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	66,096,501.58	927,451.20	9,872,771.06	115,054,525.48	191,951,249.32
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	60,498,127.27	848,319.44	9,106,424.16	100,439,325.42	170,892,196.29

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าเสื่อมราคา	20,041,314.91	19,997,685.10

หมายเหตุ 13 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุกธี

	(หน่วย : บาท)				
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	สัญญาอนุญาตภาพถ่ายดาวเทียมรายละเอียดสูง	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนระหว่างพัฒนา	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	27,476,073.40	1,992,797.96	5,566,947.66	0.00	35,035,819.02
ซื้อเพิ่มในระหว่างปี	2,240,000.00	0.00	0.00	2,104,500.00	4,344,500.00
โอนออก	(937,855.00)	0.00	0.00	(1,950,000.00)	(2,887,855.00)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	28,778,218.40	1,992,797.96	5,566,947.66	154,500.00	36,492,464.02
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	(13,642,376.76)	(1,992,796.96)	(4,261,267.97)	0.00	(19,896,441.69)
ค่าตัดจำหน่าย	(4,400,221.10)	0.00	(456,239.05)	0.00	(4,856,460.15)
จำหน่าย	937,851.00	0.00	0.00	0.00	937,851.00
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	(17,104,746.86)	1,992,796.96	(4,717,507.02)	0.00	(23,815,050.84)
ราคาตามบัญชี					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565	13,833,696.64	1.00	1,305,679.69	0.00	15,139,377.33
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566	11,673,471.54	1.00	849,440.64	154,500.00	12,677,413.18
(หน่วย : บาท)					
			2566	2565	
ค่าเสื่อมราคา			4,856,460.15		5,667,060.73

หมายเหตุ 14 เจ้าหนี้การค้า

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
เจ้าหนี้การค้า - หน่วยงานของรัฐ	275,490.00	1,303,460.00
เจ้าหนี้การค้า - หน่วยงานภายนอก	10,174,887.93	8,526,330.26
รวมเจ้าหนี้การค้า	10,450,377.93	9,829,790.26

หมายเหตุ 15 เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ภาษีขายรอเรียกเก็บ	98,823.68	98,864.98
เจ้าหนี้อื่น	1,425.58	598,538.34
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น - บุคคลภายนอก	6,590,984.05	4,712,772.27
รวมเจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	6,691,233.31	5,410,175.59

หมายเหตุ 16 เงินรับฝากระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินรับฝากอื่น	5,096,491.17	1,557,566.34
เงินประกันสัญญา	4,892,823.24	4,624,473.24
เงินประกันผลงาน	49,750.00	42,500.00
เงินประกันอื่น	55,000.00	1,473,500.00
รวมเงินรับฝากระยะสั้น	10,094,064.41	7,698,039.58

หมายเหตุ 17 หนี้สินหมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - บุคคลธรรมดา ภงด. 3	105,972.20	88,540.66
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - บุคคลธรรมดา ภงด. 1	186,948.00	160,671.00
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - นิติบุคคลจากหน่วยงานเอกชน	161,971.45	114,063.83
รายได้รับล่วงหน้า	2,046,391.45	685,598.30
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	2,501,283.10	1,048,873.79

หมายเหตุ 18 ภาระผูกพัน

- ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

หน่วยงานในฐานะผู้เช่ามีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 และ 2565 ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	11,462,119.68	17,347,837.32

- ภาระผูกพันตามสัญญาจ้างเหมาบริการ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ภาระผูกพันตามสัญญาจ้างเหมาบริการ	22,037,521.77	4,302,290.40

- ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
สัญญาที่ยังไม่ได้รับรู้		
อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง	32,782,863.75	16,213,250.00
อุปกรณ์ และอื่น ๆ	352,800.00	3,477,962.00
รวม	33,135,663.75	19,691,212.00

ภาระผูกพันข้างต้นเกิดจากมูลค่าตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ปรับปรุง และจัดหาสินทรัพย์

- ภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 และ 2565 หน่วยงานมีภาระผูกพันที่เกิดจากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ จำแนกตามระยะเวลาของสัญญาได้ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ไม่เกิน 1 ปี	14,502,389.10	36,855,649.62

หมายเหตุ 19 รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ทุน (ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2553)		
สถาบัน	24,895,952.31	24,895,952.31
อุทยานหลวงราชพฤกษ์	997,055,827.59	997,055,827.59
ทุนสุทธิ	1,021,951,779.90	1,021,951,779.90
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		
ยอดยกมา	41,567,268.69	143,935,264.31
รายการปรับปรุงระหว่างงวด	444,601.27	178,214.00
	42,011,869.96	144,113,478.31
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายปัจจุบัน	(65,824,639.74)	(102,546,209.62)
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมสุทธิ	(23,812,769.78)	41,567,268.69
รวม สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	998,139,010.12	1,063,519,048.59

หมายเหตุ 20 รายได้จากงบประมาณ

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
รายได้จากงบประมาณ (เงินอุดหนุน)	454,652,400.00	429,290,400.00
รวมรายได้จากงบประมาณ	454,652,400.00	429,290,400.00

หมายเหตุ 21 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้จากการให้บริการ - ยานพาหนะ	456,093.43	331,345.77
รายได้จากการให้เช่าห้องพัก	4,009,515.96	2,171,195.91
รายได้จากการให้เช่าพื้นที่	2,797,476.65	1,777,570.09
รายได้ค่าเช่าจากร้านกาแล	1,584,000.00	1,488,000.00
รายได้จากการจำหน่ายหนังสือ	525.00	2,887.50
รายได้จากการจำหน่ายบัตรบำรุงอุทยานหลวงราชพฤกษ์	19,387,116.69	7,206,986.08
บัญชีรายได้จากการขายสินค้า	3,522,561.17	2,038,201.79
บัญชีรายได้จากการขายของที่ระลึก	953,859.31	675,359.73
รายได้จากการให้บริการและดำเนินงาน	3,662,398.10	1,724,732.00
รวมรายได้จากการขายสินค้าและบริการ	36,373,546.31	17,416,278.87

หมายเหตุ 22 รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้จากการอุดหนุน - หน่วยงานภาครัฐ	41,330,298.64	37,476,204.52
รวมรายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	41,330,298.64	37,476,204.52

หมายเหตุ 23 รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
อุทยานหลวงราชพฤกษ์	4,846,001.75	4,599,407.98
รวมรายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	4,846,001.75	4,599,407.98

หมายเหตุ 24 รายได้อื่น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้จากค่าปรับอื่น	959,184.50	113,055.37
รายได้จากการขายครุภัณฑ์	404,100.00	50,140.00
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากจากสถาบันการเงิน	2,706,522.86	1,677,289.05
รายได้อื่น	20,551.10	49,144.42
รวมรายได้อื่น	4,090,358.46	1,889,628.84

หมายเหตุ 25 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
เงินเดือนและค่าจ้าง	104,590,392.95	99,314,031.12
ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่	1,211,353.29	495,319.08
ค่าครองชีพ	1,428,760.36	1,437,032.26
ค่าล่วงเวลา	1,393,960.00	1,081,740.00
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเจ้าหน้าที่	6,383,292.11	6,084,682.22
เงินเพิ่ม	945,000.00	470,000.00
ค่ารักษาพยาบาล	1,851,682.33	1,855,312.72
ค่าช่วยการศึกษาบุตร	434,270.00	400,516.00
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	0.00	40,000.00
รวมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	118,238,711.04	111,178,633.40

หมายเหตุ 26 ค่าตอบแทน

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน	185,100.00	193,100.00
ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	2,400.00	0.00
ค่าตอบแทนอื่น	3,800.00	0.00
รวมค่าตอบแทน	191,300.00	193,100.00

หมายเหตุ 27 ค่าใช้สอย

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	31,174,311.18	22,474,431.68
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	26,085,856.64	21,278,066.51
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	3,914,874.46	2,995,185.30
ค่าจ้างเหมาบริการ - หน่วยงานภายนอก	147,124,826.66	153,925,182.60
ค่าจ้างเหมาบริการ - หน่วยงานภาครัฐ	622,400.00	1,585,510.00
ค่าจ้างเหมายานพาหนะเดินทางไปปฏิบัติงาน	2,672,890.00	2,381,600.00
ค่าวิจัยและพัฒนา - บุคคลภายนอก	0.00	50,000.00
ค่าธรรมเนียม	566,381.93	702,938.93
ค่ารับรอง	1,037,115.72	1,035,989.00
ค่าเช่าสิ่งทาสหรัณทรัพย์ - หน่วยงานภาครัฐ	390,820.54	469,770.60
ค่าเช่าเบ็ดเตล็ด - บุคคลภายนอก	6,705,746.20	6,666,548.88
ค่าจ้างที่ปรึกษา	375,000.00	2,693,800.00
ค่าเบี้ยประกันภัย	1,009,544.61	1,041,415.44
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	9,200,942.66	8,944,558.49
ค่าประชาสัมพันธ์	2,768,983.38	5,738,205.00
ค่าจัดพิมพ์	155,060.26	621,289.61
ค่าใช้สอยอื่น ๆ	1,311,707.41	881,351.77
รวมค่าใช้สอย	235,116,461.65	233,485,843.81

หมายเหตุ 28 ค่าวัสดุ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าวัสดุ	84,731,225.65	88,765,843.03
ค่าครุภัณฑ์มูลค่าน้อยกว่าเกณฑ์	1,543,720.24	2,597,863.25
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	8,067,954.88	7,799,467.64
รวมค่าวัสดุ	94,342,900.77	99,163,173.92

ค่าวัสดุ ส่วนใหญ่เป็นการจัดซื้อวัสดุการเกษตร วัสดุก่อสร้าง วัสดุสำนักงาน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน กิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง และเป็นการจัดซื้อปุ๋ยและพรรณไม้ต่าง ๆ เพื่อบำรุงรักษา ตกแต่งภูมิทัศน์ และเปลี่ยนแปลงพรรณไม้ตามฤดูกาลภายในสวนอุทยานหลวงราชพฤกษ์

หมายเหตุ 29 ค่าสาธารณูปโภค

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ค่าไฟฟ้า	11,266,021.09	8,589,869.84
ค่าน้ำประปา	776,596.12	1,058,325.65
ค่าโทรศัพท์	80,643.68	86,376.11
ค่าบริการสื่อสารโทรคมนาคม	371,335.53	384,779.47
ค่าบริการไปรษณีย์โทรเลข	268,132.71	269,737.60
รวมค่าสาธารณูปโภค	12,762,729.13	10,389,088.67

หมายเหตุ 30 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	45,392,559.58	51,731,814.53
ครุภัณฑ์	14,359,644.39	15,020,512.78
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	20,041,314.91	19,997,685.10
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	4,856,460.15	5,667,060.73
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	84,649,979.03	92,417,073.14

หมายเหตุ 31 ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

	(หน่วย : บาท)	
	2566	2565
ค่าใช้จ่ายอุดหนุน - หน่วยงานภาครัฐ	39,875,455.53	36,990,204.46
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการลงทุน - องค์กรไม่หวังผลกำไร	6,500,000.00	4,500,000.00
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน - องค์กรไม่หวังผลกำไร	100,000.00	0.00
รวมค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	46,475,455.53	41,490,204.46

1. ค่าใช้จ่ายอุดหนุน - หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 39,875,455.53 บาท เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานของเงินสนับสนุน ไม่รวมเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งครุภัณฑ์ และวัสดุคลัง จะทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นประกอบด้วย

- เงินสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)	(หน่วย : บาท)
งบประมาณ 2565	1,540,728.50
งบประมาณ 2566	37,149,013.93
รวม	38,689,742.43
- เงินสนับสนุนจากสำนักพัฒนาการวิจัยจากเกษตร (องค์การมหาชน)	1,185,713.10
รวมทั้งสิ้น	39,875,455.53

2. ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการลงทุน – องค์กรไม่หวังผลกำไร เป็นเงินสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้งานหัตถกรรมบนพื้นที่สูง มูลนิธิโครงการหลวง ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์

3. ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อดำเนินงาน – หน่วยงานภาครัฐ เป็นค่าใช้จ่ายร่วมออกบูธนิทรรศการ และสนับสนุนงบประมาณการจัดงานเกษตรภาคเหนือครั้งที่ 10 ของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ่ายเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2565

หมายเหตุ 32 ค่าใช้จ่ายอื่น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายครุภัณฑ์	12,301,393.77	2,980,141.53
ค่าใช้จ่ายอื่น	6,830.65	58,644.03
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	12,308,224.42	3,038, 785.56

รายการขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ จำนวน 12,301,393.77 บาท เกิดจากการตัดจำหน่ายครุภัณฑ์ อาคารสิ่งปลูกสร้าง และสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายครุภัณฑ์ของสถาบัน จำนวน 66 รายการ เป็นจำนวนเงิน 59,299.66 บาท ตามหนังสือที่ สวพส.(สอพ.)/221 ลงวันที่ 18 มกราคม 2566

2. ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายครุภัณฑ์ อาคาร สิ่งปลูกสร้าง และสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานของอุทยาน จำนวน 12,242,094.11 บาท ดังนี้

2.1 สวพส.(อโร)/1276 ลงวันที่ 3 เมษายน 2566 ตัดจำหน่ายโดยวิธีการแปลงสภาพหรือทำลาย 10 รายการ ประกอบด้วย สิ่งปลูกสร้าง จำนวน 2 รายการ อาคารเพื่อผลประโยชน์อื่น จำนวน 1 รายการ ครุภัณฑ์สนาม จำนวน 3 รายการ ส่วนปรับปรุงอาคาร จำนวน 2 รายการ และสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 1 รายการ

2.2 สวพส.(อโร)/1376 ลงวันที่ 11 เมษายน 2566 ตัดจำหน่ายโดยวิธีการแปลงสภาพหรือทำลาย 9 รายการ ประกอบด้วย อาคารเพื่อผลประโยชน์อื่น จำนวน 1 รายการ สิ่งปลูกสร้าง จำนวน 5 รายการ และครุภัณฑ์สนาม จำนวน 3 รายการ

2.3 สวพส.(อโร)/2236 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2566 ตัดจำหน่ายโดยวิธีขายทอดตลาดและจำหน่ายเป็นศูนย์ จำนวน 156 รายการ

2.4 สวพส.(อโร)/3428 ลงวันที่ 18 กันยายน 2566 ตัดจำหน่ายโดยวิธีการแปลงสภาพหรือทำลาย อาคารปรางค์เดอสยาม

หมายเหตุ 33 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย

สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 :-

รายการ	เงินอุดหนุน	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บุคลากร	111,786,300.00	0.00	0.00	111,573,599.37	212,700.63
แผนงาน : ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	365,489,170.00	5,685,897.85	22,130,886.76	332,883,110.87	4,789,274.52
แผนงาน : ค่าใช้จ่ายโครงการ	71,795,330.00	9,065,975.00	16,794,664.78	36,982,517.54	8,952,172.68
รวมงบประมาณ	549,070,800.00	14,751,872.85	38,925,551.54	481,439,227.78	13,954,147.83

สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 :-

รายการ	เงินอุดหนุน	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บุคลากร	106,823,500.00	335,017.97	0.00	105,848,872.39	639,609.64
แผนงาน : ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	352,216,550.00	1,034,295.00	14,173,473.19	325,648,886.23	11,359,895.58
แผนงาน : ค่าใช้จ่ายโครงการ	72,042,150.00	11,900,000.00	28,042,436.10	19,394,285.92	12,705,427.98
รวมงบประมาณ	531,082,200.00	13,269,312.97	42,215,909.29	450,892,044.54	24,704,933.20

หมายเหตุ 34 การอนุมัติรายงานการเงิน

รายงานการเงินนี้ได้รับอนุมัติโดยผู้มีอำนาจของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2567

ผลการวิเคราะห์รายงานการเงิน สำหรับปีงบประมาณ 2566

1. ผลการวิเคราะห์งบแสดงฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)		
	หมายเหตุ	ปี 2566	ปี 2565	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	ร้อยละ
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	240,503,801.87	171,614,884.07	68,888,917.80	40.14
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	2,816,459.24	3,648,857.07	(832,397.83)	(22.81)
เงินลงทุนระยะสั้น	7	170,005,017.47	240,005,000.00	(69,999,982.53)	(29.17)
สินค้าคงเหลือ	8	1,121,172.43	2,191,098.80	(1,069,926.37)	(48.83)
วัสดุคงเหลือ	9	3,661,733.63	3,618,209.53	43,524.10	1.20
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	10	1,171,220.68	1,162,481.50	8,739.18	0.75
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		419,279,405.32	422,240,530.97	(2,961,125.65)	(0.70)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	11	425,335,889.76	459,024,846.80	(33,688,957.04)	(7.34)
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน - สุทธิ	12	170,892,196.29	191,951,249.32	(21,059,053.03)	(10.97)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	13	12,677,413.18	15,139,377.33	(2,461,964.15)	(16.26)
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		608,905,499.23	666,115,473.45	(57,209,974.22)	(8.59)
รวมสินทรัพย์		1,028,184,904.55	1,088,356,004.42	(60,171,099.87)	(5.53)

1.1 สินทรัพย์ของสถาบัน ประกอบด้วย

สินทรัพย์รวมปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 60.17 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.53 เนื่องจาก

1. การลดลงของลูกหนี้ระยะสั้น เกิดจากการเร่งรัดการส่งใช้เงินยืมทดรองจ่ายของเจ้าหน้าที่สถาบันฯ ที่ใกล้ครบกำหนดการส่งใช้เงินยืมทดรองจ่าย

2. การลดลงของเงินลงทุนระยะสั้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแผนบริหารเงินฝากจากประจำ 6 เดือน เป็นการนำฝากประจำ 12 เดือนในปีงบประมาณ 2566 และถูกโอนเข้าบัญชีออมทรัพย์เพื่อใช้ตามแผนเงินสะสมประจำปี

3. การลดลงของสินค้าคงเหลือ เนื่องจากสถานการณ์ของโควิด (COVID-19) คลี่คลาย เป็นผลทำให้การจำหน่ายสินค้ามีปริมาณเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สินค้าคงเหลือลดน้อยลงจากปี 2565
4. การลดลงของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐาน และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ส่วนใหญ่เกิดจากค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายสะสมที่เป็นตัวหักลบของมูลค่าสุทธิของอาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ยอดรวมของบัญชี ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลง
5. อย่างไรก็ตามเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่เพิ่มขึ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เนื่องจาก 1) สถานการณ์โควิด (COVID-19) คลี่คลายลงเป็นผลให้สถาบันรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ประกอบ 2) การได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าวอยู่ในบัญชีประเภทออมทรัพย์ส่งผลให้เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)		
	หมายเหตุ	ปี 2566	ปี 2565	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	ร้อยละ
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน					
หนี้สิน					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้า	14	10,450,377.93	9,829,790.26	620,587.67	6.31
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	15	6,691,233.31	5,410,175.59	1,281,057.72	23.68
เงินรับฝากระยะสั้น	16	10,094,064.41	7,698,039.58	2,396,024.83	31.13
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	17	2,501,283.10	1,048,873.79	1,452,409.31	138.47
รวมหนี้สินหมุนเวียน		29,736,958.75	23,986,879.22	5,750,079.53	23.97
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	19	308,935.68	850,076.61	(541,140.93)	(63.66)
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		308,935.68	850,076.61	(541,140.93)	(63.66)
รวมหนี้สิน		30,045,894.43	24,836,955.83	5,208,938.60	20.97
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน					
ทุน	20	1,021,951,779.90	1,021,951,779.90		
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	20	(23,812,769.78)	41,567,268.69	(65,380,038.47)	(157.29)
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		998,139,010.12	1,063,519,048.59	(65,380,038.47)	(6.15)
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		1,028,184,904.55	1,088,356,004.42	(60,171,099.87)	(5.53)

1.2 หนี้สินของสถาบัน ประกอบด้วย

หนี้สินรวมปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพิ่มขึ้น จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 5.21 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 20.97 เนื่องจาก

1) การเร่งรัดการก่อสร้างผู้ผูกพันในก่อนสิ้นปีงบประมาณ และการจัดการจ่ายชำระหนี้ล่าช้า เป็นผลให้เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

2) การเพิ่มขึ้นเงินรับฝากระยะสั้นในส่วนของเงินรับฝากอื่นโดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 นอกจากสถาบันจะได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากจำนวน 2 แหล่ง ประกอบด้วย 1) เงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และ 2) สำนักงานพัฒนาการเกษตร (องค์การมหาชน) โดยเมื่อดำเนินงานวิจัยแล้วเสร็จสถาบันจะต้องส่งคืนเงินคืนเหลือ พร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้ทุน ประกอบด้วย

2.1) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นจำนวน 6,063,000 บาทเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ

2.2) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีจากงานวิจัยแบบพื้นที่สูง จำนวน 4,800,000 บาท

3) การเพิ่มขึ้นในส่วนของหนี้สินหมุนเวียนอื่น เกิดจากการรับโอนเงินมัดจำรับล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการที่เกิดจากกิจกรรมจัดการรายได้ของทางอุทยานหลวงราชพฤกษ์

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)		
	หมายเหตุ	ปี 2566	ปี 2565	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	ร้อยละ
รายได้					
รายได้จากงบประมาณ	21	454,652,400.00	429,290,400.00	25,362,000.00	5.91
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	22	36,373,546.31	17,416,278.87	18,957,267.44	108.85
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	23	41,330,298.64	37,476,204.52	3,854,094.12	10.28
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	24	4,846,001.75	4,599,407.98	246,593.77	5.36
รายได้อื่น	25	4,090,358.46	1,889,628.84	2,200,729.62	116.46
รวมรายได้		541,292,605.16	490,671,920.21	50,620,684.95	10.32
ค่าใช้จ่าย					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	26	118,238,711.04	111,178,633.40	7,060,077.64	6.35
ค่าตอบแทน	27	191,300.00	193,100.00	(1,800.00)	(0.93)
ค่าใช้จ่าย	28	235,116,461.65	233,485,843.81	1,630,617.84	0.70
ค่าวัสดุ	29	94,342,900.77	99,163,173.92	(4,820,273.15)	(4.86)
ค่าสาธารณูปโภค	30	12,762,729.13	10,389,088.67	2,373,640.46	22.85
ต้นทุนสินค้าขายและบริการ	31	3,031,483.33	1,862,226.87	1,169,256.46	62.79
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	32	84,649,979.03	92,417,073.14	(7,767,094.11)	(8.40)
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	33	46,475,455.53	41,490,204.46	4,985,251.07	12.02
ค่าใช้จ่ายอื่น	34	12,308,224.42	3,038,785.56	9,269,438.86	305.04
รวมค่าใช้จ่าย		607,117,244.90	593,218,129.83	13,899,115.07	2.34
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		(65,824,639.74)	(102,546,209.62)	36,721,569.88	(35.81)

ผลการวิเคราะห์งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

ด้านรายได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สถาบันฯ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 50.62 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.32 ภาพรวมการเพิ่มขึ้นเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คลี่คลายลง เริ่มเข้าสู่สภาวะปกติ เป็นผลให้รายได้จากการขายสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้นนอกเหนือจากรายได้เงินอุดหนุนประจำปี รวมถึงการมีรายได้จากค่าปรับ และการจำหน่ายสินค้าขายทอดตลาดประจำปี ที่เป็นรายได้อื่นเพิ่มขึ้นมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ด้านค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สถาบันฯ มีค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานของสถาบันฯ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 13.90 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.34 โดยเพิ่มขึ้นจากค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายอื่น และต้นทุนสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานของสถาบันฯ และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดจากการขาดทุนจากการจำหน่ายครุภัณฑ์ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ส่วนใหญ่ประกอบด้วย สิ่งก่อสร้าง และโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ค่าวัสดุลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เนื่องจากมาตรการประหยัดค่าใช้จ่ายของทางสถาบันฯ ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวลดลง

รายงานผลการดำเนินงาน

ของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ตามคำสั่งที่ 2/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และคำสั่งที่ 10/2566 เรื่อง แกไขคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการดำเนินงานของสถาบันรวมถึงกำกับดูแลระบบงานตรวจสอบภายในของสถาบันที่อยู่ภายใต้ขอบเขตความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ที่กำหนด โดยใช้ความรู้ความสามารถ และความระมัดระวัง รอบคอบ มีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ เพื่อให้ระบบการบริหารจัดการของ สวพส. มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีกระบวนการกำกับดูแลที่ดี มีการกำกับดูแลระบบการตรวจสอบภายในให้เป็นอิสระ มีการจัดทำรายงานการเงินที่มีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ มีการวางระบบควบคุมภายในการบริหารความเสี่ยง อย่างเพียงพอและเหมาะสม มีความโปร่งใสและดำเนินกิจการได้อย่างบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมและรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง รวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทุกท่านเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง สรุปสาระสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบได้ ดังนี้

1. การส่งเสริมให้มีกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการตรวจสอบมุ่งสอบทานการดำเนินงานของ สวพส. ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อกำหนดอื่นของ สวพส. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยแสดงความเห็นอย่างเป็นอิสระ และหลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ส่วนตัวต่อผลประโยชน์ของ สวพส. มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพตลอดจนให้แนวทางและข้อเสนอแนะในการตรวจสอบ และติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน ส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยคำนึงถึงการดำเนินงานที่มีผลต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การรักษาความลับ และการเปิดเผยข้อมูล

2. การสอบทานการรายงานการเงิน

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานความถูกต้องและน่าเชื่อถือ และทันต่อเวลาของการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงิน ทั้งรายเดือน รายไตรมาส และประจำปี โดยสอบทานข้อมูลที่สำคัญในรายงานการเงิน และประเด็นสำคัญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งการบันทึกบัญชี การจัดทำรายงานการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างเพียงพอเพื่อเป็นประโยชน์ของผู้ใช้รายงานการเงินการเสนอรายงานการเงินต่อผู้บริหารเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

2.2 คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาขอบเขตการว่าจ้างผู้สอบบัญชี เสนอคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี เฉพาะที่ผู้สอบบัญชีไม่ใช่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และติดตามผลการปฏิบัติงาน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2562

3. การสอบทานการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงและกระบวนการกำกับดูแลที่ดี เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อให้ครอบคลุมปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ มีแผนงานและแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมหรือลดผลกระทบที่อาจมีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานของ สวพส. ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งพิจารณาสอบทานประสิทธิภาพและความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ สอบทานเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริต และด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีข้อเสนอแนะให้ สวพส. พิจารณาถึงความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรที่จะดำเนินการตามแผนการควบคุมภายใน และพิจารณาการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการทับซ้อนของกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานตามภารกิจ หรือการเปลี่ยนแปลงของบริบทการดำเนินงานของ สวพส.

4. การสอบทานรายงานผลการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานรายงานผลการตรวจสอบภายในและรายงานการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งการร่วมประชุมหารือ และติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี ในประเด็นที่มีนัยสำคัญ เพื่อก่อให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมีการควบคุมภายในที่เพียงพอ

5. การกำกับดูแลและพัฒนางานตรวจสอบภายใน

5.1 พิจารณาการปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบภายในของ สวพส. รวมถึงทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบและกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 เรื่อง การปรับปรุงหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบองค์การมหาชน

5.2 พิจารณานโยบายแผนการตรวจสอบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยพิจารณาขอบเขตการปฏิบัติงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ จริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และสอบทานผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่อนุมัติไว้ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะการประเมินผลงานของหัวหน้าผู้ตรวจสอบภายในและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายใน รวมถึงสอบทานความเป็นอิสระของหน่วยตรวจสอบภายใน ให้ดำเนินงานด้วยความอิสระและเที่ยงธรรม ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในงานที่ตรวจสอบร่วมกับผู้อำนวยการสถาบัน และเสนอคณะกรรมการสถาบันพิจารณาให้ความเห็นชอบ

5.3 รักษาคุณภาพงานตรวจสอบและกำกับดูแลให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในการประเมินตนเองภายในองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กรมบัญชีกลางกำหนด

5.4 กำกับดูแลระบบงานตรวจสอบภายในของสถาบัน ให้มีความเป็นอิสระเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในให้ปฏิบัติงานตามระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับนโยบาย กรอบการดำเนินงานของ สวพส. รวมทั้งกำหนดให้ยึดถือแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง

5.5 กำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ในการดำเนินการตามแผนการตรวจสอบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนนำเสนอคณะกรรมการได้ครบถ้วน

5.6 ประเมินผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยตรวจสอบภายใน รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในและศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า สวพส. มีกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารความเสี่ยงครอบคลุมปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอ และเหมาะสม รวมถึงรายงานทางการเงินมีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ ตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่พบข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมถึงมีการสอบทานประสิทธิผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริต และด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่ง สวพส. ได้กำหนดมาตรการป้องกันการเกิดทุจริต ระบบติดตาม และการรายงานอย่างใกล้ชิดเป็นไปตามข้อกำหนด โดยคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นและข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาด้วยความเป็นอิสระ มุ่งเน้นประโยชน์ของ สวพส. เป็นสำคัญ

(นายฉันทานนท์ วรรณเขจร)

ประธานกรรมการตรวจสอบ

การกำกับดูแลองค์กร

คณะที่ปรึกษาพิเศษ

นายจรัสธาดา กรรณสูต
ประธานที่ปรึกษา

นายอำพน กิตติอำพน
ที่ปรึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ

นายอัชพร จารุงินดา
ที่ปรึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ อุดนารุง บุญประกอบ
ที่ปรึกษาพิเศษจากสถาบันการศึกษา

นายปีตพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา
ที่ปรึกษาคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

ประวัติคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

ประธานกรรมการ

นายชวลิต ชุบจร

ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

อายุ : 65 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ (น.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ (น.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน :

- ผู้ตรวจราชการพิเศษประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ข้าราชการบำนาญ

กรรมการโดยตำแหน่ง

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์

กรรมการ

อายุ : 67 ปี

วุฒิการศึกษา :

- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 27 (2522)
- โรงเรียนเสนาธิการทหารบก (2532)
- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก (2539)
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 22 (2552)

ประวัติการทำงาน :

- กรรมการบริหารมูลนิธิอานันทมหิดล
- ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- กรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
- กรรมการโครงการกองทุนการศึกษา

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- องคมนตรี
- เลขาธิการมูลนิธิโครงการหลวง กรรมการและประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง

นายประยูร อินสกุล

กรรมการ

อายุ : 58 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต/รัฐประศาสนศาสตร์
- วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา ศิลปศาสตรบัณฑิต/เศรษฐศาสตรศาสตรโท

ประวัติการทำงาน :

- รองประธานกรรมการ ธ.ก.ส.
- กรรมการการยางแห่งประเทศไทย

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการโดยตำแหน่ง

นายกุลศ โชติรัตน์

กรรมการ (แทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

อายุ : 59 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการสิ่งแวดล้อม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ปริญญาตรี วศ.บ. (วิศวกรรมเครื่องกล) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์

ประวัติการทำงาน :

- ผู้ตรวจราชการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิศวกรรมสูง) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายธีรภัทร ประยูรสิริ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร

อายุ : 61 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาเอก Conservation Biology (ชีววิทยาเชิงอนุรักษ์) University of Minnesota, ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการทำงาน :

- ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ประธานกรรมการองค์การตลาดเพื่อการเกษตร
- ประธานกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมแห่งชาติ

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ข้าราชการบำนาญ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายอนุชา สิ้นรวานนท์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาสังคม

อายุ : 62 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท Northeastern University, Boston, Massachusetts, M.A. (Econ) ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี University of Bridgeport, Bridgeport, Connecticut, (Business Econ.) ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติการทำงาน :

- กรรมการและรองเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- เลขาธิการ กปร.
- รองเลขาธิการ กปร.

นางสาวอลวัลย์ คำภา

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

อายุ : 66 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท Agricultural Economics, Australian National University, ประเทศออสเตรเลีย
- ปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร (วท.ม.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปริญญาตรี สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร (วท.บ.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการทำงาน :

- กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กรรมการและเลขานุการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ข้าราชการบำนาญ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายบนทกกร กาญจนะจิตรรา

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงบประมาณ

อายุ : 68 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาเอก บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- ปริญญาโท Master of Public Administration, Middle Tennessee State University, ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน :

- กรรมการกฤษฎีกา
- เลขาธิการ ก.พ.
- กรรมการอิสระ ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน :

- ข้าราชการบำนาญ

นายจันทานนท์ วรรณเขจร

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจและการตลาด

อายุ : 52 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท Master of Business University of New Hampshire, ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี บัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ประวัติการทำงาน :

- คณะกรรมการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
- คณะกรรมการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายสมชาย พงศ์กัลป์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ

อายุ : 67 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน :

- รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักราชเลขาธิการ
- สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน :

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านราชการในพระองค์

กรรมการและเลขานุการ

นายวิรัตน์ ปราสาทุกย์

กรรมการและเลขานุการ

อายุ : 56 ปี

วุฒิการศึกษา :

- ปริญญาโท สาขาวิชาพืชสวน (วท.ม.) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (ทช.บ.) สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

ประวัติการทำงาน :

- รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านการพัฒนา
- ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน :

- ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

(ระหว่างเดือนตุลาคม 2565 – กันยายน 2566)

ครั้งที่	วันที่ประชุม	ร้อยละของกรรมการ ที่เข้าร่วมประชุม
10/2565	27 ตุลาคม 2565	100.00
11/2565	28 ธันวาคม 2565	100.00
1/2566	26 มกราคม 2566	90.91
2/2566	22 กุมภาพันธ์ 2566	100.00
3/2566	29 มีนาคม 2566	100.00
4/2566	28 เมษายน 2566	100.00
5/2566	31 พฤษภาคม 2566	72.73
6/2566	27 มิถุนายน 2566	100.00
7/2566	25 กรกฎาคม 2566	90.91
8/2566	30 สิงหาคม 2566	100.00
9/2566	26 กันยายน 2566	100.00
รวมร้อยละ		95.87

ผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ภาพยืน จากซ้ายไปขวา

1. ดร.ทินรัตน์ พิทักษ์พงศ์เจริญ
2. ดร.อัจฉรา ภาวศุทธิ์
3. ดร.อาณดา นิรันตรายกุล
4. นางสาวนิตย พงษ์ประไพ
5. ดร.นภาพร มณฑานพรัตน์
6. นางวัชรรัฐ พรรณเรืองรอง

รองผู้อำนวยการสถาบัน ด้านบริหารจัดการ
ผู้อำนวยการสำนักวิจัย
ผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์
ที่ปรึกษาด้านแผนงานและต่างประเทศ
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และแผน
หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

ภาพนั่ง จากซ้ายไปขวา

1. ดร.เมธี พยอมยงค์
2. นายวิรัตน์ ปราบทุกษ์
3. นายภูธาดล อธิธิยุต
4. ดร.เพชรดา อยู่สุข

ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
รองผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์
รองผู้อำนวยการสถาบัน ด้านการพัฒนา

นายอดิเรก อินทะฟองคำ
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักพัฒนา

นายสุนันท์ ศรีวิพัฒน์
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

นายวิรัช พุนทรทรัพย์
ที่ปรึกษาด้านยุทธศาสตร์และบริหารจัดการ

คณะกรรมการตรวจสอบ

1. องค์ประกอบ

1) นายฉันทานนท์ วรรณเขจร	ประธานกรรมการ
2) นางสาวผ่องพรรณ เจียรวิริยะพันธ์	กรรมการ
3) นางสาวพรวิไลย์ เดชมรรชัย	กรรมการ
4) นางสาวธำรงลักษณ์ ลาพินี	กรรมการ
5) หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน	เลขานุการ
6) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) จัดทำกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบัน โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรดังกล่าวอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- 2) สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการกำกับดูแลที่ดี รวมถึงระบบบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตของสถาบัน และระบบการรับแจ้งเบาะแส
- 3) สอบทานให้สถาบันมีการรายงานการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ
- 4) พิจารณาตัดสินใจในกรณีที่ฝ่ายบริหารและผู้สอบบัญชีมีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับรายงานการเงิน
- 5) สอบทานการดำเนินงานของสถาบันให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของสถาบัน
- 6) กำกับดูแลระบบงานตรวจสอบภายในของสถาบัน ให้มีความเป็นอิสระเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่
- 7) พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือมีโอกาสดึงดูดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการทำงานของสถาบัน
- 8) พิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน เลื่อนเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง ลงโทษทางวินัยและประเมินผลงานของหัวหน้าผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในร่วมกับผู้อำนวยการและเสนอคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบ
- 9) ประชุมหารือร่วมกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบเกี่ยวกับผลการตรวจสอบและเรื่องอื่น ๆ และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น รวมถึงเสนอคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีต่อคณะกรรมการ
- 10) รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ประกอบด้วย การรายงานต่อคณะกรรมการและการรายงานต่อบุคคลภายนอก ทั้งนี้ การรายงานต่อบุคคลภายนอกให้จัดทำรวมในรายงานประจำปีของสถาบันหรือเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสถาบัน โดยประธานกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ลงนามในรายงานดังกล่าว และต้องมีเนื้อหอย่างน้อย ดังนี้
 - 10.1) ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตของสถาบัน
 - 10.2) ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในด้านการเงิน
 - 10.3) จำนวนครั้งในการจัดประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละราย
- 11) ประเมินผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยตรวจสอบภายใน รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในและศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายใน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งต่อคณะกรรมการ
- 12) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการมอบหมาย

รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 7 ครั้ง ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้งคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมครบทุกคน คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า สวพส. มีกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถาบันฯ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงการดำเนินงานที่มีผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีแผนงานและแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่สามารถควบคุมหรือลดผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานของ สวพส. ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สอบทานประสิทธิภาพของการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริต ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีข้อเสนอแนะให้ สวพส. ทบทวนการประเมินความเสี่ยงให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง และให้นำแบบประเมินความเสี่ยงการทุจริตไปปรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของการจัดซื้อจัดจ้างของ สวพส. เพื่อให้ระบบการควบคุมภายในครอบคลุมการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน รวมถึงรายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย

1. องค์ประกอบ

1) นายชวลิต ชูขจร	ประธานอนุกรรมการ
2) นายนันทิกร กาญจนะจิตรา	อนุกรรมการ
3) นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	อนุกรรมการ
4) นางสาวลดาวัลย์ คำภา	อนุกรรมการ
5) นายอภิชาติ รัตนราศรี	อนุกรรมการ
6) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการและเลขานุการ
7) ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 2) จัดทำนโยบาย กำกับและประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินงานสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานในแนวทางขยายผลการพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) กลั่นกรองงานต่าง ๆ ของสถาบันเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 4) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 5) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการวิจัย

1. องค์ประกอบ

1) นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	ประธานอนุกรรมการ
2) พลโท สาธิต ศรีสุวรรณ	อนุกรรมการ
3) นางอารี วิบูลย์พงศ์	อนุกรรมการ
4) นางพรรณพิมล ชัญญานุวัตร	อนุกรรมการ
5) นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์	อนุกรรมการ
6) นางณัฐา โพธารมณ์	อนุกรรมการ
7) นางสุนันทา สมพงษ์	อนุกรรมการ
8) นายขวัญชัย ดวงสถาพร	อนุกรรมการ
9) นางอัญชลี ชมภูพวง	อนุกรรมการ
10) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
11) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านการพัฒนา	อนุกรรมการ
12) ผู้อำนวยการสำนักวิจัย	อนุกรรมการและเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) เสนอแนะการกำหนดแนวนโยบาย และแผนงานต่าง ๆ เกี่ยวกับงานวิจัย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป
- 2) ตามวัตถุประสงค์ของ สวพส. และสอดคล้องกับทิศทางงานวิจัยของประเทศและแหล่งงบประมาณ
- 3) เสนอแนะการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมของแผนปฏิบัติงานประจำปี รวมถึงการพัฒนาระบบปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 4) ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 5) เชิญบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น หรือแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม
- 6) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการพัฒนา

1. องค์ประกอบ

1) นายชวลิต ชูขจร	ประธานอนุกรรมการ
2) นายสมคิด จันทมฤก	อนุกรรมการ
3) นายสุทัศน์ ปลื้มปัญญา	อนุกรรมการ
4) นายสมพร อิศวิลานนท์	อนุกรรมการ
5) นายสุรศักดิ์ ทองเพียร	อนุกรรมการ
6) นายชาญวิทย์ เอนกสัมพันธ์	อนุกรรมการ
7) นางเปรมพิมล พิมพ์พันธุ์	อนุกรรมการ
8) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
9) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
10) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านการพัฒนา	อนุกรรมการ
11) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา	อนุกรรมการและเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) เสนอแนะการกำหนดแนวนโยบาย และแผนงานต่าง ๆ เกี่ยวกับงานพัฒนา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์
- 2) เสนอแนะการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมของแผนปฏิบัติงานประจำปี รวมถึงการพัฒนาระบบปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานพัฒนาต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 4) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการอุทยานหลวงราชพฤกษ์

1. องค์ประกอบ

1) นายอำพน กิตติอำพน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
2) นางสาวลดาวัลย์ คำภา	ประธานอนุกรรมการ
3) นายสมชาย พุฒิกัลป์	อนุกรรมการ
4) นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ	อนุกรรมการ
5) นายอภิชาติ รัตนราศรี	อนุกรรมการ
6) นายสุพัฒน์ เมธิวรพจน์	อนุกรรมการ
7) นายพีรพิชญ์ วงศ์วัฒนศานต์	อนุกรรมการ
8) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
9) ผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
10) รองผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- กำหนดแนวทางการพัฒนาและการบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์
ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและเกิดความยั่งยืน
- กลั่นกรองงบประมาณและแผนบริหารจัดการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ประจำปี เพื่อเสนอคณะกรรมการสถาบันวิจัยและ
พัฒนาพื้นที่สูง
- กำกับดูแลการบริหารจัดการและการให้บริการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนบริหาร
จัดการและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- ส่งเสริมสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของอุทยานหลวงราชพฤกษ์
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการโครงสร้างและพัฒนาบุคลากร

1. องค์ประกอบ

1) นายณนทิกร กาญจนะจิตรา	ประธานอนุกรรมการ
2) นายสุพศิน สุเมธีวิทย์	อนุกรรมการ
3) นางอุดมพร เอกเอี่ยม	อนุกรรมการ
4) นางอรวรรณ คงชนันติธร	อนุกรรมการ
5) นางสาวมัตติกา เทพหัสดิน ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
6) นางสาววลัยลักษณ์ เศรษฐฤทธิ์	อนุกรรมการ
7) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
8) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านบริหารจัดการ	อนุกรรมการ
9) ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ	อนุกรรมการและเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) ให้คำปรึกษาและแนะนำการจัดโครงสร้างและอัตรากำลังของสถาบันให้สอดคล้องกับบทบาท ภารกิจและยุทธศาสตร์ของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับระบบการบริหารงานบุคคลและการพัฒนาบุคลากรของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการพัฒนาบุคลากรต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 4) รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลและการพัฒนาบุคลากรต่อคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- 5) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงมอบหมาย

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย

1. องค์ประกอบ

1) นายอัษฎพร จารุจินดา	ประธานอนุกรรมการ
2) นายสมโภชน์ ราชแพทยาคม	อนุกรรมการ
3) นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์	อนุกรรมการ
4) นางสาวณัฐสุพิน ชนประเสริฐ	อนุกรรมการ
5) หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย	เลขานุการ
6) เจ้าหน้าที่กลุ่มงานกฎหมาย	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) พิจารณาให้ความเห็นและ/หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อกฎหมาย สัญญา ข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานของสถาบัน
- 2) พิจารณาเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานหรือแนวทางการปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับ กับสถาบัน หรือการจัดทำข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้อง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถาบัน
- 3) พิจารณาก่อนการยกร่างและ/หรือการแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน
- 4) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 5) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

1. องค์ประกอบ

1) นางสาวลดาวัลย์ คำภา	ประธานอนุกรรมการ
2) นายสมชาย พุฒิกัลป์	อนุกรรมการ
3) นายสุพศิน สุเมธีวิทย์	อนุกรรมการ
4) ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ	เลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) กำหนดตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์การประเมินผู้อำนวยการสถาบันให้ชัดเจน และเสนอให้คณะกรรมการสถาบันพิจารณา โดยให้สอดคล้องกับกรอบการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
- 2) ดำเนินการประเมินผู้อำนวยการสถาบันให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับกรอบการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และเสนอผลการประเมินให้คณะกรรมการสถาบันพิจารณา
- 3) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

1. องค์ประกอบ

1) นายอำพน กิตติอำพน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
2) นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ	ประธานอนุกรรมการ
3) นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	อนุกรรมการ
4) นายพิรพิชญ์ วงศ์วัฒนศาสตร์	อนุกรรมการ
5) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	อนุกรรมการ
6) ผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์	อนุกรรมการ
7) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านการพัฒนา	อนุกรรมการ
8) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านบริหารจัดการ	อนุกรรมการ
9) รองผู้อำนวยการอุทยานหลวงราชพฤกษ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

- 1) วางแผนการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกของ สวพส. และจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์และเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ของ สวพส. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 2) พิจารณากลับกรองแผนงาน/โครงการรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการสำหรับการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์และเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ของ สวพส. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถาบัน
- 3) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสำหรับการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์และเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ของ สวพส.
- 4) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันมอบหมาย

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
65 หมู่ 1 ถนนสุเทพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ 053-328496-8
โทรสาร 053-328494, 053-328229
E-mail: saraban@hrdi.mail.go.th
www.facebook.com/hrdi.or.th
www.hrdi.or.th

<https://bit.ly/3z9m0CG>